

ALAPITTATOTT A XVII. SZÁZAD KÖZEPÉN.

A GYULAFEHÉRVÁRI RÓM. KAT.
EGYHÁZMEGYE KOLOZSVÁRI
ÁLTALÁNOS HELYTARTÓSÁGA.

AZ ERDÉLYI RÓM. KAT. EGYHÁZMEGYEI TANÁCS
VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
CSÍKSZEREDAI RÓM. KAT. SEGÍTŐ MÁRIA GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

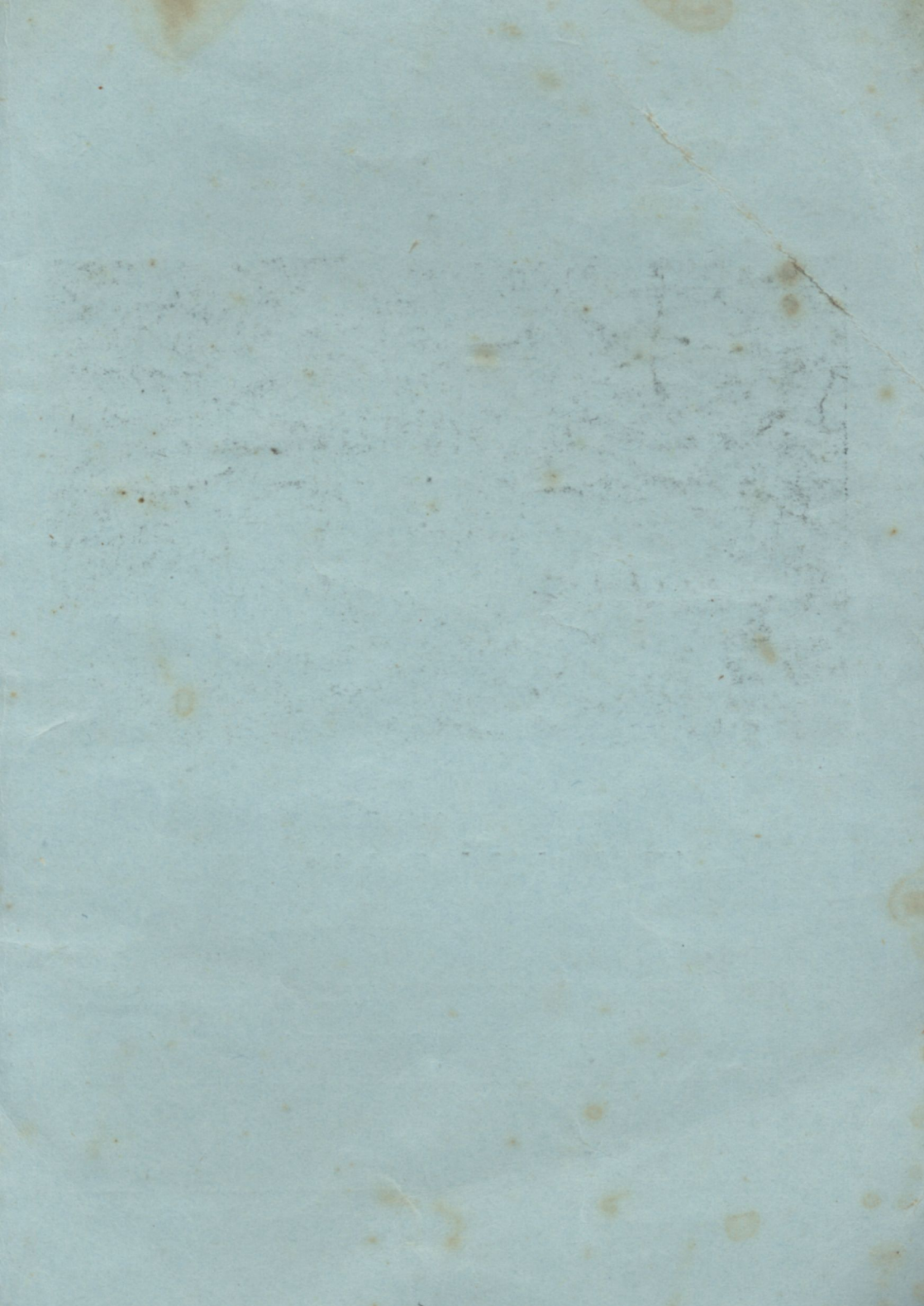
AZ 1942-43. TANÉVRŐL.

KÖZREADJA:
PATAKI JÓZSEF
IGAZGATÓ.

SZVOBODA MIKLÓS KÖNYVNYOMDÁJA.
CSÍKSZEREDA, 1943.

164 167

ALAPÍTOTT A XVII. SZÁZAD KÖZEPÉN.

A GYULAFEHÉRVÁRI RÓM. KAT.
EGYHÁZMEGYE KOLOZSVÁRI
ÁLTALANOS HELYTARTÓSÁGA.

AZ ERDÉLYI RÓM. KAT. EGYHÁZMEGYEI TANÁCS
VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
CSÍKSZEREDAI RÓM. KAT. SEGÍTŐ MÁRIA GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

AZ 1942-43. TANÉVRŐL.

KÖZREADJA:
PATAKI JÓZSEF
IGAZGATO.

SZVOBODA MIKLÓS KÖNYVNYOMDÁJA.
CSÍKSZEREDA, 1943.

Az iskolai fegyelem és a fegyelmezés kérdése.*)

1.

Az iskola nevelő és oktató célját csak úgy éri el, ha növendékei megtartják törvényeit, előírásait, szabályzatát. Az iskola szabályzatának megtartása : a fegyelem. Ebből láthatjuk, hogy az iskolai fegyelem nem cél, hanem eszköz a nevelés és oktatás szolgálatában. — Hibás tehát az a törekvés, amely az iskolai fegyelmet csak önmagáért üzi. Az ilyen elgondolás *katonai fegyelmet* eredményez és nem éri el az iskola nagy pedagógiai törekvéseit. Az iskolában nem katonai, hanem bizonyos fokig *önkéntes fegyelemre* van szükség. A mai idők erősen hajlanak arra, hogy az iskolába is a katonai fegyelmet vezessék be. Ne feledjük el azonban azt, hogy a katonai fegyelem már *megnevelt* embereket tételez fel.¹⁾ Ezért nem sokat magyaráz, hanem az előirt szabályok megtartását egyszerűen megköveteli. — A katonai intézmény ezt megteheti, de az iskola, amelynek főfeladata a nevelés nem. Az iskolának rá kell nevelnie növendékeit a szabályok megtartására. — Nem szabad felednünk azt sem, hogy a katonai fegyelmet azok tudják öntudatosan értékelni és megtartani, akik az iskolai fegyelemre ránevelődtek. A kétféle fegyelemnek harmonikus egységbe kell olvadnia. —

Az iskolai fegyelem tehát kettős pilléren nyugszik : az iskola szabályzatán és a tanulók egyéni belátásán. Ha e kettő összeolvad, akkor alakul ki a helyes iskolai fegyelem. —

2.

A tanulóknak még kevés a belátás, az önálló gondolkodás, sokakban megvan a született, öröklött vagy környezettől kapott gátlás a szabályok megtartására vonatkozólag. Az ilyeneket ezért rá kell nevelnünk az iskolai szabályok megtartására. Ezt a ránevelést nevezzük fegyel-

*) Nevelési tárgyú értekezleten elhangzott felolvasás.

mezésnek. Az eredményt fegyelemnek. Ezt a nevelői ráhatást a legjobban a tanítvány latin neve : a discipulus fejezi ki. — Ez a szó a mester, a tanító nevéből eredményét, a tanítvány lelkének a mester elgondolása szerinti átalakulását jelenti.

3.

A fegyelmezésnek, már a mondottak alapján is, azok a helyes eszközei, melyek a tanítvány értelmi belátását, lelki hajlékonyságát, érzelmi életét, egyszóval emberségét veszik igénybe. Ezért, szemben a szokványos pedagógiai módszerekkel, elsősorban ezeket az eszközöket tárgyaljuk. — Ezek között is első helyen állanak a fegyelmezés *értelmi* eszközei : a felvilágosítás-beszélgetés, tanítás. (A többi eszközök is csak ezen keresztül hatnak igazán.²⁾

a) Feladatunk, hogy a tanítvány *belássa* a rend és törvény értelmét, mélységeit és így meggyőződésből fogadja el azokat, mint számára szükséges javakat a tökéletesebb, eszményibb ember kialakítására. Onnaga boldogulásán dolgozik tehát, ha az intézet törvényeit megtartja. — A bíróságok elé került fiatal bűnözők legtöbbször, nem tudja, miért kellett volna megtartania a törvényt.³⁾ A legtöbbször a büntetést látják a törvény mögött és nem az ember tökéletesítését célzó törekvését. Ezért van szükség az *alkalmi felvilágosításra* (beszélgető tanításra). Igen jó példa erre Tomka Ágoston S. J. „Miket beszéltem diákjaimmal a jó Istenről?” c. műve. Ilyen alkalmi felvilágosításra van szükség az egyes törvényszegések megbeszélésénél is. Erre törekszik ma a *rendszeres tanítás is*, a munkaiskola elve : a kérdező-felelő módszer. Ezen oktatások alkalmával arra kell törekednünk, hogy növendékeink belássák a nagy összefüggéseket törvény, világhrend (iskolarend) és ember között. Így tanításunk az értelmi fegyelmezéssel hozzájárul az iskola önkéntes fegyelmeinek kialakításához.

b) A fegyelmezés következő eszköze az érzelmi élet vonalán : a nevelő szuggesztív hatása. A gyermeki lélek fogékony. Képzete csapong, érzelmi világa mély, különösen a 7—12 éves korig (15 éves korában alábbhagy). A nevelő kihasználhatja ezt a természetes adottságot, és megjelenésével, tekintetével, hangjával öntson önbizalmat a diákba. Vannak, akik azzal amik, akaratlanul is hatnak, míg mások kénytelenek befolyásukat mindig mesterséges eszközökkel támogatni.⁴⁾ Vannak, akik már pusztán megjelenésükkel kitűnően fegyelmeznak. — Mások viszont zordságukkal, élő filalomfa tekintetükkel letörnek a gyermekben az önbizalmat és így lerontják épp azt, amit akarnának : az észszerű fegyelmet. —

A szuggesztív módon felkeltett érzelmek fegyelmező eszközként első helyen áll a *tisztelet*.⁵⁾ Nem a szolgálai, hanem a tanár egyéni kiválóságain alapuló tisztelet. Sok tanuló a tanára iránti tisztelet óv meg a fegyelem megsértésétől. A külső tiszteletadás belső önkéntes-sége, melyet a tanár egyéni értéke vált ki, a helyes fegyelem záloga. A tisztelettel szoros kapcsolatban áll a *tekintéllyel* való fegyelmezés. A tekintély a tanár jellem, tudás és izlés (ruházkodás) fölényén alap-szik.⁶⁾ Korunkban megromlott a tekintély-tisztelet. Különösen sokat ártanak a világnézeti és politikai harcokban szélnek eresztett megjegyzé-ssek, lekicsinylő bírálatok, durva elszólások, amelyek ma a diákság lelki-világához is eljutnak. Gondoljunk népi írónkra, akiket intézményesen olvasnak diákjaink. (Minden téren küzdenünk kell a tekintély helyre-állításáért). És nem elégedhetünk meg az isteni tekintélyre való hivat-kozással, hanem emellett törekednünk kell az egyéni tulajdonságokon alapuló tekintélyre is. Kivánjuk meg a tekintély-tiszteletet külső meg-nyilvánulását is. —

A harmadik szuggesztív fegyelmezési eszköz: a *szeretet*, ennek érzületét rokonszenvvel vagy jóindulattal ébreszthetjük fel. Nem érzel-géssel érjük el, hanem komoly érdeklődéssel tanítványaink minden apró ügye iránt. Nevezzünk velük, de rajtuk soha. Azt is meg kell jegyeznünk, hogy a népszerűséget hajhászó nevelő sohasem lesz azzá, hanem elveszti tekintélyét. Rokonszenvünk legyen általános, kerülje a „kedvencek” rendszerét. Az a tanár, aki felkeltette diákjainak rokon-szenvét, értékes fegyelmezési eszköz birtokába jutott.

Fegyelmezhetünk *jutalmazással* is, ami kellemes érzéseket éb-reszt, ösztökél a jócselekedetre és így a fegyelmet elősegíti. A jutalom (könyv, pénz, szentkép, stb.) inkább kisebb gyermekeknél alkalmazható, a nagyobbaknál viszont az erkölcsi elismerés. Rá kell nevelnünk azon-ban az ifjúságot arra, hogy a jót és áldozatot ne földi elismerésért, Isten kedvéért tegye. —

Fegyelmezhetünk a *példa* vonzó, szuggesztív erejével is. — Az ifjúban nagy hajlam van az utánzásra. A példaadás ne csinált, hanem önkéntes legyen. Tanítványaink hamar észreveszik a mestertkélt példa-adást, és akkor a jó példa is romboló hatásúvá lesz.

Kiváló fegyelmezési eszköz még a *felügyelet*. A tanár jelenléte megakadályoz minden fegyelemsértést. Ez a preventív nevelés Don Bosco elve. A legtöbb törvényszegés a felügyelet hiánya miatt törté-nik. A felügyelet a jóbarát gyűftléte legyen és ne zárjon ki a tanít-ványok részére bizonyos szabadságot. Minden felügyelet mellett arra kell törekednünk, hogy az erkölcsi elveket, iskolai szabályokat akkor

is tartják meg növendékeink, amikor a felügyelet közvetlen hatása megszűnik.⁷⁾

Végül nem feledkezhetünk meg a *kegyelmi eszközök* fegyelmező erejéről sem. Az *initium sapientiae* — ugyis mondhatnám: *initium disciplinae timor Domini*. Az önmegtágadás, a fegyelmezetten végzett ima, a szentáldozás, az istentisztelet rendje a legmagasabb fegyelemre nevel. A keresztény aszkézis a szenvedélyek legyőzésével, az önuralommal tulajdonképpen a fegyelmezett életet akarja.⁸⁾

c) Az értelmi és akarati fegyelmezési eszközök mellett igénybe vehetjük végül a *kényszerítő* eszközöket is, amelyek élén a *büntetés* áll. — A büntetés kellemetlen érzelmeket ébreszt a bűnösben és arra indítja, hogy a jövőben ezen kellemetlenségeket elkerülje; ezért erre való tekintettel, nem követ el fegyelmi vétséget. A büntetés *célja* a javítás és csak akkor helyénvaló, ha a megbánás érzését kelti fel. A büntetés azonban sokszor csak visszatart a rossztól, de nem javít, sőt van eset, amikor még ez a visszatartó ereje sincsen meg, ha a törvénszegésből nagyobb élvezet származik. A büntetés legyen igazságos. A bűnös fogadja el a büntetést, mint megtorlást, igazságszolgáltatást, különben csak a dac, elkeseredés, bosszu érzelmeit vállalja ki, s így a büntetés káros hatással jár. Az volna az ideális állapot, ha nem kellene büntetni, de az emberiség jelenlegi helyzete, egyes családok szelleme, a gyermek családi nevelése szükségessé teszi a büntetést. De újból hangsúlyozzuk: a büntetés belátást eredményezzen és tartsa szem előtt a bűnös önértetét, becsületét. Néha elég a felelősségre vonás, és a bűnösben felébred a felelősségtudat, a megbánás és jóvátétel vágya. A büntetés ilyenkor elmarad.

A *testi büntetés* hivatalosan ki van zárva a középiskolákból, de már a szelidlelkű Don Bosco is vallotta, hogy bizonyos esetekben egyes gyermekkel szemben alkalmazható ésszel, szeretettel, hogy a büntetések által jobbra legyen a gyermek.⁹⁾

A *szellemi* büntetés a rosszalás kifejezésében áll. Fedd, dorgál a nevelő, de ügyelnie kell, hogy ne sértse és ne szégyenítse meg növendékét. — Vannak pedagógusok, akik elvetik a büntetést azzal az indokolással, hogy a rossz cselekedeteknek meg van a természetes rossz következménye s így a törvénszegő rossz cselekedetében hordja a büntetést is. Pedig a természetes következmény nem áll be mindig, vagy legalább is nem azonnal a rossz cselekvés után. — Ilyenkor a nevelőnek is közbe kell lépnie. — Az iskolai büntetések kirovásánál szem előtt kell tartanunk a rendtartást (intés, feddés, megrovás, konferencia, kizárás). (L. Rendtartás 40—41. §). Helytelen és meg nem

engedett büntetés : az iskolai munka büntetésül feladása, az óráról való kiküldés stb. A büntetéssel kapcsolatban még meg kell jegyez-
nünk, hogy ingerülten sohse büntessünk, a megfélemlítést pedig ne
használjuk, mert ezzel minden önbizalmat lerontunk a növendékben.

A fegyelmezés fenti szempontjai az akarat nevelését célozzák.
Ezt segíti elő az *iskola külső rendje is*, amelyet a legaprólékosabb
részletekben ki kell dolgozni.

Az iskolai élet egyik alaptörvénye a rend és fegyelem. Ezért
a pontos megjelenésnek, tiszta külsőnek, tiszta könyveknek, egyenes
ülésnek, az óra alatti fegyelmezett magatartásnak, érthető, világos be-
szédnek megkövetelése, alapja a fegyelemnek.¹⁰⁾

A közös rend megtartása miatt nagyon fontos, hogy a tanár
foglalkoztassa növendékeit. Ennek elengedhetetlen kelléke, hogy a
tanár minden órájára lelkiismeretesen készüljön el. Dolgozza ki az
óra minden részét úgy, hogy a tanulók figyelmét lekössc. A közös
fegyelmet a munkaiskola elve segíti elő. Ha a tanulók a tárgy meg-
beszélésével vannak lefoglalva, nem lesz alkalom rendetlenségre. Az
óra fegyelme ne feszélyezett, kínos rend legyen, hanem szabad együtt-
munkálkodás. Persze ennek ellenére is előfordulhat rendetlenség. A
tanár szemé vegye észre a rendbontást és tekintetével vagy figyelm-
zetetésével állítsa helyre a megbontott rendet. Szükséges ezért, hogy
ismerje az egész osztályt. — Népesebb osztálynál, ahol kevés alkalom
van a személyes ismerkedésre, kitűnő segítőtje a *helyrajz*. A fegyelmi
eseteket ne óra alatt intézze el — ez akadályozná az óra folyamatos
menetét, — hanem a tárgy befejezése után vagy az óra végén.

A tanulók *önkormányzatával* kapcsolatban megjegyezhetjük azt,
hogy ennek a rendszernek egyes fogásait nagyobb tanulóknál alkal-
mazhatjuk (ilyen pl. a tanulóknak tisztségekkel való megbízása). Az
önkormányzat főbb intézményeinél (bíráskodás, bizalmiak közvetítése.
rendsabályok alkotásánál való közreműködés) arra kell törekedni, hogy
a döntő szó és hatalmi vezetés mindig a tanár kezében maradjon.

Az iskola rendjének pontos menete érdekében fontos a *köteles-
ségérzet* ébrentartása. Érezze a tanuló, hogy az összrend érdekében
szükség van az ő közreműködésére is és a megbízatást felelőség-
tudattal hajtsa végre. Persze ehhez nagyobb lelkiérettség szükséges,
de a kötelességtudatot a tanulódba is belenevelhetjük az állandó ön-
ellenőrzésre buzdítással. —

Ha a fentiek alapján mérlegre tesszük eddigi tapasztalatainkat,
újból hangsúlyoznunk kell, hogy nem elégedhetünk meg a külső fe-
gyelemmel, nekünk diákjaink lelkét kell megfogunk. Ezért a peda-

gógia fennebb vázolt elveivel kell fegyelmet teremtenünk. Persze ezt mindenben nem valósíthatjuk meg máról-holnapra, mert könnyen úgy járnánk, mint egyik kollégánk, aki a pedagógia újszerű elveivel akart nevelni és magatartását növendékei gyengéségnék nézve, — visszaéltek jóságával.

Elveink érvényesítésénél szem előtt kell tartanunk növendékeinket *összességükben és egyéneiként*. — E tekintetben nem hagyhatjuk figyelmen kívül a székely temperamentum sajátos keménységét sem. Ez megfelelőbb erélyes eljárást kíván. Ezért arra kell törekednünk, hogy a nevelés szelíd elveit, összhangba hozzuk a kemény fegyelemző erővel. —

A fenti elvek megvalósítása nem könnyű feladat, de hála Istennek a megértő nevelés eredménye már itt-ott meghozta áldásos eredményét. — Ennek igazolására a „*Határőr*“ kongregációs értesítő f. évi I-ső számának »Üzenet« című cikkére hivatkozom, ahol egyik növendékünk a következőket írja diáktársainak: „Amíg én is szorosán a gimnázium kötelékébe tartoztam, addig sokszor szerettem volna szabad ember lenni, de most már belátom, hogyha komoly munkát akar végezni az ember, itt a szabad főiskolai életben, még nagyobb fegyelemre van szüksége. A szabad egyetemi polgári cím sok embernek föri ki itt a nyakát! Ellenben, ha valaki a középiskolai bizonyítványon kívül magával hozza a sziklaszárd jellemet és erős akaratot, amit a tudáson kívül a tanáraitól kap, az okos időbeosztással szép eredményt érhet el. — Hála Istennek mi Csikból jött hallgatók nem mondhatjuk, hogy tájékozatlanul és erkölcsi alap nélkül jöttünk volna fel az egyetemre, mert az a fegyelem és nevelés, amelyet 8 éven át kaptunk, sokszor figyelmeztet arra, hogy első a kötelesség és csak azután a szórakozás«. —

Székely László

-
- 1) Weszely: A korszerű nevelés alapelvei. Bp. 1935. 296. l.
 - 2) Eröss A.: Fegyelem az iskolában. Erdélyi Iskola 1942. 309.
 - 3) Weszelyi: i. m. 200. l.
 - 4) Croner: Spranger Édec. 39. l.
 - 5) Croner. i. m. 32. l.
 - 6) Weszely: i. m. 310. l.
 - 7) Weszely: Korszerű nevelési problémák. Bp. 1927. 154. l.
 - 8) Eröss A.: i. m. 309.
 - 9) Katolikus Nevelés. 1941. 248.
 - 10) Tóth Tihamér: Az ifjúság lelki gondozása. 1925. 83. l.

Az énekkoktatás helyzete középiskoláinkban.

Bárdos Lajosnak Mai magyar ének¹⁾ című kisebb tanulmánya fekszik előttem. Annak egyik helyén ezt olvasom: »Az új énekesrendi pedagógus nemzedék hatalmas közösség» és nemzetnevelő erőket fedezett fel a közös énekekben. 1. Az egészséget szolgálja. 2. A kedélyt gazdagítja. 3. Az izlést nemcsíti. 4. Fogékonnyá tesz más szépségekre. 5. Tevékenyvé tesz. 6. Finomabbá tesz. 7. Fegyelmez. 8. Felfrisíti a szellemet. 9. Kitartásra nevel. 10. A szociális érzést növeli. 11. A felelősségérzetet növeli. 12. Honismeretet is nyújt.²⁾

Ilyen mélyreható erők működnek közre az énekkari munkában és minden közös énekekben egy egészségesebb, öntudatosabb, kitartóbb, fegyelmeztebb új magyar nemzedék — nemzeti közösség kialakítása érdekében.

És ennyi mindentől fosztja meg a gyermeket az, aki elvonja tőle az éneket.“

Kodály Zoltán írásai között lapozgatva ezt találok: „Az általános emberi lélekfejlés mellett a zenében a magyarrá nevelésnek olyan eszközt birjuk, amit semmiféle más tantárgy nem pótol. Tantervünk rettentő zenétlensége, sőt zeneellenessége ezért súlyos kára a nemzetnevelésnek is.“³⁾

Hogy valóban milyen helyet foglal el az ének — mint „kötelező tárgy“ a nyelvek, tudományok, ügyességi- és erkölcsnevelő tárgyak között, azt nem kell sokáig kutatni. Egy gimnáziumi órarend mindezzel beszédesebben mutat rá a tényleges helyzetre.: Az I. és II. osztályban heti két óra, a III. osztályban pedig heti egy énekkóra. Ezzel aztán be is fejeződött a tanuló „zenei nevelése“

Ha figyelembe vesszük még az iskolai leventeség és cserkészlet keretein belül folyó ilyenirányú munkát — amely az első pillanatban alkalmasnak látszik ugyan, hogy lézagpótló szerepet töltsön be — meg kell állapítani a következőket:

Módszer, tervszerűség és az oktatók zenei készségének teljes hiánya miatt az ott végzett munka — a legjobb akarat mellett is —

csak pusztá társaséneklési alkalommá zsugorodik, mert ott a magyar népdalnak eszmei tartalmáról, szerkezetéről, belső szépségeiről és éppen a magyar faji tulajdonságokat magukban hordozó elemeiről vajmi kevés szó esik.

Ezek a vitathatatlanul jószándéku és őszinte hazafiasságtól fűtött oktatók a hallás útján förténő elsajátítás és továbbadás szánalmas módszerével a legteljesebb dilettantizmusba fullasztják a rájuk bízott ifjúság zenei nevelését. Kótaismeret nélkül, — hallás után — felületesen és hibásan megtanult népdalokat a becsuszott hibákkal adnak tovább egy olyan közösségnek, melynek tagjai majd ezt a valójából kiforgatott *torz magyar* népdalt viszik el a szélrőzsa minden irányába. (Magam is — nem egyszer — tapasztaltam ennek igen káros kihatását. Megdöbbenett amikor meghallottam, mi lett a „Csitári hegyek alatt“, a „Kis kertemben uborka“ és több más népdalunkból.)

Ít a jóakarát, a megtanításra szánt anyag helyes és intézményes kiválasztása még nem elegendő. Az anyag megtanítását szakembernek, szakszerűen kell elvégezni. Inkább sehogyan sem, mint rosszul tanítsunk, mert „szentnek kell tartanunk a gyermek érintetlen lelkét, amit abba ültetünk, minden próbát kiálljon. Ha rosszat ültetünk bele, megmételtyeztük egész életére.“⁴⁾

Maradjunk azonban annál a kérdésnél, amely a zenének a középiskolában való rendszeres, intenzív tanítását célozza. Itt ismét Kodály Zoltán szavaival szölok: „A zene nevelőerejének felhasználásával nemcsak a németek járnak messze előttünk, hanem még déli és keleti szomszédaink is elébünk kerültek.“⁶⁾

Ha ennek ellenére mégis látunk egyik-másik középiskolánál figyelemreméltó eredményt, azt — a zenetanár érdemeinek elismerése mellett — az illető intézet igazgatójának lehet tulajdonítani, akinek esetleg szívügye a magyar zenekultúra kérdése s mint ilyen, bizonyos lehetőséget biztosít zenetanárának, hogy az a tantervszerű minimális óraszámom kívül is „hozzájuthasson“ növendékeihez. Ezzel azonban még nincs megoldva a magyar ifjúság egyetemes zenei nevelésének ügye, mert így az intézeti kórus 50—60 kiváltságos tanulója részese lesz ugyan egy bizonyos fokú zenei nevelésnek, de ugyanakkor a másik többszáz (nem énekkarista) ifjú kikapcsolódik „a nemzet nagy lelki közösségéből“. Ezeknek már nem lesz zenei anyanyelvük, nemzeti műveltségükben pedig főbbé sohasem pótolható ür támad.

Az óvoda és elemi iskola zenei nevelésének vétkes elmulasztása után a középiskola nyújthatná a még egyetlen és utolsó alkalmat, hogy ifjúságunk megismerkedhessék a magyar muzsikával, avval a

nemzeti kincsünkkel, melyet *közkinccsé tenni elsőrendű kötelességünk*. Ennek a kötelességnek a további elmulasztása annyit jelent, hogy a nemzet népdalainknak „termelője“ maradhat ugyan, de megszűnik annak „fogyasztója“ lenni.

E pár sor írásomban semmi újat nem akartam és nem is tudtam mondani. Csupán azért kértem helyet az intézet évkönyvében, hogy magam is ébren tartsak egy olyan időszereű gondolatot, melyet egyik nemrégien elhunyt európai híru tudósunknak, dr. Györffy Istvánnak szavaival fejezek be: „A magyar népzeneét a magyar nyelvvel egyenlőjogu *magyar nemzeti műveltség alappá* kell nyilvánítanunk és minden olyan védelmet és gondoskodást meg kell neki adnunk, ami a magyar nyelvet megilleti.“⁷⁾

Sarkadi Elek.

7) Megjelent: Magyar Kórus 1940.

2) A szerző minden pontot külön-külön részletez.

3) Kodály Zoltán: *Zene az óvodában*. Külön lenyomat a Magyar Zenei Szemle 1941. márciusi számából.

4) U. o. — Ez nemcsak a megtanításra szánt anyag, hanem a megtanítás minőségére és helyességére is vonatkozik.

5) U. o.

6) Dr. Györffy István: *Az új magyar művelődés alapjai*. Külön lenyomat a Hittel 1939. évi számából.

I.

Az iskola multja.

Intézetünk bölcsőjét ott találjuk meg a katolikus székelység csodatevő Nagyasszonyának messze híres pütkösi bucsújáró helyén: Csíksomlyón. Alapítói a somlyói barátok. Alapítási évét forrásaink nem jelölik meg, ezidőszertint rendelkezésre álló adatok alapján az alapítás legvalószínűbb ideje: a XVII. század közepe. 1650 körül a szerzetesek a csíksomlyói és a kantai (Kézdivásárhely) háznál az elemi osztályok mellé, az akkori elnevezés szerint, a grammatikai és humanior osztályokat is beállították. 1661. júliusában Izmael budai basa, Ali basa s a tatárok Erdélyre törnek, Csíkot is elárasszják s a templomot, kolostort és iskolát felégetik. Országosan gyűjtött alamizsnából 1664-ben a templom és kolostor, 1669-ben az iskola is újra felépült. A XVII. század elején a grammatikai és syntaxis osztályok mellett, retorikai és poézis tanszéket is találunk. Lukács Mihály, csíksomlyói plebános, volt somlyói tanár áldozatkészségéből 1725-ben az iskola finevelővel bővül. Ugyancsak az ő jóvoltából 1733-ban fölépül az új iskola, egyelőre fából, de kőalappal. 1780 körül a székely nép új, tiszta kőiskolát épít. A Ratio Educationis szerint az iskola a 3 évet tartó schola latina vagy grammatikára, 2 éves gimnáziumra, vagy humaniorára és az 1 esztendősi liccumra vagy filozófiára oszlik fel. — I. Ferenc császár Ratio Educationis Publicae-jében újra rendezi a tanügyet s a középiskolákban 3 fokozatot különböztet meg. Csíksomlyón ebben az évben csak a két elsőt, a 4 éves »kis gimnáziumot« s a 2 évig tartó »nagy gimnáziumot« tudják felállítani. — Haynald és Fogarassy püspökök legfőbb gondjai közé tartozik somlyói iskolánknak főgimnáziummá emelése. —

Az 1848-iki tavaszi szabadságmozgalmak az iskolában is éreztették hatásukat. A tanulók szétoszlottak, a nagyobbak katonának, a kisebbek pedig Csíkszentmártonba, a hadiiskolába mentek. A katonaságtól (osztrákoktól) megszállott iskola 1851. októberében kezdte meg

ujból a munkát. Ekkorra azonban az intézet kis gimnáziummá sorvadt és ezért 1854-ben a tanári kar kéri, hogy a gimnáziumot egészítsék ki felső tagozattal. 1873-ban nyílik meg a VIII-ik osztály s előbb ideiglenesen, majd néhány év múlva véglegesen is megkapja az intézet az érettségiztetés jogát. 1911. június 5-én a Csíkszeredában felépült új intézetbe költözik az iskola. Itt folytatja munkáját úgy a világháború nehéz esztendőiben, mint a még nehezebb román megszállás alatt. Ezen idők eseményeit, valamint az iskola egész múltját részletesen ismertették az 1940–41-i Évkönyvben.

Iskolánk igazgatói 1851-től.

D. Varga Kelemen 1851–52., Szontágh József 1852–54., Bodó Alajos 1854–59., Horváth Károly 1859–64., Both Ferenc 1864–65., Nagy Imre 1865–70., Imets F. Jákó 1870–91., Bándi Vazul 1891–1900., Pál Gyábor 1900–11., Kassai Lajos 1911–26., dr. Jénáky Ferenc 1926–28., Papp János 1928–41. febr., Albert Vilmos 1941. febr.–1941. szept. Pataki József 1941.

II.

Intézetünk az 1942–43. tanévben.

Az iskolai év lefolyása. Bár a főhatóság úgy intézkedett, hogy a tanév a Rendtartás által előírt időpontban vegye kezdetét, az igazgató, valamint több tanár katonai szolgálata miatt a testület csak szeptember 15-én tudott alakuló értekezletre összeülni. — Szeptember 23-tól 26-ig tartottak a javító- és magánvizsgálatok. Szeptember 27-én volt a *Veni Sancte* és a tanév ünnepélyes megnyitása, 28-án megkezdtük a rendes tanítást. Az órarend még ekkor sem ölthetett végleges formát, mivel a katonai szolgálatra bevonult tanárok egy része nem tért haza, másokat viszont ekkor hívtak be. Ezen éveleji nehézségektől eltekintve, a tanítás a Rendtartás intézkedéseinek megfelelően folyt. Hosszabb ideig szünetelt a tanítás karácsonykor, amikor felsőbb hatóságaink intézkedésére a szünidőt január 24-ig kellett meghosszabbítanunk. — Ebből kifolyólag fejezhetjük be az első félévet csak február hó végén. Az évvégi összefoglalások a VIII. osztályban május 10–15-ig, a többi osztályban június 4–8-ig voltak. A hittanvizsgálatot a VIII. osztályban május 8-án, a többi osztályban az évvégi összefoglalás keretében tartottuk. Az évvégi munkát érezhetően meg-

nehéztette az a körülmény, hogy húsvét óta ismét főbb tanár teljesített katonai szolgálatot. A tanévet, felsőbb rendeletre június 12-én, *Te Deummal* zártuk be. —

Változások a tanári testületben. A tanév elején a tanári testületben több változás állott be. Az ujonnan szervezett második testnevelési tanszékre főhatóságunk *Kamenyitzky Árpád* tanárjelöltet alkalmazta és őt oklevelének megszerzése után, 1943. április 1-én, ugyanezen tanszékre helyettes tanárrá kinevezte. Az intézettől októberben megvált, tényleges katonai szolgálatra bevonuló *Rakonczay János* francia-latin szakos tanár helyébe a főhatóság *Papp Gyula* francia-román szakos tanárt küldte ki a kolozsvári intézettől. Az október elején katonai szolgálatra behívott *Pálly Ferenc* természetrajz szakos tanár óráinak ellátására főhatóságunk *Brósz Emil* ny. természetrajz tanárt kérte fel, aki két hónapon át volt intézetünknek szívesen látott vendége.

A tanév elején költözött ki csíksomlyói végleges otthonába a tanítóképző intézet. Ezzel egyidejűleg megvált intézetünkől *Szlavonits Ferenc* mennyiségtan szakos és *Réthy Ferenc* testnevelő tanár, akik az elmúlt tanévben, mint] óraadók segítettek ki iskolánkat. Az év folyamán ismételten katonai szolgálatot teljesítő *Fuchs József*, valamint a húsvét óta katonai szolgálatot teljesítő *Deák Gyula* és *Nagy Rezső* tanárok óráit a testület keblileg helyettesítette.

Látogatások. Felsőbb hatóságaink a legnagyobb jóindulattal és szeretettel irányították egész éven át intézetünk nevelői és tanítói munkáját. Nagy örömet okozott mindnyájunknak szeretett *Püspök Atyánk* látogatása, akinck példája tanárnak és tanulóknak egyaránt erőforrása. *Sándor Imre* püspöki helytartó úr nagy elfoglaltsága közepette is állandó érdeklődéssel kísérte az intézet életét és fejlődését. A tanév folyamán ismételten megfordult körünkben *vitész dr. Boga Alajos* prelátus-kanonok, előadó úr is, aki hivatalos látogatását 1943. március 19—20 napjain végezte. Megtekintette az egész intézetet, meghallgatta az órákat és mindenre kiterjedő figyelmével útmutatást adott a további munkához. A tankerületi kir. főigazgatóság részéről, *Papp János* tanügyi tanácsos, szakelőadó úr 1942. december 4—11. napjain végzett hivatalos látogatást. Tapasztalatait értekezlet keretében közölte a testülettel. Október hó 18. és 19-én meglátogatta intézetünket *Göndöcs László* miniszteri s. titkár ur. Megtekintette a szertárakat és egyes osztályokat. Kitüntető látogatásban volt része az intézetnek május 20-án, amikor *vitész kisbarnaki Farkas Ferenc* altábornagy úr, országos főcserkész, székelyföldi körutja alkalmával megtekintette a

gimnázium cserkészcsapatát is. Itteni tartózkodása során június 9-én megtekintette intézetünket is *dr. Hankis János* államtitkár úr, a pünkösti bucsú alkalmával pedig *dr. Kósa Kálmán* miniszteri osztályfőnök úr tüntetett ki látogatásával.

Tanári értekezletek. Az év folyamán a testület a Rendtartásban előírt valamennyi értekezletet megtartotta. — Ezek keretében kerültek megbeszélésre azok a fontos kérdések, amelyek a nevelői és oktatói munka egyöntetűségét és tervszerűségét voltak hivatva biztosítani. Az értekezleteken *Buszek Gyula* tanár „A szemléltetés tanításunk alapja”, *Martin Béla* tanár »A film, mint szemléltető eszköz«, *Pálffy Ferenc* tanár, „A természettudományi tárgyak tanításának módszere a gimnáziumban”, *Székely László* hittanár pedig „Az iskolai fegyelem és fegyelmezés kérdése” címen tartott előadást. Az előadásokat gyakorlati irányú megbeszélések követték.

A munka összhangját és egyöntetűségét szolgálták a bemutató minta-órák is. Ilyeneket tartott: *Deák Gyula*, *dr. Márkus Gábor* és *Pálosy László*. Bár a testület tagjai szinte kivétel nélkül a rendszernél nagyobb óraszámban tanítottak, igyekeztek egymás óráit látogatni, hogy a tanításban és nevelő munkában minél több tapasztalatot szerezhessenek. —

Szülői értekezletek. Az intézet tanári testülete igyekezett minden alkalmat megragadni arra, hogy a tanulók szüleivel minél szorosabb kapcsolatot teremtsen. Örömmel állapítható meg, hogy a szülők nemcsak a szülői értekezletekre jöttek el szép számmal, hanem évközben is igen sokan személyesen érdeklődtek gyermekeik előmenetele és magaviselete iránt. — Az első félévben tartott szülői értekezleten *Pataki József* igazgató „Az ifjúság a honvédelem szolgálatában”, — *Nagy József* testnevelési tanár pedig a „A testnevelés az ifjúságnevelés szolgálatában” címen tartott előadást. — A második félévben tartott értekezlet alkalmával *Papp Gyula* tanár „Mi legyen a fiamból?” címen adott a pályaválasztással kapcsolatos tájékoztatót a szülőknek, míg *dr. Búzás Márton* intézeti orvos „A gyermek egészséges neveléséről” beszélt. Az előadásokat élénk megbeszélés követte. A szülői ház és az iskola közötti kapcsolatot igyekeztünk elmélyíteni azáltal is, hogy az osztályfőnökök nemcsak a hivatalos fogadóórákon állottak a tájékozódni kívánó szülők rendelkezésére, hanem a kintlakó tanulókat otthonukban is felkeresték. Ugyancsak a szülők tájékoztatására szolgált az ellenőrző könyv is, melynek segítségével idejében értesítettük őket mindarról, ami gyermekeiket érintette.

Pályaválasztási tanácsadó. A tanári testület szükségesnek látta,

hogy a IV.--VIII. osztályba járó ifjúság gyakorlati irányu felvilágosítást kapjon az egyes életpályákon mutakozó nemzeti szükségletekről és egyéni elhelyezkedési lehetőségekről. Ezen cél elérésére előadás-sorozatot tartottunk, amelynek keretében egyes szakemberek adtak tájékoztatót az érdeklődő ifjúságnak. A kereskedői és ipari pálya szükségleteiről és lehetőségeiről *Vécsey Gyula* rádió-technikus, ipartestületi jegyző és *Bakcsy Károly* ipartestületi elnök tartott előadást. Az orvosi pályáról *dr. Élthes Endre* városi tisztviselő orvos, a katonai pályáról *Csiszár István* m. kir. főhadnagy adott tájékoztatót. A köz-tisztviselői pályán elhelyezkedőkkel szemben támasztott követelményekről *Farkas Pál* rendőrtanácsos, a papi, tanítói és tanári hivatás fontosságáról és az e téren mutakozó nagy hiányokról *Pataki József* gimn. igazgató beszélt. A testület e helyen is hálás köszönetet mond az előadóknak, akik nagy készséggel siettek segítségünkre abban, hogy az ifjúság érdeklődését helyes irányba tereljük.

Vallásérkölcsi nevelés. Intézetünk mindig elsőrendű feladatának tartotta az ifjúság vallásérkölcsi nevelését. Nem elég fajunknak csupán szellemileg művelt embereket adni, hanem olyan vezetőréteget kell nevelni, amely erkölcsileg is a legnagyobb jellemzilárdsággal rendelkezik. Meggyőződésünk szerint minden nemzeti teremő munkának, csak az ősök hitéhez ragaszkodó imádságos lélek lehet az alapja. Vasár- és ünnepnaponként az ifjúság, élén a tanári testülettel szentmisét és szentbeszédet hallgatott. A bentlakó növendékek naponta hallgattak szentmisét és a közellakó bejáró tanulók is részt vehettek a reggeli fél nyolc órás szentmisén. A kápolnában a tanulók óráközi szünetek alatt is gyakran felkeresték a Szentségi Jézust. Nagy volt a heti és mindennapi áldozók száma és az év folyamán négyszer tartott közös szentgyónás és áldozáson kívül is sokan járultak a szentségckhez.

A lelki gyakorlatokat április 7—11. napjain tartottuk meg. A felsőosztályosok elmélcskéseit *Lajos Balázs* madéfalvi plebános, az alsóosztályosokét *Dobos Áron* csikszeredai s. lelkész vezette. Hálás szívvel gondol rájuk az ifjúság és a tanári testület.

A kongregációs avatást megelőző három napon az intézet ifjúsága Triduumot tartott *P. Deésy Ipoly* O. F. M. tanítóképzői tanár vezetésével. A pünkösdi bucsu alkalmával ősi szokás szerint a tanári kar és az ifjúság testületileg vett részt a somlyói kikerülésen.

A Mária Kongregáció *Székely László* hittanár lelkes és odaadó vezetésével ez évben is igen szép eredménnyel működött és nagy hatással volt az ifjúság lelki életének kialakítására.

Néhány másvallású tanulóknak saját hitoktatójához járt vallásoktatásra. Saját ünnepeiken és istentiszteleteiken kötelesek voltak megjelenni.

Hazafias nevelés. A tanári testületnek különös gondját képezte az ifjúság lelkében élő hazafias érzésnek ápolása és hősi fokig való kifejtése. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy ez nevelésünk és tanításunk második alappillére. Résztvettünk minden közös magyar memozdulásban és igyekeztünk magatartásunkkal másoknak is példát adni. Harctéren küzdő honvédeinknek akart karácsonyi örömet szerezni az ifjúság azzal, hogy osztályonként versengve vett részt abban a gyűjtésben, amely pénzt és szeretetsomagot juttatott hozzájuk a Vöröskereszt útján. A hadbavonultak hozzátartozóiról sem feledkeztünk meg, mindenki tehetségéhez képest vett részt a Főméltóságú Asszony által indított mozgalomban. Határozott kötelességünknek éreztük a közösségi fudat kialakítását a magunk és tanítványaink lelkében. Ennek elmélyítésére szolgált az is, hogy az osztályok nemzetünk nagyjainak egy-egy iránytmutató gondolatát választották jelmondatul, hogy annak szellemében nevelkedjenek és cselekedjenek. A tanév folyamán rendezett hazafias ünnepélyeinkre a szülőket és városunk egész társadalmát meghívtuk. Részt vettünk a harctérre induló honvédek búcsúztatásán, valamint a hazatérők ünnepélyes fogadásán és a Hősök napján rendezett ünnepségen. —

A hazafias érzés öntudatosítására szolgált a folyó tanévben bevezetett „Honvédelmi ismeretek“ anyaga is. — A nemzet múltjának megismertetése mellett a sok hasznos szakismeret és a honvédelem feladataiba való bepillantás hisszük, hogy csak fokozni fogja fiainkban az ősi virtust.

Leventeképzés. A magyar minden körülmények között katona. Ezt akarja kifejezésre juttatni elsősorban a belső és külső fegyelmettségre nevelő levente intézmény, melynek szervezete a jelen tanévben számottevő változáson ment keresztül. Az iskolába járó leventék foglalkozásának irányítása az igazgatónak, mint parancsnoknak hátskörébe került. Az iskolák önálló leventecsapatokat állítottak fel s intézetünk két levente csapatában is megkezdődött év elején a kiképzés. A csapatok parancsnokai *Nagy Rezső* és *Kamenyitzky Árpád* testnevelő tanárok az intézet ifjűvezetőinek segítségével végezték valamennyi korcsoport kiképzését.

A leventecsapatokon kívül kapták meg kiképzésüket az ifjűvezetők, akik a nyári ifjűvezetői táborzáson is résztvettek. Igen kívánatosnak tartaná a tanári testület, hogy az ifjűvezetők képzését is, főleg a

munka egyöntetűségére való tekintettel — az intézet vezetősége irányítsa. —

Az iskolai leventecsapat keretein belül ebben az évben is működött a híradós-csoport *Martin Béla* tanár, híradós szakoktató vezetése alatt. Az oktatásokat tíz tanuló látogatta rendszeresen. Március 30-án a kijelölt hivatalos bizottság előtt valamennyi híradós-levente letette a morse hangolvasási vizsgát.

Mindennapos félórás testnevelés. A folyó tanévben kezdte meg ifjúságunk a mindennapos félórás testnevelést. — Annnyira jó hatással voltak a harmadik tanítási óra után tartott gyakorlatok az ifjúság testi és szellemi felfrissülésére, hogy a tanári testület jónak látta azoknak egész télen át a szabadban való folytatását. Az őszi és tavaszi átmeneti időben az ifjúság az intézet folyósóin végezte a félórás testgyakorlást. A vezetést és felügyeletet *Nagy Rezső* és *Kamenyitzky Árpád* testnevelő tanárok látták el *Deák Gyula* és *Pálosy László* tanárok segítségével. Az egyes osztályok clótornászai a felső osztályos tanulók közül kerültek ki, akik nagy buzgalommal látták el feladatukat.

Tanulmányi előmenetel. Ifjúságunk tanulmányi előmenetele általában kielégítőnek mondható. Bár tehetség és igyekezet szempontjából a tanulók nagy része megfelel a követelményeknek, alsó osztályaink túlszűfolttsága érezhetően hátráltatja a munkát és megnehezíti az egyénekkel való beható foglalkozást. A felső osztályoknál mutatkozó gyengébb előmenetel részben oka, a szigorubb elbírálás, mely csak az arra igazán érdemeseket akarja érettségi bizonyítványhoz juttatni. Az új rendszerre való áttérés egyes tárgyaknál még mindig érezhető nehézséget okozott. A román nyelvvel együtt három modern nyelvnek a tanulása ugyancsak számottevő nehézséget jelent, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy könyvhiánnyal is kell küzdenie a tanulónak. A fenti nehézségek miatt is igyekezett a testület az egyesületekben folyó munkát határok közé szorítani.

Oktatófilm. A nevelő-oktatás eredményesebbé tételében nagy segítségünkre volt a filmoktatás bevezetése. A VKM. októatófilm kirendeltségének jóvoltából az elmúlt tanév végén hozzájutottunk a vetítógéphez és ez évben a gyöngyvászón vetítövászónhoz. A jól kiválasztott filmek lepergetésével a tanárok igen eredményes órákat tarthattak, a tanulók pedig élményszerűen szemlélhették a részükre sokszor nehezen elképzelhető dolgokat. Különös jelentősége van a filmmel való szemléltetésnek nálunk, ahol a tanulók nagyrésze falusi környezetből kerülván ki, sem ipari központokat, sem idegen tájakat nem láthatott. A tanév folyamán 53 októatófilmet mutattunk be, amelyek-

nek legnagyobb részét több osztályban is felhasználtuk. Ezek közül 7 vallásos tárgyú, 3 történelmi, 3 néprajzi, 3 klasszikus tárgyú, 3 német nyelvi, 12 természetrajz-földrajzi, 10 fizika-vegytani, 8 művészeti és 4 testnevelési tárgyú volt.*)

A kezdet nehézségein átesve reméljük, hogy a jövő tanévben bőségesen lesz alkalma a testületnek e nagyszerű szemléltető eszközzel a tanítást színesebbé és eredményesebbé tenni.

Nyelvoktatás. Az idegen nyelvek tanításánál komoly nehézséget okozott a helyes kiejtés elsajátíttatása. Hogy tanulóink munkáját megkönnyítsük, hanglemezeket hozattunk. Nagy segítségünkre volt e téren a budapesti Német Tudományos Intézet vezetősége, mert ingyen bocsátotta rendelkezésünkre a kért hanglemezeket, amiért e helyen is köszönetet mondunk.

Fegyelmi állapot. A tanév folyamán súlyosabb fegyelmi vétség egy esetben fordult elő. A tanulóval szemben a Rendtartás által előírt intézkedést foganatosította a tanári testület.

Egészségi állapot. Kisebbségi esetektől eltekintve komolyabb megbetegedés nem fordult elő. Az intézet orvosa a tanév folyamán többször is megvizsgálta a tanulókat és tanácsaival látta el a hozzáfordulókat.

Ének- és zeneoktatás. Amint az elmúlt esztendőben, úgy ebben a tanévben is az új magyar muzsika népszerűsítése volt az intézet énekkarának legfőbb célja. Ezt a reávaró hivatást be is tudta föltelni. Valamennyi nyilvános szereplésénél vigyázott arra, hogy karműirodalmunknak legértékesebb műveit tűzze műsorra.

A tanév legkimagaslóbb cseménye az 1943. június 10-én megtartott Éneklő Ifjúság hangversenye volt. Ezen a hangversenyen a következő intézetek énekkarai szerepeltek: gyergyószentmiklósi róm. kat. Szent Erzsébet tanítónőképző intézet, csíkszeredai m. kir. állami polgári leányiskola, csíksomlyói róm. kat. Majláth tanítóképző intézet, csíkszeredai róm. kat. Segítő Mária gimnázium.

Május 23-án a m. kir. állami polgári leányiskola énekkarával egyesített énekkarunk zenés vecsernyét tartott a csíksomlyói kegytemplomban. Ez alkalommal a következő szerzők művei szerepeltek műsoron: Händel (Ünnepi zsoltár), Kodály (Tantum ergo), Mozart (Ave verum corpus), Lotti (Regina coeli), Bárdos (Istené az áldás).

A kótaolvasási versennyel is, melyet június 6-án rendeztünk,

*) Sajnos nem tudtunk több filmet lepergetni, mert városunkban a villanyszolgáltatás a délelőtti órákban korlátozva volt.

növendékeink figyelmét akartuk ráterelni a zenében rejlő szépségekre. A versenyen az intézet fiúvegyeskara egy négyszólamu könnyebb kar-művet 9 perc alatt tanult meg. A bírálóbizottság döntése alapján I. díjat nyertek: Fenke Ferenc IV. és Jakab Lajos III. o. tanulók, II. díjat: Dima József III. o. t., III. díjat: Veress Péter IV. o. t. és IV. díjat: Sárosi Bálint VII. o. t.

Rajztanítás. Növendékeink különösen ügyesek a diszítőrajzi feladatok megoldásában, de érdeklődés és nagy igyekezet tapasztalható a gyakorlati irányu szerkesztőrajz terén is. A természet után való festést és általában a nagyobb felületek vízfestéssel való színezését az erre való jó rajzpapír hiánya miatt jelentékenyen csökkenteni kellett. Rajzkiállítást a tanár katonai okból történt távolléte miatt nem rendezhattünk.

Szorgalmukkal és csinos kiállítású munkáikkal kitűntek: Bencze Béla, Berek Ferenc, Fekete Károly, Földes Jenő, Márdirosz Vilmos, Nagy Ferdinánd, Némédi István, Ráduly Zoltán, Zonda István, Csiki Miklós, Endes János, Gajáry László, Jakab Incc, Orbán Gábor, Szabó László I. o. t., Bardócz György, Berényi Balázs, Boga Bálint, Dobra István, Fodor Imre, Hajdu Zoltán, János János, Jánossy László, Máthé Imre, Mátyás József, Nyáguly Mihály, Pál Gábor, Ráduly András, Szakáts István, Szervátiusz Arnold, Beke Domokos, Botos Lőrinc, Kosza Vilmos, Péter Márton, Takács István II. o. t., Bálint Lajos, Erdély András, Orbán László, Buszek Károly, Dima József, Györffy András, Kovács Imre, Kovács József, Nagy Imre, Nagy István III. o. t., Gajáry Aladár, Kassay Zoltán, Veress Péter, Bartalis József, Mezei Zoltán, Mihály Lajos, Veress László, és Xántusz Antal IV. o. tanulók.

Tehetségkutatás. Az Országos Magyar Falusi Tehetségmentő Akció Központi Intézőbizottsága egyházi főhatóságunk hozzájárulásával 12 falusi gyermeket jelölt ki közkölségen való taníttatásra. A tanulók csak részben felelték meg a várakozásnak és az is bebizonyosodott, hogy nem elég csupán az értelmi adottságokat elbírálni. A tanulók előmenetele a következő: kiténő 1, jeles 1, jó 6, elégséges 4.

A folyó évi versenyvizsgálatot előkészítő budapesti értekezleten intézetünket *Pálffy Ferenc* és *Martin Béla* tanárok képviselték. Az áprilisi hó 19. és 20. napján megtartott vizsgálatokra 32 tanuló okmányait kaptuk meg és 21 tanulót hívtunk be.

Iskolai ünnepélyek, megemlékezések, szünetnapok.

Szeptember 27. *Veni Sancte*, a tanév ünnepélyes megnyitása.

Október 6. A tizenhárom *aradi vértanu* emlékünnepe. A tanuló ifjúsága ünnepélyt rendezett az alábbi műsorral: 1. *Himnusz*. Előadta az ifjúsági énekkar. 2. Gárdonyi: *Az öreg honvéd*. Szavallta Veres Péter IV./a. o. t. 3. Ünnepi megemlékező beszédet mondott Pálosy László tanár. 4. Kecskési Tivadar: *A lövészárk balladája*. Szavallta Rácz Béla VIII. o. t. 5. *Szózat*. Előadta az ifjúsági énekkar.

Október 31. Külön előadás keretében hívtuk fel növendékeink figyelmét a takarékoság fontosságára és azokra a lehetőségekre, amelyek a tanuló életében adódnak. Az előadást *Deák Gyula* tanár tartotta. —

November 2. *Halottak napja*. Az elhunyt tanárok és tanítványok lelkiüdvéért bemutatott *gyászmisén* vett részt a testület és a tanuló ifjúság.

November 5. A magyar ifjúság védőszentjének *Szent Imrének* ünnepe. Tanulóink bensőséges ünnepélyvel hódoltak minden magyar ifjú örök mintaképének. Az ünnepély műsora: 1. *Szent Imre himnusz*. Előadta az intézet ének kara. 2. Lendvai István: *Imre királyfőről való történet*. Szavallta Jakab Lajos III./b. o. t. 3. Ünnepi beszédet mondott Székely László hittanár. 4. Halmos J.: *Zsoltár*. Előadta az intézet ének kara. 5. Mihály László: *Könyörgés Imre hercegehez*. — Szavallta Ambrus Zoltán VII. o. t. 6. *Pápai himnusz*.

December 6. *Kormányzó Urunk nevenapjának* előestéjén rendeztük első nyilvános ünnepségünket, melyen a város közönsége a nagy hideg ellenére, szép számmal vett részt. Ünnepélyünk műsora a következő volt: 1. *Szózat*. Előadta az ének kar. 2. *Köszöntő*. (Népi rigmusokból, énekekből és táncokból összeállította *Bándi Mária*). Előadták a növendékek. 3. Ünnepi beszédet mondott *Pataki József* igazgató. 4. Händel: *Ünnepi zsoltár*. (Bevezető zene, korál, fuga). Előadta az ének- és zenekar. 5. Szavallt Pálosy László tanár. 6. Erkel: Részletek a „*Bánk-bán*” c. dalműből. Előadta az ének kar zenekari kísérettel. —

December 8. *Szeplőtelen fogantatás* ünnepe.

December 19-től január 24-ig *karácsonyi szünet*.

Február 2. *Gyertyaszentelő Boldog Asszony*.

Március 10. *Hamvazószerda*.

Március 15. Szentmise után az intézet tanári testülete és ifjúsága az országzászlóhoz vonult ki, ahol részt vett a levették által ren-

dezett ünnepségen, mely egybe kapcsolódott a város közönsége részére rendezett ünnepéllyel és a nemzetvédelmi keresztek kiosztásával. Az ünnepi beszédet *Albert Vilmos* c. igazgató mondta. Délután a m. kir. polgári leányiskola és intézetünk Ünkepzőköre együtt rendezett nyilvános ünnepséget a Vigadóban.

Elmondhatjuk, hogy velünk ünnepelt a város színe-java. Műsorunk számait a következőképpen állítottuk össze: 1. *Himnusz*. Előadta a polgári leányiskola és a gimnázium énekkara zenekari kísérettel. 2. *Köszöntő*. (Népi táncok, rigmusok és dalok *Bándi Mária* be tanításában.) Előadták a gimnázium növendékei. 3. Ünnepi beszédet mondott *Bakó Kálmán* polg. leányiskolai igazgató. 4. *Kodály*: a) Esti dal, b) *Egyetem-begyetem*. Előadta a két intézet gyermekkara. 5. *Palotás*. Táncolták a polgári leányiskola és a gimnázium növendékei. (Kísérő zene: *Kodály*, *Háry János*.) 6. *Erkel „Hunyadi László“* c. dalművének megnyitója. Előadta az alkalmi zenekar. 7. *Tóth Kálmán*: Előre: Szavalta *Ambrus Zoltán* VII. o. tanuló. 8. Részlet *Kodály „Székelyfő“* c. dalművéből. Énekelte a két intézet énekkara zenekari kísérettel. 9. *Várad A.*: *Petőfi a Hortobágyon*. Szavalta *Cyörgy Irma* IV./b. o. t. 10. Részletek *Erkel „Bánk bán“* c. dalművéből. Előadta a két intézet énekkara zenekari kísérettel.

Március 25. Gyümölcslő Boldog Asszony.

Március 28. *Finn est*. Távoli rokonaink megismertetése végett, valamint irántuk érzett szeretetünk és megbecsülésünk jeléül *Viljo Tervonen* tanár, *Vieno Silvennoinen* tanárnő és *Zongor Endre* evang. lelkész közreműködésével városunk közönsége részére finn-magyar estet rendeztünk. Az est műsora: 1. *Magyar hiszekegy*. 2. Üdvözlő beszédet mondott *Pálty Ferenc* tanár. 3. *Viljo Tervonen* magyarnyelvű előadása a finn-magyar néprokonságról. 4. *Vieno Silvennoinen* tanárnő finn népdalokat énekelt zongorakísérettel. 5. *Zongor Endre* ev. lelkész vetítettképes előadást tartott Finnországról. 6. *Sértő Kálmán*: *Üzenet messzire*. Szavalta *Ambrus Zoltán* VII. o. t. 7. *A finn és magyar himnusz*.

Április 17-től 27-ig húsvéti szünet.

Május 30. Hősök napján kivonult az intézet tanári testülete és az ifjúság a hősök temetőjébe és virágot helyezett a sírokra, amelyeknek rendbehozásánál az ifjúság előzőleg is segédkezett.

Június 3. Áldozócsüförtök.

Június 10. Az Éneklő Ifjúság hangversenye. A gyergyószentmiklósi Szent Erzsébet róm. kat. tanítónőképző intézet énekkara a csikszeredai m. kir. állami polgári leányiskola, a csiksomlyói róm. kat. Majláth tanítóképző intézet és gimnáziumunk énekkarával karöltve

rendezte meg az intézet tornatermében első hangversenyét. A műsor a következő számokból tevődött össze: 1. *Négy csiki népdal*. Egy-
szólamu kar. (Kicsi madár, Egy gyenge kis madár, Októbernek el-
sején, Kis kertemben.) Közőskar. Vezényelt: *Alpár Mária*. 2. A
magyar népdalról beszélt *Lőrincz Irén* tanítónőképző negyedik évf.
növendék. 3. *Halmos: Népdalok*. Női kar. (Látod-e babám, Hej
Vargáné, Hajdu tánc, Eltörött a kis üveg, Sárga csikó csengő rajta.)
Gyergyószentmiklósi rk. tanítónőképző énekkara. Vezényelt: *Alpár
Mária*. 4. *Bárdos: Jókedvű dallamok* és *Kodály: Katonadal*. Férfi-
kar. Majláth tanítóképző énekkara. Vezényelt: *Papp Géza*. 5. *Bar-
tók: Bolyongás, Csujogató* és *Kodály: Esti dal, Vízkereszt, Tánc-
dal*. Női kar. Gyergyószentmiklósi rk. tanítónőképző énekkara. *Ve-
zényelt: Alpár Mária*. 6. Részletek Kodály „*Székely fonó*“ c. dal-
művéből. Csikszerecdai m. kir. polg. leányiskola és róm. kat. Segítő-
Mária gimn. énekkara zenekari kísérettel. Vezényelt: *Sarkadi Elek*.
7. *Kodály: Magyarokhoz*. Közőskar. Vezényelt: *Papp Géza*. 8. *Bár-
dos: Istené az áldás*. Közőskar. Vezényelt: *Sarkadi Elek*.

Junius 11. Te Deum és bizonyítvány osztás.

A gimnázium VIII. osztályának búcsúzása. — Május hó 7-én,
pénteken délben volt az utolsó óra. Elhangzott az utolsó lecke, utol-
jára szólt a csengő — s bezárult a középiskolás diákpálya. „Elmenyek,
elmenyek, hosszú útra menyek“ népdalunk mély hangjai mellett, könyv-
vel a kezükben, maradósorsaik sorfala között vonultak le a VIII. osztá-
lyosok az udvarra s a gyönyörű májusi napsugárban, a szabadban
tartották meg a búcsút. Mindig van valami megható mozzanat a fiúk
búcsújában, mikor az Alma Mater egy-egy nemzedéket útjára bocsát
az iskola kicsiny világából az élet nagyobb, veszélyesebb területére.
Megkapó, midőn egy pillanatra megáll az iskola zibongó élete s
minden figyelem, minden érzelm központjában a búcsúzó állanak.
Bizony, nyolc csztendő ezer szállal fűzi össze a lelkeket s fájó érzés
rezzen végig ilyenkor távozó és maradósorsuk szívében egyaránt. A diák-
családból kiválik a legidősebb festvér s elmegy messzi, messzi útra.
Vigasztaló, hogy a hosszú útra nem mennek üres kézzel: az Alma
Mater ellátta őket kincsekkel — csak jól vigyázzanak rájuk: hit, bi-
zalom, erő van bennük.

A VIII.-ok nevében Rác Béla mondott köszönetet a tanároknak,
akik 8 éven át az atya szeretetével vezették őket s nemcsak tudomá-
nyt adtak nekik, hanem az életre szükséges nemes eszméket.
Búcsúzik a VII.-tól, a főbbi diáktársaktól; a búcsúzás pillanatában
elhalkulnak a borús emlékek, csak a szeretet, a hála szólal meg a

távozóknak szívében. Sárosi Bálint a VII. oszt. nevében intéz *„búcsú-“* szavakat a hallgatókhoz. Lelkükre köti, hogy népüknek igazi vezetői legyenek, akik szívvel lélekkel együtt érznek a néppel s ennek érdekében készek meghozni minden áldozatot. Becze Sándor I. oszt. tanuló a kisdíjak nevében mond Isten hozzád-ot. Az igazgató zárószavaiban az intézet lelkéből ad valamit útravalóul nekik, hangsúlyozza: lebegjen lelkük előtt mindig az iskola jellegje: »A kötelesség több, mint az élet.« Életük legyen tanubizonyossága e szép gondolat iránti rendületlen hűségnek. Az Alma Mater szeretettel várja vissza mindig a távozókat.

A szülők közül megjelent VIII. os. fiuknak a búcsúján Farkas Pál rendőrtanácsos és családja. Jövőre kívánatosnak tartanók, hogy az érdekelt szülők valamennyien eljöjjenek. Az intézet szeretettel várja őket, nemkülönbén mindazokat, akik szívükön viselik az ősi iskola ügyét, hogy így mindnyájan közreműködjenek az iskola és a társadalom, a tanítás és az élet kapcsolatainak minél bensőségesebb tételében.

III.

Iskolánk felettes hatóságai.

A róm. kat. Segítő Mária gimnázium fenntartója az Erdélyi Róm. Kat. Egyházmegyei Tanács (Státus) kezelése alatt álló tanulmányi alap. Az intézet egyházi főhatósága a gyulafehérvári róm. kat. püspökség kolozsvári általános helytartósága, míg a közvetlen vezetést az Egyházmegyei Tanács gyakorolja. — Püspöki általános helytartó *Sándor Imre* pápai protonotarius, székesegyházi kanonok, felsőházi tag. Tanügyi előadó: *vitéz dr. Boga Alajos* kanonok, pápai prelátnus, státusi referens.

Az állami felügyeletet gyakorolja: *dr. Szinyei Merse Jenő* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Tankerületi kir. főigazgató: *dr. Rózsa József.*

A tanári testület névjegyzéke, iskolai munkaköre.

Folyószám	A tanár neve	Alkalmazásának minősége	Képesítése	Szolg. éve		Mely tárgyakat, mely osztályban heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb szolgálati beosztása
				összesen	ebben az intézet.				
1.	Pataki József	igazg.	történelem-román	13	2	tört. III/a-3, V.-3, VII.-2, rom. VIII-2.	10		igazgató
2.	vitéz Albert Vilmos	r. tan. c. ig.	magyar-latin	34	22	magy. III/a-4, III/b-4, VI.-3, VII.-3, latin II/a-5.	19	III. b.	az Önképzőkör vezető tanára.
3.	vitéz Antal Áron		történelem-latin	37	34	tört. III/b-3, IV/a-3, IV/b-3, VIII-3. latin VI.-4. honv. ism. VIII-1.	17		
4.	Borcsa Gyergely	r. tan.	m. tan, egészségtan	32	32	m. tan III/a-3, IV/a-3, IV/b-3, V-3, VI-3, VII-3, VIII-3.	21		ápr. 29-től a IV/b. osztályfőnöke.
5.	Buszek Gyula		földrajz történelem	32	32	földrajz I/a-3, I/b-3, II/a-4, II/b-4, III/a-2, III/b-2, VII.-1.	19	II. b.	
6.	Dr. Buzás Márton	orvos	egészség-tan	15	15	egészségtan: IV/a-1, IV/b-1, VIII-1.	3		iskolaorvos.
7.	Dr. Csipak Lajos	r. tan.	magyar-latin	31	31	magyar: II/b-5, V-3, VII-3, hittan: IV/a-2, IV/b-2, bölcse-szet: VIII.-2.	17		finevelőintézeti igazgató.
8.	Deák Gyula	h. tan.	magyar-latin	2	2	magyar: I/a-5, I/b-5, IV/a-4, latin: III/a-4, III/b-4.	22	IV. a.	
9.	Fuchs József	r. tan.	rajz	9	3	rajz: I/a-2, I/b. 2, II/a-2, II/b-2, III/a-2, III/b-2, IV/a-2, IV/b-2, műalk. tört.: VII-1, VIII-1. m. tan: I/a-4.	22	III. a.	a rajzszertár őre.

Folyószám	A tanár neve	Alkalmazásának minősége	Képesítés	Szolg. éve		Mely tárgyakat, mely osztályban, heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb szolgálati beosztása
				összesen	ebben az intézet.				
10	Hunyadi Mátyás	r. tanár	örténelem-román	5	5	tört.: VI-3, latin I/b-5, II/b-5, román: IV/a-2, IV/b-2, V-2, gazd. ism. VI-2, honv. ism. VI-1.	22	VI.	a filológiai múzeum öre
11	Kamenyitzky Árpád	h. tanár	testnevelés	1	1	testnev.: I/a-3, I/b-3, II/a-3, II/b-3, III/a-3, VI-3, honv. ism.: I/a-1, II/a-1., II/b 1, rom.: I/a-2. oszt. fő.: I/a-1.	24	I a.	levente csapatparancsnok
12	Martin Béla	h. tanár	term. tan., vegytan	3	2	term. tan.: VII-4, VIII-3, vegytan.: VI-2, m. tan.: II/a-4, II/b-4, III/b-3, honv. ism. VII-1.	21	VII.	a természettani szertár öre
13	Dr. Márkus Gábor	r. tanár	latin-német	4	2	latin: V-4, német: IV/a-4, V-3, VI-3, VII-3, VIII-3,	20		az ifjúsági könyvtár öre ápr. 29-től a IV.a. osztályfőnöke
14	Nagy Rezső	r. tanár	testnevelés	6	6	testnev.: III/b-3, IV/a-3, IV/b-3, V-3, VII-3, VIII-3, honv. ism. I/b-1, III/a-1, III/b-1, IV/a-1, IV/b-1, V-1.	24	IV. b.	levente csapatparancsnok.
15	Papp Gyula	r. tanár	francia-román	10	1	francia: V-4, VI-4, VII-4, VIII-3, román: III/a-2, III/b-2, VI-2, VII-2.	23		
16	Pályfi Ferenc	r. tanár	természettan	7	7	term.: I/a-2, I/b-2, II/a-2, II/b-2, III/a-1, III/b-1, IV/a-3, IV/b-3, V-4.	20	V.	a természettan szertár öre
17	Pálosy László	h. tanár	latin-görög	2	2	latin: I/a-5, IV/a-4, IV/b-4, VII-4, VIII-3,	20	VIII.	a tanári könyvtár öre

Folyószám	A tanár neve	Alkalmazásának minősége	Képessége	Szolg. éve		Mely tárgyakat, mely osztályban, heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Osztályfőnök	Egyéb szolgálati beosztása
				összesen	ebben az intézet.				
18	Sarkadi Elek	r. tanár	ének-zene	12	12	ének: I. a-2, I. b-2, II/a-2, II/b-2, III/a-1, III/b-1, román: I/b-2, II/a-2, II/b-2, m. tan I/b-4.	20		a zeneszertár őre
19	Székely László	h. tanár	hitán	2	2	hitán: I-III-2x2, V-VIII, 2-2, oszt. fő.: I/b-1.	21	I. b.	
20	Szigeti Gusztáv	h. tanár	magyar-német	2	2	magyar: II/a-5, IV/b-4, német: III/a-4, III/b-4, IV/b-4.	21	II. a.	

Nyugalmozott tanárok :

Ferencz Gyula r. tanár. Szaktárgyai: magyar—latin—görög. Nyugalomban 1931. nov. 1. óta. Tanított 27 évig.

Mayer János r. tanár, c. igazgató. Szaktárgyai: magyar—német. Nyugalomban 1934. szept. 1 óta. Tanított 33 évig.

H i t o k t a t ó k :

Kovács Pál ref. lelkesz.

Kovács László evang. lelkesz.

Intézeti alkalmazottak :

Császár Jolán titkár.

Miklós István gépész.

Salamon Lajos II. oszt. altiszt.

Portik Miklós II. oszt. altiszt.

IV.

A tanárok társadalmi és irodalmi működése.

Pataki József igazgató, az Erdélyi Róm. Kat. Egyházmegyei Tanács tagja, egyháztanácsos, az Erdélyi Múzeum-Egyelet tagja, a Magyar Cserkészmozgalom Csík—Udvarhely—Háromszék megyei szervének parancsnoka, Csíkvármegye Leventebizottságának tagja. Az iskolán kívüli népművelés keretében és a Credo Egyesületben több ízben előadást tartott. Cikkeket közölt az Erdélyi Tudósító c. folyóiratban és a Székely Nép napilapban.

Vitéz *Albert Vilmos* c. igazgató, városi és egyháztanácsos, az Erdélyi Róm. Kat. Egyházmegyei Tanács tagja, az Erd. r. k. Népszövetség ügyvezető alelnöke, a Credo-Egyesület világi elnöke. Előadásokat tartott a Kalácska Leányköri vezetők tanfolyamán: Amit a magyar irodalomból mindenkinek tudnia kell címen; a Credo-Egyesület gyűlésein: A kereszt a magyarság életében, A karácsony jelentősége, Petőfi élete költeményeiben, Emlékezés Zrínyi Ilonáról címeken; az EMKE népművelési előadás-sorozatában: Delnén, Zsögödön, Csíkszentkirályon, Gyimesbükkön, Szárhegyen; ünnepi beszédet mondott: 1942. aug. 20-án az Anyák Nemzeti Ünnepe és az Országzászlónál 1943. márc. 15-én. Közérdekű cikkeket írt a Csiki Lapok, Csiki Néplap, Erdélyi Iskola és Erdélyi Tudósítóban. Vitézzé avatták 1943. június 19-én.

Vitéz *Antal Áron* c. igazgató, a csikmegyei Magánjavak igazgatóságának tagja és helyettes elnöke. Az EMKE csikmegyei választmányának elnöke. Mint ilyen 12 előadást tartott a vármegye községeiben. Előadást tartott a Népegyetem keretében a székelyek eredetéről és alkotmányáról. Ebben a tanévben megírta a volt 24. népfelkelő gyalogezred történetét. Vitézzé avatták 1943. március 17-én.

Borcsa Gyergely, a csiksomlyói róm. kat. iskolák pénzalapjainak pénzlárosa. —

Buszek Gyula, Csíkszereda város Levente Egyesületének és a város „Omvesz” elnöke, Csíkvármegye Levente Egyesülete bizottságá-

nak tagja. Előadásokat tartott a leventék számára és az EMKE csiki tagozatának megbízásából több községben. —

Dr. Csipak Lajos, finevelő intézeti régens, th. kanonok, országgyűlési képviselő, az Egyházmegyei Tanács Igazgatótanácsának tagja, a vármegyei Vöröskereszt Egysület alelnöke, stb. Ugy a parlamentben, mint az ország több részében beszédeket mondott.

Deák Gyula, az EMKE csikmegyei választmányának tagja. — Mint ilyen előadást tartott Csíkdelnén.

Martin Béla, az iskolán belüli és kívüli leventecsapat hirodó csoportjának vezetője. —

Dr. Márkus Gábor, az Országos Középiskolai Tanáregyesület tagja. Verseket írt a Határőr c. kongregációs lapba.

Nagy Rezső, Csíkszereda megyei város Levente Egyesülete sport szakosztályának vezetője. A Csíkszeredai Sport Egyesület főtitkára, a Csokor női sportegyesület vezetője.

Pálffy Ferenc, a Kir. magy. Természettudományi Társaság tagja, a Magyar Cserkészmozgalom Csik—Udvarhely—Háromszék megyei szervének h. parancsnoka és vezetőfőosztály, a Diákkaptár és Iskolaszövetkezet vezetőtanára.

Pálosy László, az EMKE csikmegyei választmányának tagja. A vármegye hat községében előadást tartott.

Székely László, a Néprajzi Társaság tagja, a Határőr c. kongregációs értesítő kiadója. — Cserkészpedagógiai cikket írt a Vezetők Lapjába, a Tábortűzbe, néprajzi cikket az Erdélyi Iskolába. — A Csiki Lapokban „Vakációi levél” c. cikksorozatot közölt. Cikket írt még a Csiki Néplapba és a Zászlónkba. — Levente előadást tartott Taplocán, Csíkszentléleken az ifjúság erkölcsi tisztaságáról. Szórványmissziót teljesített Palotailván, Mikóujfaluban és Málnás községben. Mint a kongregáció néprajzi munkaközösségének vezetője adatgyűjtést végzett a Néprajzi Társaság számára.

V.

Könyvtárak, szertárak.

Intézetünkbe a következő folyóiratokat járattuk: Magyar Nyelv, Magyarosan, Irodalomtörténeti Közlemények, Természettudományi Közlemények, Erdélyi Múzeum, Századok, Ethnográfia, Népélet, Erdélyi Iskola, Magyar Kultúra, Magyar Szemle, Erdélyi Tudósító, Pásztor-tűz, Hítel, Helikon, Katolikus Nevelés, Buvár, Nouvelle Revue de

Hongrie, Sorsunk, Szépművészet, Hírnök, Katolikus Világ, Szövetkezeti Értcsítő, Testnevelés, Az ifjúság orvosa, Magyar Szárnyak, Ifjú Repülő. Éneklő Ifjúság.

Tanári könyvtár. Óre : Pálosy László. Állomány az 1941—42. tanév végén : 7162 kötet, kb. 38.506 P. értékben.

Gyarapodás az 1942—43. tanévben :

1. Ajándék a V. K. M.-tól 4 kötet. 2. Szerzők és egyesek ajándéka 26 kötet. 3. Vétel 15 kötet. Összesen 45 kötet, kb. 483 P értékben. — 4. Az ifjúsági könyvtár átvizsgálása folytán az ifjúsági könyvtárból a tanári könyvtárba átvittünk 282 kötetet (régi könyvek) kb. 400 P értékben. Összesen gyarapodás 327 kötet kb. 883 P. értékben. —

Legszükségesebben beszerzendő könyvek : a legújabb szakkönyvek, a magyar irodalom legújabb termékei, valamint a pedagógia legújabb könyvei.

Ifjúsági könyvtár. Óre : Dr. Márkus Gábor. A könyvtár rendezése a tanév folyamán befejezést nyert. Elkészült és április hónapban nyomtatásban is megjelent a teljes katalógus. Így a húsvéti szünidő kezdete előtt a tanulók már kivették könyveket, főleg az előírt házi olvasmányokat. A rendezési munkálatokban, valamint a katalógus elkészítésében nagy segítségére voltak a vezető tanárnak a VI. osztály tanulói, akiknek dicséretes huzgalma tette lehetővé, hogy a selejtezés, összeírás és rendezés a kellő időben befejezést nyerhessen. Különösen dicséretet érdemel lelkes munkájáért Pál András VI. o. tanuló. —

A könyvtár jelenlegi állománya 4752 kötet 17.500 P értékben. További beszerzések folyamatban vannak, különösen a kötelező házi olvasmányokból.

Természettajzi szertár. Óre : Pálffy Ferenc. A szertár állománya összesen 15.786 drb. Hozzávetőleges becslés szerinti értéke : 14.098 P.

Új beszerzés : Szakkönyv és folyóirat 14 kötet, egy kitömött vízirigó (Helwig V. III. o. t. ajándéka), 3 formolva eltett állattani készítmény, 36 drb. ásvány és kőzet (a tanulók gyűjtése), 6 drb. kémlőcső állvány. Összesen 60 drb., 112 P. értékben.

Természettani és vegytani szertár. Óre : Martin Béla. A szertár állománya 159 darab. Értéke : 4484.50 pengő. — Új beszerzés 8 drb., 710 pengő értékben.

A vegytani szertár állománya 74 darab eszköz és különböző vegyszerek. Értéke : 638.20 P. Új beszerzés 4 drb. eszköz 36 pengő értékben. —

Történelem—földrajzi szertár. Óre : Buszek Gyula. Múlt évi és ezt megelőző évek beszerzéseiből: a) történelmi: hazánkra vonatkozók 9 drb.; európai államokról 7 drb., Európa földjeiről 19 darab. Értéke kb. 1000 P. b) földrajzi: Hazánk fali térképeiből 8 drb.; európai államokból 2 drb., Európa fali térképe 4 drb. Többi világ részekből 9 drb. a Föld térképe 3 drb. Földgömb 2 drb. Érték: kb. 1600 P. —

Rajzszerár. Óre : Fuchs József. — Állománya 308 drb. 305 P. értékben. Gyarapodás ez évben 1 drb. művészeti album 30 pengő értékben. —

Tornaszertár. Óre : Kamenyitzky Árpád. Állomány : az 1941., 1942. isk. évi felszerelés, amely a sportkör vásárlása folytán gyarapodott 51 darabbal, összesen : 822 pengő értékben.

Ének- és zeneszerár. Óre : Sarkadi Elek. Állomány 117 drb. Érték : 2800 P. Gyarapodás : kotta 20 P. értékben.

Régiségár és művészeti gyűjtemény. Óre : Hunyadi Mátyás. Állománya 1999 drb. 473 P. értékben. Gyarapodás : vitéz Dávid László úr adományából 26 drb. különféle papírpénz és Darvas Károly úr (Csikszentmárton) adományából 2 drb. papírpénz.

VI.

Ifjúsági egyesületek.

Mária Kongregáció. Iskolánk lelke a kongregáció. Egyidős insetetünkkel. Nálunk a kongregáció *mozgalommá lett.* A kongregációs eszme benne van gimnáziumunk címében; kihat az egész ifjúság életére. A kongregáció fogja össze a gimnáziumból kikerült diákjainkat is. Ezt igazolják a diáktalálkozók, az évenként beküldött fogadalomújtások. Elmondhatjuk, hogy mozgalmunknak ma már szinte mindennütt vannak lelkes munkásuk. — Kongregációnk, mint *diákkörzeti központ* összetartja és minden évben összehozza erdélyi katolikus gimnáziumaink ifjúságát. — A csiki katolicizmus történelmi áhitata, a somlyói Szűz Anya kegyelmi vonzó ereje messze kihat ifjúságunk életére. Ennek a hivatásnak tudatában végeztük munkánkat az elmúlt évben is munkajelvényünk : a *laborium* alatt. Két csoportban működünk (kis- és nagy kongregáció). — Azt az ifjúságot pedig, amelyet kongregációnk szabályai és sajátos diákkörülmények miatt nem tudunk kongregánistává tenni, kongregációnk kollektív szerveibe : a *missziós egyesületbe*, a *Jézus Szive Társulatba* kapcsoltuk bele.

1. *Kis Kongregációnk* (II—III. osztályos tanulók) több évi szünet után újra munkába fog. Négy csoportban 48 tagot hoz össze. A csoportok egy-egy égi segítő, pártfogó nevét viselik: *Krisztus Király*. (Vezető: Imets Dénes II. o. t.) *Nagyasszony* (Kovács József III. o. a), *Szent István* (Máthé Imre II. o. t.), *Szent Imre* csoport (Frenkó József III. o. t.) A kongregáció prefektusa Máthé József VIII. o. t. Az év folyamán 8 összejövetelt tartott. Ezen elhangzott 9 szavalt a következőktől: — Bálint Lajos, Erdélyi András, Ciábor Zakariás Miklóssy László, Szánthó Lajos, Varga Alajos) 4—6 előadás: Szent Imre herceg (Kovács József), Boldog Margit élete (Varga Alajos), Előkészület a lelkigyakorlatokra (Gál Álmos és Frenkó József), — Anyák napja (Frenkó József); mesét mondott: Gál Álmos, Koródi Imre, Kiss Elemér; néprajzi gyűjtéseiből felolvasott Salamon András, monologot mondott: Berényi Balázs, Erdélyi András, Péter János, Rácz József. — A kongregációs közösségi szellem elmélyítésére Kis Kongregációnk barátságos Mikulás- és karácsonyestet rendezett gazdag műsorszámokkal.

2. *Nagy Kongregáció* (IV—VIII. osztályosok). — Tisztikarának prefektusa: Farkas Pál VIII. o. t., titkára: Élthes Ferenc VII. o. t., könyvtárosa: Pap Andor VIII. o. t., pénztárosa: Orbán Tibor VIII. o. t., háznagya: Benedek László VIII. o. t., szakosztályvezetők: Ambrus Zoltán VII. o. t. (világnézeti), Kanabé Pál VIII. o. t. (szociális), Baky Ferenc VII. o. t. (missziós), Gondos Antal VII. o. t. (néprajzi). A tagok száma: 54. Az év folyamán 7 összejövetelt tartott. Ezeken elhangzott 10 szavalt. Ciyakorlott felkészültséggel szavalt Ambrus Árpád, Búzás Gábor, Fodor Sándor, Gál Álmos, Gondos Antal, Kassay Zoltán, László János, Sárosi Bálint. Volt 11 előadás és 5 ankét. Az előadások és ankét a szakosztályok keretében hangzottak el. A *világnézeti szakosztály* a katolikus élet-szemléletet és ennek lelki alapjait mélyítette el. — Szorgalmazta az eucharisztikus és imaéletet, katolikus apostolságra nevelt. Értékes előadás hangzott el a lorettói litánia mély tartalmáról (Kercsó Zoltán VI. o. t.), a kötelességteljesítésről (Sárosi Bálint VII. o. t.), a kongregációs munkáról (Ambrus Zoltán VII. o. t.), a szónoklás művészetéről (Csergő Győző VII. o. t.), a szepőlóten fogantatás titkáról (Székely László prézes). A *missziós szakosztály* megtanított Krisztus szemével nézni az emberiséget és közreműködni az Egyház missziós munkájában. — Tanulságos előadást hallottunk a jelenkori hittérítésekről (Kuhn János VI. o. t.), a francia és belga missziós tevékenységről (Kuhn János VI. o. t.) és Schuster Zoltán V. o. t.) — A magyar katolikus Egy-

ház helyzetét Schusztér Zoltán V. o. t. vázolta. A missziós munkát rendszeresítette a *Missziós Ifjúsági Front* (Mif.) és a *Kis Hittérjesztők Egyesülete*. Meggyőződésünk, hogy a missziók terén a magyar ifjúságra új feladat vár. Nemzeti érdeket szolgálunk azzal, ha nagyot akarunk tenni Krisztusért. A missziók áldozatos támogatása a hősiesség jele. — Az önzetlen felebaráti szeretettel építhetjük újjá Magyarországot és a világot. — Az Úr Jézust nagylelkűségben nem lehet felülmulni! A *néprajzi szakosztály* kongregációnk sajátos alakulata. Bizonyítja, hogy népünk jövőjével gyakorlatilag is törődünk! Meg akarjuk ismerni népünk szellemének, lelkének, életének szépségeit és hibáit. A nép fiai vagyunk és népünkért akarunk dolgozni! — A szakosztályi összejövetel keretében Máthé Jakab V. o. t. szakosztályi tag tartott érdekes előadást népünk értékeiről. Adatgyűjtő munkánkról az *Etnográfia* is elismeréssel és biztatással szólt. (*Etn.* 1943 : 250.) Gyűjtésünket a harmadik évfolyamába lépett »Határőr« c. kongregációs értesítőben tesszük közzé.

Összejöveteleinket az *ankétek* teszik vonzóvá és mozgalmassá. — Ankétet tartottunk (számszerint 5-öt) a kötelelességteljesítésről, a szociális kérdéstről, a magyar vallási egységről, a missziós kérdéstről, a néprajzról és a népi írókról. A kongregációs élet változatossá tételére tanulmányi kirándulást tettünk. Útvonalunk : Hargitaliget, Almási barlang, Lövete, Szentkeresztbánya, Oláhfalú, Székelyudvarhely, Korond, Parajd, Szováta és Hargitafürdő volt. Karácsonykor könyvvásárt tartottunk. Belekapcsolódtunk Szentséges Atyánk, XII. Pius pápa engesztelő imafelhívásába is, amennyiben egy *Triduum-on* vettünk részt, melyet P. Deésy Ipoly tanítóképzői hittanár tartott. A háromnapos ájtatosság végén az intézet ifjúságát felajánlottuk Mária Szívének. Az idén 20 jelöltet bocsátottunk avatásra. — A szertartást és szentbeszédet Biró Ferenc főesperes, az intézet püspöki biztosa vezegte a csíksomlyói kegytemplomban nagy énekeszenés vecsernye keretében, melyet Sarkadi Elek gimnáziumi tanár vezényelt.

Ezton is köszönetet mondunk Dobos Áron helybeli káplán úrnak és a csíksomlyói ferences atyáknak, akik egyéb elfoglaltságuk mellett is segítettek az ifjúság gyóntatásában.

3. *Távollevő tagjaink*. Kongregációnk távol küzdő hadoszlopa. Hogy számíthatunk rájuk, bizonyítja a sok renovo, amit nap-nap után kapunk tőlük. Nemcsak a festvéri szóval, hanem anyagilag is támogatják kongregációnkat. Az egyik renovos lap hátán ezt a felírást olvassuk : „a Mária Kongregáció iránt nagy-nagy hálát érezve, küldöm a fogadalom megújítását. Kívánom, hogy a Mária Kongregáció

töretlen erővel folytassa áldásos munkáját, sokat szenvedett hazánk, népünk és Egyházunk felvirágoztatására“. (Dr. Rózsa József tanker. kir. főigazgató). Egy másik levélben, amelyben egyik volt tagunk 30 pengős pályátételt tűz ki: „A szántóvető székely, Mária tisztelete“ címen ezt olvassuk: „Ürülök, hogy látom ifjúságunkban a lankadatlán ragaszkodást Magyarország Védasszonya iránt, ez egy jobb jövő záloga, mert az az ifjúság, az a nemzet, a melyik a Szűz Anya oltalma alatt van, el nem veszhet! Nehéz ügyeimben sokszor éreztem minden kétséget kizárólag az ő közelségét és azt, hogy „fogta a kezemet és segített!“ (Kozán Imre m. kir. gazdasági felügyelő).

Mikes-Önképzőkör. Jelmondata: *Ne kívánjunk egyebet az Isten akaratjánál.* (Mikes). Önképzőkörünket, mely 20 éves hallgatás után, felszabadulásunk feledhetetlen évében, 1940-ben, dr. Csipak Lajos akkori vezetőtanár irányításával kezdte meg újra működését, az idén neveztük el Mikes Kelemenről, a Zágoni Bujdosóról. — Azért róla, mert ő nagyon közel áll hozzánk. A miénk: a Székelyföld fia. Zágón felől is mutat egy fénylő csillag a csiki havasok tájára: Mikes székely lelke. Mikes remekíró: nevét Leveleskönyve tette halhatatlanná. De sirig tartó hűsége ezt az egyszerű jellemet az erkölcsi nagyság magaslatára emeli. Egyéniségének különös varázsa van. S ránk, az ősi kat. intézetre nézve van még valami nagy tanulság Mikes életében: mély vallásosság egyesül nála szerencsésen hangolt, meleg emberi kedéllyel. — Az élő hit, a vallásos áhitat ott gyökerezett meg benne a családban s elmélyült a kolozsvári jezsuita kollégiumban.

Mikes ezt a mély, tiszta hitet — mint a kat. iskola adta legértékesebb kincset — magával vitte az életbe, s ez tette képessé arra, hogy a számkivetés szomorú napjaiban is megtudta őrizni lelkének egyensúlyát, s a csapások, csalódások, az egyedüllét borús hangulatában is megtudott nyugodni Isten akaratában. Ezért választottuk az önképzőkör jelmondatául utolsó levelének (1758. dec. 20.) azt a gondolatát, mely híven tükrözi az ő szelid, megnyugvó, hívő lelkét: *Ne kívánjunk egyebet az Isten akaratjánál.*

Az önképzőkör 1942. okt. 6-án tartotta alakuló gyűlését. Ezen a vezető tanár ismertette az önképzőköri munka lényegét. Majd kitérte az idej munkáévrre a vezetőgondolatot: a *jellemnevelés hatékony szolgálata.* — Az a legmagasabb szempont tehát, melyet követ magának az iskolának is egész munkája. — A forrongó időkben élő nemzetnek legnagyobb szüksége van jellemekre, akik alázatos lelkülettel állítják minden szellemi és erkölcsi erejüket a hit, a család és a nemzet szolgálatába.

A cél elérésére legjobb eszköznek kínálkozott elmerülni irodalmi nagyjaink tanulmányozásába s e tanulmány alapján kidomborítani mindazon *jellemnevelő értékeket*, amelyek műveikben, de főkép életükben találhatóak. Ehhez járulna még: vonzó példák a magyar és más szenteknek, mint az akaratéő hőseinek életéből, továbbá kat. nagyjaink szellemi arcéle. Végül szabadon választott témák a szociális, népi és más kérdések köréből.

Három csoportba osztottuk a tárgyalandó nagy egyéniségeket: a.) nagy magyar jellemek; b.) az akaratéő hősei; c.) kat. nagyjaink arcképei. —

A tisztikar a következőképen alakult meg: Farkas Tibor VIII. o. t., elnök, Skovrán Aladár VIII. o. t. főjegyző, Sárosi Bálint VII. o. t. aljegyző, Kanabé Pál VIII. o. t. titkár, Fodor Zoltán VIII. o. t. pénztáros, Csergő Győző VII. o. t. ellenőr. Biráló biz. tagok: Mátné József és Rácz Béla VIII. o., Ambrus Zoltán és Albert Pál VII. o. tanulók.

Az év folyamán 9 gyűlést tartottunk 1 alakuló, 5 rendes, 2 díszgyűlést és 1 zárógyűlést. Utóbbinak szintén díszgyűlés jellege volt, mert ezen emlékeztünk meg Zrínyi Ilonáról, szül.ének 300 éves fordulóján és anyák napja lévén, a magyar anyákról.

Elhangzott 17 szavalat, 15 előadás, 12 felolvasás, mint olvasási gyakorlat.

A *nagy magyar jellemek* sorozatból 3 előadást hallottunk: Zrínyi, a kereszt és a kard hőse (Kanabé Pál VIII. o. t.), Mikes a hűség hőse (Albert Pál VII. o. t.), Kölcsey, irodalmunk aszkétája (Darvas István VII. o. t.), *Kat. nagyjaink arcképei*-ből szintén 3-at: Pázmány (Farkas Pál VIII. o. t.), Majláth püspök (Ambrus Zoltán VII. o. t.), Tóth Tihamér (Farkas Tibor VIII. o. t.) *Az akaratéő hősei* sorából nov.-ben: Szent Erzsébet (Fodor Zoltán VIII. o. t.)

Szabadon választott előadás volt 4: Nagy magyar téiben (Beniske Ágnes VII. o. t.), A zsidókérdés (Zsarnoczy Tibor VIII. o. t.), A magyar népdal (Sárosi Bálint VII. o.), Zrínyi Ilona (Márton Erzsébet VII. o. t.)

Nyelvvédelmi előadást tartott: 1-et — irányításul — a vezetőtanár, s egyet nyelvhelyességi kérdésekről Kanabé Pál VIII. o. t.

Rendszeresítettük az olvasási gyakorlatot, mivel e téren nagy hiányok mutatkoztak. Bevezetőül volt egy előadás a folyékony olvasás kellékeiről (Darvas István VII. o.) A gyűléseken 4—4 tanuló olvasott fel valamely értékes irodalmi műből. Az olvasást bírálat követte.

Az előadásban kiténtek: Farkas Tibor, Kanabé Pál, Farkas

Pál VIII., Ambrus Zoltán, Albert Pál, Darvas István, Márton Erzsébet, Sárosi Bálint VII. o. tanulók; a szavaltban: Rácz Béla, Lovics Árpád VIII., Ambrus Zoltán, Gondos Antal VII, Ambrus Zoltán, Gondos Antal VII, Ambrus Erzsébet és Bartha Sári V. o. tanulók. — A kör buzgó munkásságukért 10—10 P. vel jutalmazza Farkas Tibor elnököt, Skovrán Aladár főjegyzőt, Kanabé Pál VIII. o., Ambrus Zoltán és Sárosi Bálint VII. o. tanulókat.

Díszgyűlések: Március 7-én a magyar—finn testvériség ünnepelésére rendeztünk díszgyűlést a következő műsorral: 1. Hiszekegy. 2. A finnek. Ünnepi előadás: Farkas Tibor elnök. 3. Madai Gyula: A finn testvérekhez. — Szavalt: Gondos Antal VII. o. t. 4. Sárosi Bálint VII. o. t.: Lincomies Edwin dr. egyetemi tanár, a finn parlament elnökének látogatása Budapesten. 5. Himnusz. Zárószó.

Kellemes meglepetésül éppen erre a gyűlésre toppant be a levente vezető-képző táborozás alkalmából az intézetben időző *Viljo Tervonen* fiatal finn tanár, a budapesti Eötvös-kollégium tagja. A fiúk nagy lelkesedéssel fogadták. A jelenlévő igazgató üdvözölte és kérte, hogy mondja el nekünk is azt a szép finn verset, melyet előző nap a leventéknek elszavalt. Viljo tanár teljesítette a kérését. — Előbb azonban pár közvetlen szót intézett magyarul, a fiúkhöz: Mindenütt nagy szeretettel fogadták, de neki különösen kedves a Székelyföld barátságos, meleg vendégszeretete. Nem fog megfélekedezni rólunk s székelyföldi újja a legkedvesebb emlékei közé fog tartozni. — Majd elszavalta *Uuno Kailas*, fiatalon hősi halált halt finn költő „Rajalla“ (A határőr) c. remek versét. A szavalatot a fiúk előbb finn, aztán magyar nyelven elénekelt finn népdallal köszönték meg. Befeczésül a vezető tanár szólt néhány szót a finn—magyar ismeretség és barátság kialakulásáról. Napjainkban mind mélyebb lesz ez a baráti érzés, annál is inkább, mert nem érdek, hanem rokoni érzület, a két nép nemzeti és kulturális értékei fűznek össze bennünket. — Ha a finnek büszkén emlegetik a velünk való rokonságot, mi még inkább büszkéek lehetünk rájuk. Az önképzőkör nevében meleg köszönetet mond a hőselkü északi testvérnép jelenlévő fiának, hogy a finn—magyar díszgyűlést megjelenésével maradandó élménnyé avatta. — Tervonen tanár csakugyan nem feledkezett meg rólunk. Budapestre visszatérve, még márciusban 10 drb. finn vonatkozású értékes könyvet küldött az önképzőkörnek.

Március 15-ét a gimnázium és az áll. polg. leányiskola önképzőkörei a Vigadóban együttesen rendezett díszgyűlésen ünnepelték meg. — A remekül előadott ének és zenedarabok, táncok, szavaltok

magukkal ragadták a Vigadót zsufolásig megtöltő közönséget.

A zárógyűlést május 9-én, különösképen Zrínyi Ilona emlékének s az anyáknak szenteltük. A gyűlés műsora: 1. Mécs László: Tanuljatok belőle, szavalta Ambrus Zoltán VII. o. t. 2. Zrínyi Ilona. Ünnepi emlékezés. Elmondotta Márton Erzsébet VII. o. t. 3. Ady: Üzenet egykori iskolámba, szavalta Rácz Béla VIII. o. t. 4. Májusi megemlékezés az anyákról — vezető tanár. 5. Elnöki beszámoló. 6. A pályázatok eredménye. 7. Zárószó.

A kitűzött 3 pályatételre (pályadíj á 10 P.) 1—1 dolgozat érkezett:

1. A képzelet szerepe a művészetben, a képzelet nevelése; 1 dolgozat. Szerzője: Farkas Tibor VIII. o. t.

2. A vallásos érzés régi irodalmunkban; 1 dolgozat. Szerzője: Farkas Pál VIII. o. t.

3. A rádióaktivitás; szintén 1 dolgozat. Szerzője: Albert Pál VII o. t. A bíráló bizottság mindhárom pályaművet érdemesnek találta a pályadíjra. A 2. és 3. dolgozat pályadíját — tekintettel a szerzők alapos, elmélyedő munkájára — 15 P-*re* emelte fel.

A vezető tanár zárószavaiban elismerését nyilvánította az elnököknek és tisztikarnak szorgalmas munkájáért, s mindazoknak, akik valamilyen értékes tevékenységgel közreműködtek az önképzőkör gyűlésein. — Ezzel maguk is gyarapodtak s egyben másoknak is jó példát adtak az önképző — és közösségi tevékenységre. Figyelmükbe ajánlotta, hogy vigyék innen magukkal az önkéntes, áldozatos munka megkedvelését, a tanulmányoknak, a magyar sorskérdések iránti érdeklődésnek, az irodalomnak, a jó könyveknek szeretetét. Olvassanak és tanuljanak minél többet az iskolán kívül is; legyenek egy kicsit olyanok, mint Arany János, a debreceni kollégium egykori diákja, aki

*Mindig valami olyanért sóvárog,
Amit nem tanítanak a tudós tanárok.*

Legyen egy kis könyvtárunk, melyben ott vannak a magyar könyv halhatatlanjai: remekíróink. Legyenek ők a legjobb barátaink. Vegyék elő gyakran, de kivált az élet borús napjaiban: mindig érezni, hallani fogják nagy magyarok intő, biztató, fölemelő szavát. — Vallják és kövessék a haza bölcsének, Deák Ferencnek remek gondolatát, melyet ő egyik barátjának diákfiához írt, s amely az I. a. osztály jelmondata:

»Első és legszentebb legyen előtted a közösség szolgálata«.

Gyűléseinken többször megjelentek: *Pataki József* igazgató, ki

nek minden alkalommal volt buzdító, irányító szava az ifjúsághoz; a tanárok közül: vitéz *Antal Áron*, *Borcsa Gyergely*, *Brósz Emil*, *Buszek Gyula*, *Deák Gyula*, *Fuchs József*, *Hunyadi Mátyás*, *Kamenyitzky Árpád*, *Martin Béla*, dr. *Márkus Gábor*, *Nagy Rezső*, *Pálffy Ferenc*, *Pálosy László*, *Székely László*.

Hivatalos látogatás alkalmával, december 13-i gyűlésünket megjelenésével tisztelte meg *Papp János* főigazgató, tanügyi tanácsos, iskolánk volt igazgatója. Látogatónk figyelme, érdeklődése jó hatást gyakorolt a tanulók munkakedvére; ezért nekik ezton is hálás köszönetet mondunk. —

A 186. sz. Csaba cserkészcsapat munkája. Az előző tanév befejeztével július 1.—7.-ig Udvarhely környékén rendezett portyázó tábor után a csapat működése majdnem teljesen szünetelt 1943. február hónapjáig. — Ekkor az újjáéledő mozgalom a nagy látókörrrel és pedagógiai tapasztalattal összeállított próbarendszer alapján megint megkezdte három örs keretében a cserkészmunkát, melynek célja elsősorban a régi és új próbarendszer közötti átmenet megteremtése és a jövő számára örsvezetők képzése. Ezt a célt szolgálta az is, hogy a csapat 11 tagját küldötte ki a nagyheti kolozsvári örsvezetői táborba. A májusban rendezett Teleki Pál emlékportyázóversenyen mindhárom örs részt vett Karda Attila, Szabó Dezső és Fodor Sándor örsvezetők vezetése alatt. A gyermekhétén rendezett gyűjtésből szintén kivette részét a csapat. — Kiemelkedő csemény volt az országos Főcserkész vitéz *kisbarnaki Farkas Ferenc* altábornagy úr látogatása május 20-án. — A Főcserkész úr megtekintette a csapat parányi otthonát, elbeszélgetett a vezetőkkel és cserkészekkel és buzdító szavakat intézett az egész iskola ifjúságához. A csapat létszáma 32. — Megbízott parancsnoka: *Pálffy Ferenc*.

Az intézet »Americana« iskolaszövetkezete. A tanév kezdetétől december hónapig teljesen önállóan vezették a szövetkezet működését a diaktisztikar tagjai, mivel Pálffy Ferenc vezetőtanár katonai szolgálatot teljesített. Bár az áruforgalom ez évben messze alatta maradt az elmúlt évinek, a szövetkezet munkájában mégis eredményesnek mondható ez az év, mert azon kívül, hogy az elmúlt évi feleslegből 82 pengőt adott a Vöröskereszt javára és 150 P értékben siléceket juttatott az iskola sportkörének, Szabó Dezső VI. o. t. vezetésével megszervezte a Segítő Könyvtárat, melynek célja a tanulóknak és elsősorban a szegényebb sorsuaknak kölcsön tankönyvvel való ellátása. A tanulóifjúságnak tekintélyes része megértette az ügy hasznát és fontosságát és tankönyveit följánlotta a Segítő Könyvtárnak,

amelytől ezzel szemben ingyen kapott használatra tankönyveket. — A kikölcsönzött könyvek száma ez évben közel 600 volt.

Az iskolaszövetkezet igazgatóságának elnöke Rácz Béla VIII. o. t. ügyvezetője: Csergő Győző VII. o. t., könyvelője: Gondos Antal VII. o. t., pénztárosa: Ambrus Zoltán VII. o. t., könyvtárosa: Raffain Gábor V. o. t., üzletvezetője: Császár Sándor V. és Máthé Jakab V. o. t. volt. — Tagok száma: 150.

A gimnázium 1518 sz. Diákkaptárában főleg az alsó osztályok tanulói működtek. Valamennyi alsó osztálynak volt kisebb-nagyobb betétbe helyezett megtakarított pénze. A különböző könyvek, levelezőlapok és ragasztószec eladása által, főleg a IV. o. tanulók szereztek pénzt, míg az angora-nyúl tenyésztésében, — amelyhez az alapörzset annak idején a Diákkaptár Központ juttatta — a III. osztály tanulói értek el eredményt. — A tanév folyamán látogatást tett városunkban Csanak István országos ügyvezető elnök úr. — A D. K. vezetőtanára: *Pálffy Ferenc* volt. —

Sportkör. Az Ifjúsági Sportkör nov. 15-én alakult meg. A tagok a következő tisztkart választották: elnök: Lovics Árpád VIII. oszt. tan. titkár: Baky Ferenc VII. oszt. tan. pénztáros: Rácz Béla VII. oszt. tan. szertárosok: Antal Gergely és Tóth József VI. oszt. tanulók.

A sportkörnek a következő szakosztályai működtek: atletika, repülőlabda, céllövés és si *Nagy Rezső* testnevelő tanár vezetésével és torna, asztali-tenisz, vívás, kézilabda, labdarugás, kerékpár és jégkorong *Kamenyitzky Árpád* testnevelő tanár vezetésével.

Atletikai szakosztályunk házi bajnokság keretében rendezte meg a versenyeket.

A házi bajnokság eredményei: *Súlyfőkés:* Szultán Lukács VII. osztályu tan. 11 m. 25 cm., Antal Gergely VI. oszt. tan., Ambrus Zoltán VII. oszt. tan. *60 m. siktulás:* Pál Sándor IV. a. oszt. tan. 8 mp., Mezei Zoltán IV. oszt. tan. Biró Zoltán III. oszt. tan.

Gerely: Szultán Lukács VII. oszt. tan. 40. m. 95 cm. Fodor Zoltán VIII. oszt. tan. Bakó Ferenc VII. oszt. tan.

Diszkosz: Bakó Ferenc VII. oszt. tan. 26 m. 20. cm. Fodor Zoltán VIII. oszt. tan. Szabados Győző VIII. oszt. tan.

Távolugrás: III. korcsoport: Bartha László VII. oszt. tan. 5.56 cm., Szultán Lukács VII. oszt. tan., Deáki Pál V. oszt. tan. *II. korcsoport:* Pál Sándor IV. a. oszt. tan. 4.65. cm., Mezei Zoltán IV. b. oszt. tan., Némedi Ferenc IV. a. oszt. tan. *I. korcsoport:* Bathó László II. a. oszt. tan. 4.10 cm., Portkoláb Gábor II. b. oszt. tan., Jónás Béla II. b. oszt. tan.

Magasugrás: Baky Ferenc VII. oszt. tan. 145 cm., Szultán Lukács VII. oszt. tan., Antal Gyula VI. oszt. tan.

100 m. síkfutás: Deáky Pál V. oszt. tan. 13 mp., Fodor Sándor V. oszt. tan., Szultán Lukács VII. oszt. tan.

400 m. futás: Bakó Ferenc VII. oszt. tan. 1.04 mp., Deáky Pál V. oszt. tan., Fodor Sándor V. oszt. tan.

800 m. futás: Bakó Ferenc VII. oszt. tan. 2.54 mp., Antal Gyula VI. oszt. tan., Deáky Pál V. oszt. tan.

1500 m. síkfutás: Deáky Pál V. oszt. tan. 5.39 mp., Antal Gyula VI. oszt. tan., Fodor Sándor V. oszt. tan.

Mezei futás: (3000 m.) Bakó Ferenc VII. oszt. tan. 13.9 mp., Fodor Sándor V. oszt. tan., Deáky Pál V. oszt. tan. (1500 m.): Nagy Odön III. oszt. tan. 9.55 mp., Mezei Zoltán IV. oszt. tan., Ambrus Árpád IV. oszt. tan. (1500 m.) I. korcsoport: Ráduly András II. a. oszt. tan. 10 10 mp., Berényi Balázs II. a. oszt. tan., Pál Győző II. a. oszt. tan.

A repülő-labda házibajnoka a VIII. osztály csapata lett körmérkőzés folytán. (Összeállítás a következő volt: Darvas B., Szabados Gy., Farkas P., Fodor Z., Orbán T., Farkas T.)

Céllövő-verseny eredménye: Albert Pál VII. oszt. tan. 174⁰/₀, Darvas Lajos V. oszt. tan. 162⁰/₀, Berényi József VII. oszt. tan. 158⁰/₀, Kánya István VI. oszt. tan., Fodor Sándor V. oszt. tan., Karda Árpád VII. oszt. tan.

Fenti tanulók részt vettek az iskolaközi postacéllövőversenyen.

Sí szakosztályunk igen szépen szerepelt a február 27 és 28-án lebonyolításra került marosvásárhelyi tankerület KISOK. sibajnokságain. Helyezést nyertek: III. korcsoportban; futásban Nagy Béla III. b. o. t. (nagy bronz) és Deáky Pál V. o. t. (kis bronz); Ugrásban: László Zoltán III. (nagy bronz), Deáky Pál V. (kis bronz) és Pál Sándor (kis bronz) IV. a. oszt. tan. Lesiklásban: Nagy Béla III. b. oszt. tan. (kis ezüst), Biró Zoltán III. a. oszt. tan. (nagy bronz), Mezei Zoltán IV. oszt. tan. (nagy bronz). IV. korcsoport: Lesiklásban: Balogh Alfonz VII. oszt. tan. (nagy ezüst), Berényi József VII. oszt. tan. (kis bronz). Lesiklás bajnokcsapat tagjai: Balogh A., Berényi J., Fodor Z., Böjthe Z., Fábrián A. Háziverseny eredményei: Lesiklás: III. korcsoport: 1. Balogh Alfonz, VII. 2. Darvas Béla VIII. 3. Kánya I. VI. oszt. tan. II. korcsoportban: 1. Deáky P. V. oszt. tan. 2. Róka A. VI. 3. Xántusz L. IV. oszt. tan. I. korcsoportban: 1. Takács István II. b., 2. Csáspár E. II. b., 3. Berényi B. II. a. oszt. tan. Műlesiklásban: III. korcsoportban: 1. Balogh Alfonz VII., 2. Darvas Béla VIII. 3. Böjthe Z. VI. oszt. tan. II. korcsoportban: 1. László Z. III. a., 2. Firidi L. III. a. 3. Deáky P. V. oszt. tan. I. korcsoportban: 1. László I. II. a. oszt. tan.

Torna szakosztályunk rendszeres edzést tartott, versenyezni sajnos nem tudott, mert a versenykiírások nem érkeztek meg kellő időben.

Asztali teniszbajnokság állása: 1. Darvas Béla VIII.2. Zsarnóczky T. VIII. 3. Feleki Aladár VI. oszt. tan.

Vívó szakosztályunknak csupán 10 működő tagja van. Sajnos a székely ifjúság körében még nem örvend ez a sportág olyan népszerűségnek, amelyet éppen a székelység szívében kellene élni. Házibajnok Karda Tibor V., 2. Ferencz A. V., 3. Szentgyörgyi Á. VII. oszt. tan. Törben (kezdőknél): Szabó Árpád IV. oszt. tan. 2 gy., Csernus J. Alán I. b. oszt. tan. 1 gy., Szánthó Lajos IV. oszt. tan. —

Kézilabda szakosztályunk a tavaszi rossz időjárás miatt még a házibajnokságot sem tudta megrendezni.

Labdarúgó szakosztályunk 2 barátságos mérkőzést játszott mégpedig a helybeli r. k. tanítóképzővel és gyergyószentmiklósi állami gimnázium csapatával.

Kerékpár szakosztályunk technikai okokból kifolyólag nem tartott házibajnokságot.

A jégkorong bajnokságot körmérkőzéssel bonyolítottuk le. Bajnok a VIII. osztály csapata. Tagjai: Szabados Gy., Darvas B., Fodor Z., Zsarnóczky T., Miklós R. és Pap A.

Iskolaközi versenyekre a háborus viszonyokból kifolyólag nemigen tudtunk elmenni, de annál inkább dolgoztunk, hogy majd ha ez a lehetőség is meglesz, méltóképpen tudjuk képviselni szincünket.

VII.

Rendkívüli tárgyak.

Karének és egyházi ének. — Tanította: *Sarkadi Elek*. A karéneket heti 2 órában tanítottuk. Amint a múlt esztendőben, úgy az 1942—43. tanévben is énekkarunk munkáját a magyar muzika szeretete és népszerűsítése jellemezte. Gyermekek és fiú-vegyeskarunk műsorszámait főleg Kodály Zoltán, Bartók Béla, Bárdos Lajos, Harmos László karművei voltak. Az intézet kápolnájában tartott istenfiszteletekre heti egy órában (pénteken d. u. 3-tól 4-ig) készültek a növendékek. Az énekkar anyagát mindenkor Harmat—Sik: „Szent vagy Uram“ c. gyűjtemény képezte.

Vivás. Tanította: *Kamenyitzky Árpád*. Tanulók: Csernus József I. b. oszt. jó, Szabó Árpád IV. b. oszt. jó, Szánthó Lajos IV. a. oszt. elégséges, Borbát Géza IV. a. oszt. jó, Karda Tibor V. oszt. jó, Ferencz Attila V. oszt. jó, Szentgyörgyi Ákos VII. oszt. jó.

A tanuló neve és vallása isméllő-e? internátusban lakik-e?		T a n t á r p o n t o k											Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandijkedvezmény					
		Magaviselet		Hitfil	Magyar	Földrajz	Latin	Róman	Természettajz	Mennyiségtan	Rajz	Honvédelmi ism.				Tesztelés	Ének			
		1	2																	
		1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
25	Hajdu Zoltán	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1		
	Hadnagy László	i.	1	1	3	3	3	2	3	2	2	3	2	2	3	3	3	1		
	Kertész Gábor		1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2		
	Kiss Ernő	i.	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1		
	Kopacz Ferdinánd		1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1		40
30	Kovács Béla	i.	1	2	3	3	3	3	3	2	1	3	3	3	3	3	3	1		
	Kovács Ferenc		2	3	4	3	4	3	3	4	2	3	2	3	4	2	2			
	Lakatos Ferenc	i.	1	3	2	3	3	3	2	3	1	3	3	3	3	3	2			
	László Lőrinc		2	3	3	3	4	3	4	4	3	3	2	3	4	3	3			
	Márdirosz Vilmos	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
35	Máthé Béla	i.	1	2	3	3	3	3	3	2	1	3	2	3	3	3	1			
	Miklós Gábor	i.	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1			
	Molnár András	i.	2	1	1	3	3	3	2	2	3	2	3	3	3	3	3	1		
	Nagy Ferdinánd	i.	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1		
	Nagy György		2	3	4	4	4	3	3	4	3	3	2	3	4	3	3			
40	Nagy Lajos		1	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2	3	2	1	1			
	Némedi István	i.	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1			
	Niczuj Ignác	i.	1	1	2	2	3	2	2	1	1	2	3	3	2	1	1			
	Palkó István	i.	3	2	2	2	3	2	3	1	2	2	2	3	3	3	3			
	Péter Vilmos		2	3	4	3	3	3	3	2	2	3	3	3	4	2	2			
45	Petres Ferenc		2	3	3	3	4	3	3	2	3	3	3	3	4	2	2			
	Pinti Ferenc	i.	1	2	3	2	3	2	2	1	1	3	2	1	3	1	1			
	Ráduly Illés	i.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3			
	Ráduly Zoltán	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
	Salamon Pál		2	2	3	3	3	3	3	1	2	3	3	3	3	2	2			40
50	Salló László		1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3			40
	Sárosi Vilmos	i.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1			
	Stekbauer Géza	i.	2	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	2	2			
	Szabó Bálint		2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	1	3	4	2	2			
	Szabó Gyula		2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3	3	2	2			
55	Szakáli Béla		1	1	2	2	3	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2			
	Szántó Imre	i.	1	1	3	3	3	2	3	2	3	3	3	2	3	1	1			
	Szép Ágoston	i.	1	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	3	1	1			
	Temesvári István	ref.	2	1	3	3	4	3	2	2	3	2	2	3	4	2	2			
	Treszlán János	i.	2	3	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	4	2	2			
60	Urkon Béla ism.	i.	2	3	3	3	4	3	2	3	2	3	2	3	4	2	2			
	Vágási József		1	1	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	1	1			
	Zonda István	i.	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	2	1	1			

I/B osztály.

Osztályfőnök: Székely László.

Jelmondat «A népi jövő munkásai legyünk.»

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszertel	Tandíjkezdvmény		
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Román	Természettajz	Mennyviségian	Rajz	Honvédelmi ism.	Testnevelés				Ének	
Antal Ferenc	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	3	1		
Antal Imre	i.	1	1	2	2	3	3	2	3	2	2	2	2	3	1	
Balogh Gábor	i.	1	2	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1		
Balogh József		1	1	3	3	3	3	1	2	2	3	2	3	1	20	
5 Bartalis Árpád		1	1	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2	1	40
Bartha Imre		1	2	2	3	3	1	2	3	2	1	3	3	3	1	
Becze Sándor	i.	2	1	3	3	4	3	2	3	1	3	2	1	4	1	
Bencze István	i.	1	1	2	1	2	2	1	3	2	1	2	1	2	1	
Benedek Bertalan	i.	1	2	2	3	3	3	2	3	1	2	2	2	3	1	
10 Benedek Jenő		2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	
Biró Antal	i.	1	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	3	3	1	20
Bogos Sándor	i.	1	1	3	2	3	3	2	2	2	2	2	3	3	1	
Bojtor László		1	2	3	2	3	3	3	2	3	2	2	2	3	1	
Búzás János		1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	100
15 Czikó Simon	i.	1	2	3	3	3	3	3	1	3	1	3	3	1		
Czikó Vilmos		1	1	3	3	3	3	2	3	2	1	1	3	3	1	
Csernus József		1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	
Csiky Miklós	i.	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	3	2	2	1	
Duka András		1	2	3	2	3	3	2	2	3	2	3	3	3	1	
20 Endes János	i.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	
Ferencz Domokos	i.	2	2	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	4	2	
Ferencz Gábor	i.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	
Ferencz Imre		2	3	4	3	4	3	4	4	3	3	f _m	3	3	4	2
Fodor Árpád		2	2	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	4	2	
25 Fodor László	i.	2	2	3	3	4	4	3	4	3	3	2	3	4	3	
Gajáry László		1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	f _m	2	2	1	20
Gál Győző		1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1	
Gál Zoltán		1	2	2	3	2	2	1	3	3	2	2	2	3	1	
Gere József		2	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	4	2	20
30 Gergely József	i.	1	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	3	1	
Jakab Ince	i.	1	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	20
Jánó Zoltán	i.	2	2	3	3	3	3	3	4	2	3	2	3	4	2	
Kalamár Albert	i.	1	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2	3	3	1	
Kopacz Béla		2	2	3	3	4	3	2	3	3	3	3	3	4	1	80
35 Kopacz László		1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	
Kovács János		1	3	3	2	3	2	3	2	2	2	1	2	3	1	
Kovács Lajos		2	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	4	2	

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?		T a n t á r g y a k										A tan. eredmény	Rendszerezet	Tandíjkezdvezmény			
		Magaviselet															
			Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Rómán	Természetr.rajz	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.				Testnevelés	Ének	
		1	2	3	3	3	3	2	3	1	2	2	2	3	1		
		1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	
40	Laczkó Zoltán i.	1	1	2	3	3	3	3	3	1	3	2	3	3	1	20	
	László Ferenc ism.	1	2	3	3	3	2	2	3	3	3	1	2	3	1	40	
	Magyar Sándor ism.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1		
	Merza Béla i.	1	2	3	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	1		
	<i>Orbán Gábor</i>	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	40	
45	Ozsvát László	2	3	3	3	3	3	2	4	2	3	2	3	4	2		
	Pál Géza	2	3	3	4	4	3	3	4	3	3	2	3	4	2		
	Petres József	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	1		
	Péter János	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1		
	Péter Sándor	1	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	1		
50	Ravasz Gábor i.	2	2	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	4	2		
	Sándor Dávid	1	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	3	1		
	Sárosi Vilmos i.	1	3	2	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	1		
	<i>Szabó László ref.</i>	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	3	1	1		
	Szép Sándor ref.	1	1	2	2	3	2	2	3	1	2	3	3	2	1		
55	Szőke Imre i.	2	2	3	4	4	3	3	4	1	3	2	3	4	2		
	Tankó Péter ism. i.	1	2	3	3	3	2	2	3	1	3	1	1	3	1		
	Tőke Benjamin	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	2	1		
	Vaszi Gábor	1	3	3	3	3	2	2	3	3	2	3	3	3	1	20	
	Váncsa Benedek	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	4	1	20	
60	Virágh János i.	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	1		

Kimaradt : Imre Győző, László Gyárfás.

Összesen : 62

II/A osztály.

Osztályfőnök: Szigeti Gusztáv.

Jelmondat: „Csak a gyenge szereti önmagát,
az erős egész nemzeteket hordoz szívében.” Széchenyi.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k													Tandijkedvezmény	
	Magaviselet	Hitnan	Magyar	Földrajz	Latin	Rómán	Természettan	Mennyiségian	Rajz	Honv. ism.	Téstevelés	Ének	Ált. tan. eredmény		Rendszeret
Amberboi András i.	1	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	1	3	1	20
Ambrus István	2	2	3	3	4	2	3	3	2	3	3	3	4	2	40
<i>Antalka Jakab</i> i.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	40
Balázs István i.	1	1	2	2	2	2	2	3	2	2	3	3	2	1	
5 Bathó-Forró László ref.	2	1	3	3	3	2	2	4	3	3	2	3	4	2	
Bardocz György	1	1	2	1	3	2	2	3	1	2	3	1	3	1	60
Berényi Balázs	2	1	3	2	3	2	1	2	1	2	1	2	3	2	
Biró Donát i.	2	2	3	3	3	3	3	4	2	3	3	3	4	2	
Bodó Ciábor i.	2	1	3	3	3	3	2	4	3	3	3	3	4	2	
10 Boga Bálint i.	1	1	3	3	3	3	2	3	1	3	3	3	3	1	
Boncsina Szilveszter	2	3	3	3	3	3	3	4	1	3	2	3	4	2	
Bors Ábrahám i.	1	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	1	20
Csedő Károly	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	3	3	2	1	
<i>Dobra István</i> i.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	3	1	1	1	
15 Fazakas Sándor i.	1	3	1	3	2	2	2	3	1	2	3	3	3	1	20
Fejér Sándor	1	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	
Ferencz András	1	1	2	2	3	2	2	3	1	2	2	3	3	1	
Fodor Imre	1	1	2	3	2	3	1	3	1	2	2	3	3	1	
Geréd Ignác i.	1	3	3	3	3	2	2	3	2	2	3	3	3	1	80
20 Hajdu Zoltán i.	1	1	1	3	2	2	3	2	1	2	2	3	3	1	80
Holló Gábor	2	3	3	3	3	2	3	4	3	3	3	1	4	2	
Jánó János i.	2	1	3	3	3	3	3	4	1	3	2	3	4	2	
Jánossy László i.	1	2	3	3	2	2	2	3	1	2	2	3	3	1	
* Kassay Lajos i.	1	2	3	2	3	3	3	3	1	2	2	3	3	1	
25 Kánya László	2	2	3	3	3	3	3	3	1	3	1	3	3	2	20
Kiss Pál i.	2	1	3	2	3	2	2	4	2	2	2	1	4	2	40
Kocsis Mihály evang.	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1	3	2	1	
Kosa Péter i.	1	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	3	3	1	
Kosza István	1	2	3	3	3	2	3	3	1	3	3	3	3	1	
30 Ladó Ferenc	2	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	4	3	
Lajos Imre	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1	3	3	2	
László Imre	2	3	3	3	3	3	4	4	3	3	1	3	4	3	
Lux István	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	
Mátyás József i.	1	1	3	3	3	3	1	3	1	3	f _m	3	3	1	
35 Máté Imre i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	100
Mihálykó Imre	1	1	3	3	3	2	2	3	3	3	1	3	3	2	
Miklóssy László	1	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	3	1	

A tanuló neve és vallása ismétlődő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszertől	Tanfélékvezmény	
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Tesztelés				Ének
Nagy László	2	2	3	3	4	4	3	4	1	3	2	3	4	3	20
Németh Sándor i.	1	1	3	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	1	
40 Nyáguj Mihály i.	2	1	2	2	3	2	2	3	1	2	2	3	3	1	
Pál Gábor	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	100
Péter János i.	1	1	2	3	3	3	2	3	1	2	3	3	3	1	
Puskás L. Huba	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2	fm	2	3	2	
Ráduly András i.	1	1	3	3	3	2	3	3	1	2	2	1	3	1	60
45 Részegh Lajos i.	1	1	2	2	2	2	2	3	1	2	3	3	2	1	
Richter Zoltán i.	1	1	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	
Salamon Albert	1	1	2	2	2	2	2	3	1	2	2	3	2	1	40
Skovrán Attila i.	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	60
Szakács Elemér ism.	3	3	3	3	3	2	2	4	2	3	1	2	4	2	
50 Szakács István i.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	40
Szervátiusz Arnold	1	1	1	1	1	2	1	3	1	2	1	2	2	1	
Szopos Áron i.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1	
Tamás László i.	1	2	2	2	2	2	2	3	1	2	1	3	2	1	40
Tankó Péter i.	1	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	1	40
55 Tanczos Frigyes i.	1	1	2	3	2	2	2	3	2	2	3	2	3	1	
Tóth György i.	1	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	3	3	1	
Vaszi Sándor	1	2	3	3	3	3	3	3	1	3	2	3	3	1	
Veress Tibor i.	2	1	3	3	4	3	2	3	3	3	2	3	4	2	
Vitos István i.	2	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	2	
60 Zsigmond Árpád i.	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	

Összesen 60.

II/B osztály.

Osztályfőnök : Buszek Gyula.

Jelmóndat: „Ha minket elfű az idők zivatarja,

Nem lesz az Istennek soha több magyarja.“ Arany J.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandíjkezdmény	
		Hittan	Magyar	Földrajz	Latin	Rómán	Természettan	Mennyiségien	Rajz	Honvédelmi ism.	Testnevelés	Ének				
András Lajos		2	3	4	3	4	3	3	4	2	3	3	3	4	2	
Antal György	i.	1	1	3	3	3	3	2	3	1	2	2	3	3	2	
Antal János	i.	1	1	2	2	2	2	1	3	1	2	2	1	2	1	80
Antal László	i.	1	1	2	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2	
5 Antal Zoltán		1	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	1	60
Bálint Mihály	i.	2	3	3	3	3	3	3	4	2	3	2	3	4	2	
Beke Domokos	i.	1	2	2	3	1	3	2	1	1	2	2	2	3	1	40
Beke János	i.	1	3	3	3	2	2	2	3	1	3	3	2	3	1	
Bene József		1	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2	
10 Bocskor Ignác	i.	1	2	2	3	3	3	2	3	1	2	1	2	3	1	40
Bodó P. András		2	2	4	3	4	3	2	4	3	3	2	3	4	2	
Bodor Márton	i.	1	2	3	3	3	2	3	2	2	3 _{fm}	2	3	2		40
Boga Ernő	i.	2	1	3	3	3	3	4	2	2	2	2	3	4	2	
Boga Mihály	i.	1	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2	1	
15 Bors Balázs	i.	2	3	3	3	3	3	2	4	1	2	1	3	4	1	
Botár Gáspár		1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	100
Both Emil	i.	1	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2	1	2	1	
Botos Lőrinc	i.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	80
Csiszár Gyula	i.	2	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	4	2	
20 Csorba Béla		1	3	4	3	3	3	3	2	3	3	3	3	4	2	20
Domokos Imre		1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	1	80
Eröss Péter	i.	1	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	
Fazakas Gábor		2	2	3	3	3	3	3	4	2	3	3	3	4	2	
Ferencz István		2	2	3	3	4	4	3	4	2	3	2	3	4	2	
25 Ferencz József ism.		2	2	2	3	3	2	2	4	2	2 _{fm}	3	3	4	2	
Gáspár András		1	1	2	2	3	2	2	3	2	2	2	1	3	1	40
Gondos Sándor		1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	2	20
Holló Béla		2	3	3	3	3	3	2	3 _{fm}	3	3	3	3	3	2	
Imets Dénes	i.	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	80
30 Imets Zoltán	i.	1	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	
Jónás Béla		1	2	3	3	3	2	3	4	3	3	1	1	4	2	
Kalamár Lajos	i.	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	3	2	40
Kasza István		2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	2	3	4	2	
Kóródi Imre	i.	1	1	2	2	3	2	1	2	1	2	3	3	2	1	
35 Kosza Vilmos	i.	1	2	3	3	2	3	2	3	1	2	2	3	3	1	
Kozma Elemér		2	3	4	3	4	3	3	4	3	3	1	3	4	2	

A tanuló nev. és vallása ismétlőre? internátusban lakik-e?		T a n t á r r g y a k										Ált. tan. eredmény	Rendszeret	Tandijkedvezmény		
		Magav. selet	Hitman	Magyar	Földrajz	Latin	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honvédelmi ism.				Tesztelés	Ének
		1	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	1	3	1	100
		1	2	3	3	3	2	3	3	1	3	3	3	3	1	
		1	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	3	2	20
40	Lukács József i.	1	1	3	3	3	3	2	3	2	3	1	3	3	1	
	Mihály Jenő	1	1	3	2	3	3	3	4	2	2	2	3	4	2	40
	Miklós Gáspár	1	3	3	3	3	2	3	3	1	3	3	3	3	2	40
	Orbán László	2	3	3	3	3	2	3	4	1	2	1	2	4	2	40
	Papp T. Vilmos i.	1	1	3	3	3	1	2	3	2	1	1	3	3	2	
45	Pál Joákim i.	1	3	3	3	3	2	3	3	1	3	2	3	3	1	40
	Péter Márton i.	1	1	2	3	3	3	3	3	1	3	2	2	3	1	20
	Porkoláb Ciábor	2	3	3	3	3	2	3	4	2	2	2	1	4	2	
	Rancz László	1	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	2	3	2	40
	Spanyol László i.	2	3	4	4	4	2	3	4	2	2	fm	1	4	2	
50	Sipos Tibor	2	1	2	3	4	2	2	3	3	2	1	2	4	2	
	Szabó Zoltán cvang.	1	1	3	2	2	3	3	3	3	3	2	1	3	2	
	Szakács Ignác	2	2	4	3	4	3	4	4	2	3	1	3	4	2	
	Szöcs Péter	1	1	3	2	2	1	2	3	2	2	2	3	2	2	20
	Takács István ref.	1	1	1	1	2	1	1	3	1	1	1	1	2	1	
55	Tamás András i.	1	1	2	2	1	2	2	2	3	2	2	3	2	1	
	Tersztyánszky Sándor	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	100
	Viski Miczi Mihály	1	2	3	2	3	2	3	3	2	2	1	1	3	2	20
	Zengráf Pál ism.	1	3	2	3	3	1	3	3	2	3	2	1	3	2	

Kimaradt : Olti Ferenc, Vitos Domokos.

Összesen : 60.

III/A osztály.

Osztályfőnök: Fuchs József.

Jelmondat: „Küzdünk mindannyian egy szebb és boldogabb magyar jövőért.“

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandijkedvezmény			
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz				Honv. ism.	Testnevelés	Ének
Ambrus Miklós i.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1	3	1	
Antal József i.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	4	2	2	2	3	4	1	
Ágoston Ágoston i.	2	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	
Balog Elemér i.	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	40
5 Balogh Imre i.	1	1	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3	1	40
Balogh János i.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	4	2	2	2	3	4	1	
Bara Béla i.	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	
Bálint Lajos i.	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	2	3	2	1	100
Biró Zoltán	2	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1	1	3	1	40
10 Botár László i.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	60
Csató Gábor i.	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	1	40
Deák György i.	1	1	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	3	3	1	
Demeter Béla	2	3	4	4	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	
Domokos Gyula i.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	1	60
15 Erdélyi András i.	1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	1	2	1	
Erőss Vilmos i.	2	1	3	3	3	2	2	1	3	3	2	2	3	1	3	1	
Ferencz Gábor i.	1	1	2	3	3	3	3	2	3	2	1	2	3	3	3	1	40
Firidi Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	3	
Frenkó József i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	k	1	80
20 Fülöp Imre i.	1	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	40
Gábor Zakariás i.	1	1	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2	2	3	3	1	
Gál Almos i.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	40
Gál József i.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	40
Gyergyai Béla i.	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	3	3	3	1	
25 Györpál András i.	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	3	3	1	40
Helwig Vilmos ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	
Holló Ferenc ism.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	1	
Incze Zoltán	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	3	3	1	
Karácsony János	1	2	3	3	3	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	1	
30 Kánya Lajos i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	40
Kelemen Béla i.	1	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	1	
Kopacz István	1	1	3	3	3	3	3	2	2	2	3	2	3	3	3	1	
Kömény Pál i.	1	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	3	1	3	1	40
Ladó Lajos	2	1	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	3	40
35 László Zoltán	2	3	4	3	3	3	4	2	3	3	3	3	1	3	4	1	

A tanuló neve és vallása ismétlő-c ? internátusban lakik-c ?	T a n t á r g y a k													Ált. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandíjkezdvmény	
	Magviselő	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Tesztelés				Ének
	Lestyán József	1	2	3	3	3	3	3	1	3	3	2	3				1
Mezei János	1	1	3	3	3	3	3	2	2	3	2	1	1	1	3	1	
Mihály Gergely i.	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	
Miklós Sándor	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	1	3	4	1	
40 Molnár László	3	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	1	3	4	2	
Nagy Odön ref.	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	2	3	1	
Nedelka László ism.	2	2	3	3	3	4	3	2	2	2	1	1	2	3	4	1	
Orbán László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fm	1	k	1	
Pataki Lajos i.	1	1	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2	3	3	1	
45 Páll Dávid i.	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	1	20	
Rácz József i.	1	1	2	3	3	2	2	2	3	3	2	3	1	3	3	1	20
Salamon András i.	2	1	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	3	3	4	1	
Salló Béla	2	3	4	4	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	2	
Salló Zoltán	1	1	3	3	3	3	3	2	2	2	3	2	2	3	3	2	
50 Szabó Ákos i.	2	1	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2	2	3	4	2	
Szabó Béla ref. i.	2	1	3	3	3	3	3	2	3	4	3	3	2	3	4	2	
Szabó Lajos ism.	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1	3	3	1	
Timár József	1	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	1	3	3	1	
Ugron Béla i.	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	3	2	1	
55 Veress László i.	2	2	3	3	3	4	3	2	3	3	2	1	2	2	4	2	
Xántusz László	2	2	3	3	3	3	4	3	2	3	3	2	1	3	4	2	

Összesen : 56.

III/B osztály.

Osztályfőnök : vitéz Albert Vilmos.

Jelmondat: »In corde Iesu salus.«Majláth püspök

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k													Ált. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandijkedvezmény			
		Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Téstevelés	Ének						
Albert Antal	i.	2	1	3	2	2	3	4	3	3	3	3	3	3	2	2	3	4	2	
Albertini Géza	i.	2	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	4	2	
András Antal	i.	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	1	40
Antal Dénes	i.	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	1	60
5 Balló István		1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	3	1	3	1	3	3	1	20	
Bartalis András		1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	1	60	
Bartalis Béla	i.	2	1	2	3	2	3	2	3	2	3	4	2	3	2	3	3	4	1	
Bartalis Lajos		1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	3	1	
Beke Ciábor	i.	2	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2	3	1	3	3	2			
10 Benkő László	i.	2	2	2	1	2	3	3	3	2	4	1	2	fm	3	4	2		40	
Biró Károly	i.	2	1	3	2	2	4	3	3	3	3	2	2	1	3	4	2		40	
Botár László		1	1	1	2	2	3	2	2	2	3	1	2	1	2	3	1		40	
Buszek Károly		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	k	1	100	
Csáki Károly	i.	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	1	3	1	3	4	2		
15 Dávid Gyula		1	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1		
Dávid Mihály		2	1	2	2	3	3	3	2	3	4	3	2	1	3	4	1			
<i>Dima József</i>		1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		60	
Duka József	i.	2	1	3	3	3	4	3	3	2	3	2	2	2	3	4	2		40	
Ferencz Lajos	i.	1	1	2	2	2	3	3	2	2	2	1	1	1	3	3	1			
20 Ferencz Vilmos	i.	1	2	3	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	3	1			
Ferenczi Tibor		2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	3	3	2		20	
Fejér Ákos	i.	2	2	3	3	3	3	3	2	2	4	2	2	1	2	4	1			
Gál Elemér		2	2	3	3	3	3	3	2	3	4	1	3	2	3	4	1			
Gál Ferenc		1	1	2	2	1	2	2	2	2	3	1	2	2	2	2	1			
25 Gál Ignác		1	1	1	1	1	2	2	2	2	3	2	1	3	3	2	1		80	
Gyertyánffy Bálint		2	3	3	3	3	4	2	2	2	3	3	2	2	2	4	1			
Györfi András		1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	1		60	
Imre Károly		2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	3	fm	3	4	2			
Imre Sándor		2	1	3	3	3	3	3	2	3	2	2	fm	3	3	2				
30 Jakab Lajos		2	2	3	3	3	3	3	1	2	4	2	2	1	1	4	2			
Kalamár Gábor		1	3	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2	3	1		60	
Kiss Elemér	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	k	1	60	
Kovács Imre	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	k	1	100	
Kovács József	i.	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1		100	
35 Ladó László		1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1			

A tanuló neve és vallása ismétlő-e ? internátusban lakik-e ?	T a n t á r g y a k											Áll. tan. eredmény	Rendszertel	Tandijkedvezmény			
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Roman	Természettan	Mennyiségtan	Rajz				Honv. ism.	Tesztelés	Ének
Mihály Sándor	2	3	4	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	4	2	
Nagy Béla	2	3	3	3	3	4	3	2	3	3	3	2	1	3	4	2	40
Nagy Imre	2	3	3	3	3	3	4	3	2	3	1	2	1	3	4	1	20
Nagy István	1	1	2	1	2	2	2	1	1	3	1	1	1	2	2	1	40
40 Péter Árpád	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	
Salló György	1	1	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	1	2	2	1	
Salló Károly	2	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2	
Szabó Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	
Szász Rezső i.	2	3	2	2	3	3	3	3	2	3	1	2	2	3	3	1	40
45 Szász Vencel	2	2	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	2	3	3	2	20
Székesi K. László i.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1	
Székesi Sándor	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	
Tamás Zoltán	1	1	1	2	2	3	2	3	2	1	2	2	1	2	2	1	40
Timár Elek i.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1	3	3	1	
50 Varga Alajos i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	
Vágási Imre	2	1	3	2	3	3	3	2	2	3	2	2	1	3	3	2	

Kimaradt: Ferencz Rudolf.

Összesen: 52.

IV/A osztály.

Osztályfőnök : Deák Gyula.

Jelmondat : »Gondolj merészet és nagyot és tedd rá életedet.

Nem veszhet el bármi sors alatt, ki el nem csüggedett.« Vörösmarty.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											Ált. tan. eredmény	Rendszertett	Tandijkedvezmény	
		Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Német	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Honv. ismeretek	Tesztevelés				Függségtan
Albert Gábor		2	3	4	3	4	3	3	4	4	2	3	2	2	4	1
Ambrus József	i.	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2	4	2
Bakó K. László		2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	2	f _m	1	3	1
Balogh Ernő	i.	2	2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	3	2	3	1
5 Bartha Géza		2	3	4	3	4	4	3	3	4	3	3	3	3	4	2
Bilibók Mihály		3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2	2	3	2
Biró László	i.	2	1	2	3	2	2	2	1	2	1	2	1	2	2	1
Fenke Ferenc		1	2	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1	2	1
Fodor Sándor ref.		2	1	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	3	1
10 Gajary Aladár		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	k	1
Gál Lajos		2	2	2	3	3	4	2	2	3	3	2	2	1	4	1
Gondos Gyárfás	i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	1
Gondos István	i.	1	1	3	2	3	3	3	3	3	1	2	3	2	3	1
János Zoltán	i.	1	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	1
15 Kassay Zoltán	i.	1	1	1	1	2	1	2	3	1	2	2	2	2	2	1
Kedves Péter		2	2	3	3	3	4	3	3	3	2	2	2	2	4	1
Kovács Gábor		2	3	3	3	4	4	3	3	4	2	3	3	2	4	2
Màthè Tamàs	i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	1
Olti Géza ism.		1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	1
20 Pál Ignác		2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3	1
Páll Sándor	i.	3	2	4	3	4	3	3	3	4	4	3	1	2	4	2
Rácz György ref.		2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1
Szánthó Lajos	i.	1	1	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3	1
Szántó István	i.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1
25 Száva Antal		1	2	2	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2	3	1
Szekerés Levente	i.	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	1	1	2	1
Székely László ism.	i.	2	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	4	2
Töke Ferenc		2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	f _m	2	4	3
Veress Péter	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1

Kimaradt : Veress Béla.

Összesen : 30.

IV/B osztály.

Osztályfőnök : Nagy Rezső.

Jelmondat : »Dum spiro, spero.« Prohászka.

A tanuló neve és vallása ismétlőre ? internátusban lakik-e ?		T a n t á r g y a k													Áll. tan. eredmény	Rendszerezet	Tandijkezdmény	
		Magviselés	Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Német	Róman	Természettan	Menyiségtan	Rajz	Honv. ism.	Tesnevelés	Egészségtan				
		i.	1	1	1	3	1	2	2	1	2	1	1	2	2	2	1	80
			1	2	3	1	1	3	2	1	2	1	2	2	1	3	1	60
		i.	2	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	1	1	3	2	
			1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1	60
5			1	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	1	40
		i.	1	2	2	2	2	2	3	2	3	1	2	2	3	3	1	80
		i.	1	2	3	2	3	3	3	3	2	1	2	2	2	3	1	
			2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2	
			1	1	2	1	3	2	3	2	2	1	2	2	1	3	1	100
10			2	2	4	3	3	3	3	3	1	3	3	2	4	1		
			2	3	3	4	4	4	3	3	4	2	2	3	3	4	2	
			2	3	4	3	4	3	3	4	3	2	3	2	2	4	3	
		i.	1	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	3	1	60	
			2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	20	
15			3	3	4	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	4	3	
		i.	1	1	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1	3	1	40	
		i.	2	2	3	3	4	3	3	3	3	2	3	2	4	1		
			1	2	3	3	3	3	3	3	1	2	fm	2	3	1		
			2	1	3	2	2	3	1	2	1	1	1	1	3	1	80	
20		i.	1	2	3	2	3	3	3	3	2	3	2	2	3	2		
			1	1	2	3	3	3	3	3	1	2	1	2	3	1	60	
		i.	1	1	1	3	3	2	3	2	3	2	2	2	3	1	100	
		i.	2	2	2	3	2	2	3	1	2	2	2	1	1	3	2	
			1	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1	1	3	1	
25		i.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	1		
			2	2	3	3	4	3	3	3	1	3	2	2	4	1		
			1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2		
			2	2	3	3	4	3	3	3	2	2	2	2	4	2		
			1	1	1	2	3	2	3	2	3	2	2	1	3	3	1	20
30			1	1	1	1	2	1	3	2	2	2	2	3	1	2	1	40
		i.	2	1	4	3	3	3	3	3	3	2	1	2	4	2		
			2	1	3	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	1		
		i.	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	60	
		•	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	100	

Összesen : 34.

V. osztály.

Osztályfőnök : Pálffy Ferenc.

Jelmondat: »Nagy vihar jöttek, bármi legyen bére,

Valakinek állni kell a tornác küszöbére.« Gellért S.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e ? internátusban lakik-e ?	T a n t á r g y a k											Alt. tan. eredmény	Rendszertet	Tandijkedvezmény			
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Német	Francia	Román	Terminészetrajz	Mennyiségtan	Honv. ism.				Tesnevelés		
Bors Győző	i.	2	3	3	3	3	4	3	3	2	3	2	1	4	2		
Bőjte Tibor		2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	40	
Burján András		2	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	4	2		
Burján József		3	4	3	4	4	4	3	4	3	3	3	2	4	2		
5 Császár Sándor	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	k	1	100	
Darvas Lajos	i.	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	2	1	40	
Deáky Pál	i.	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	2	1	4	2		
Erdődy Ernő		2	1	3	3	2	3	3	4	2	3	2	1	4	3		
Fábián Andor ism.		2	2	3	3	3	3	1	3	2	3	2	1	3	2		
10 Ferencz András	i.	1	1	2	2	2	3	2	2	1	1	2	2	2	1	40	
Ferencz Attila		2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	1	2	2	2	80	
Fodor Sándor		2	2	2	2	2	2	1	1	2	3	1	2	2	2	60	
Gyukli Zoltán		1	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1		
Karda Tibor		2	2	3	3	3	2	2	2	2	3	1	1	3	2		
15 Kedves László		2	4	3	3	4	4	3	2	3	4	3	1	4	2		
László János	i.	1	2	2	2	2	3	1	1	1	2	1	1	2	1	60	
Lukács János	i.	1	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	1	3	1		
Máthé Jakab	i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	k	1	80	
'Miklós Gergely	i.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	80	
20 Petres Károly		2	1	3	2	3	3	3	2	2	3	2	2	3	2	100	
Rafain Gábor	i.	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	40	
Schuszter Zoltán		1	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	1	60	
Silló Ferenc		2	3	3	3	4	3	2	2	2	3	2	1	4	2		
Szőcs Ernő		2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	4	3		
25 Vass Sándor		1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	1		
Waczel Ferenc		2	2	3	3	4	3	2	3	3	3	2	2	4	2		

Kimaradt : Tóth Kálmán.

Összesen : 27.

VI. osztály.

Osztályfőnök : Hunyadi Mátyás.

Jelmondat: „Minden pálya dicső, ha belőle hazádra derül fény.” Kölcsey.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	T a n t á r g y a k											Áll. tan. eredmény	Rendszerlet	Tandíjkezelvény		
	Magaviselet	Hittan	Magyar	Történelem	Gazd. és társ. ismeret.	Latin	Német	Francia	Román	Végylan	Mennyiségtan				Honv. ism.	Tesztelés
Antal Gergely i.	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2	1	40
Antal Gyula i.	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	
Bójtke Zoltán	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	20
Burda Zoltán i.	1	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	40
5 Cseke Dezső i.	1	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1	
Feleki Aladár	1	2	1	3	2	2	2	2	2	3	1	1	fin	3	1	80
Kánya István	2	2	3	3	2	3	3	1	1	2	3	2	2	3	1	
Kercső Zoltán i.	2	1	1	1	1	1	3	1	1	2	2	1	2	2	1	60
Kuhn János i.	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	3	2	1	100
10 Pál András	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	
Szabó Dezső	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	3	2	1	
Tóth József i.	1	1	3	3	3	3	3	2	1	3	3	2	1	3	1	

Összesen : 12.

VII. osztály.

Osztályfőnök : Martin Béla.

Jelmondat : „A mi első politikánk fegyver volt — most is annak kell lennie.” Zrinyi.

A tanuló neve és vallása ismétlő-e? internátusban lakik-e?	Magaviselet	T a n t á r g y a k											Áll. tan. eredmény	Rendszeret	Tanfelfedvezmény		
		Hittan	Magyar	Történelem	Földrajz	Latin	Német	Francia	Román	Természettan	Mennyiségtan	Rajz				Honv. ism.	Testnevelés
Albert Pál	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	100
Ambrus Zoltán i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	k	1	100
András László	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	1	80
Baky Ferenc i.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	
5 Bakó Ferenc	1	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1	3	1	
Balogh Alfonz	1	3	4	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	4	2	
Balogh Árpád i.	2	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	3	1	40
Bartha László	2	1	3	3	3	3	4	3	1	3	3	3	2	1	4	1	
Berényi József	1	1	3	3	2	2	2	2	1	3	2	2	1	1	3	1	
10 Császár Jeremiás i.	2	3	4	3	3	4	3	4	2	3	4	3	3	3	4	1	
Csergő Győző i.	3	1	2	3	3	3	3	3	1	3	3	2	2	2	3	2	
Darvas István	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	1	2	1	2	1	1	80
Élthes Ferenc i.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	
Élthes Zoltán	2	2	3	3	2	3	3	1	1	4	3	2	3	2	4	1	
15 Gondos Antal i.	1	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	1	
György Béla i.	3	2	3	3	3	3	4	3	1	4	4	3	3	1	4	1	
Karda Attila	2	1	3	2	2	3	3	2	2	3	3	1	2	2	3	1	
Nyerges Gyula	2	2	2	2	2	2	3	4	3	3	2	2	2	2	4	2	
Pál Zoltán	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	1	20
20 Péter László i.	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	40
Sárosi Bálint i.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	100
Szentgyörgyi Ákos i.	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2	1	4	1	
Szultán Lukács i.	2	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2	3	1	4	2	80
Tódor János	2	2	3	3	2	3	4	3	1	4	4	3	3	1	4	1	
25 Zathureczky Gyula i.	4	3	4	4	3	4	3	4	2	3	3	3	3	3	4	2	

Betegség miatt nem osztályoztatott : Hajdu Dezső.

Összesen : 26.

VIII. osztály.

Osztályfőnök : Pálosy László.

Jelmondat: »Non recuso laborem«. Márton Áron.

A tanuló neve és vallása ismétlőd-e ? internátusban lakik-e ?	Magaviselet	T a n t á r g y a k													Ált. tan. eredmény	Rendszerlet	Tandíjkezdvezmény	
		Hittan	Magyar	Történelem	Latin	Német	Francia	Román	Bölcsészet	Természettan	Mennyiségitan	Rajz	Honv. ism.	Testnevelés				Egészségitan
Benedek László i.	1	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	3	1	20
Darvas Béla	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	3	1	2	3	2	
Farkas Pál i.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	100
Farkas Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	
5 Fodor Zoltán	1	2	3	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2	1	2	3	1	
Grodiczky Tibor ism.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	4	3	3	3	2	2	4	1	
Kanabé Pál i.	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	1	60
Lovics Árpád	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1	1	1	2	1	100
Máthé József i.	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	3	2	3	2	1	2	1	
10 Miklós Róbert	1	1	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	2	1	3	1	100
Orbán Tibor i.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	2	3	2	
Papp Andor i.	1	1	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1	2	3	1	100
Rácz Béla	2	1	2	2	2	3	2	2	2	3	2	3	1	1	1	3	2	100
Skovrán Aladár i.	1	1	2	2	2	3	2	1	2	3	2	2	2	fm	2	3	1	100
15 Szabados Győző i.	2	1	3	3	3	3	2	1	3	2	3	3	3	1	1	3	1	
Zsarnóczky Tibor i.	1	1	2	3	3	3	2	2	2	2	3	1	2	1	1	3	1	

*) Francia helyett görögből vizsgázott.

Összesen : 16.

Magántanulók összesítő kimutatása.

I. oszt. Jórendű : Botos Lőrinc róm. kat. 1929., Dobra István róm. kat. 1928., Magyar Piroska róm. kat. 1931., Részegh Lajos róm. kat. 1929.; elégségesrendű : Balázs István róm. kat. 1929., Loór Mária róm. kat. 1932., Moldován Liviusz gör. kat. 1930., Péter János róm. kat. 1929.; túlnyomóan elégséges : Ferencz Péter róm. kat. 1925., Hölczer János róm. kat. 1927., Kánya László róm. kat. 1929., Kovács Márta róm. kat. 1932., Viski Miczi Mihály róm. kat. 1928., Zsigmond Árpád róm. kat. 1929.; egyből elégtelen : Ambrus Ferenc róm. kat. 1909., Géczy László gör. kat. 1930.; többől elégtelen : Grüman Vilmos ref. 1930.

II. oszt. Jórendű : Ambrus Károly róm. kat. 1922.; elégséges-

rendű: Fényes Mária róm. kat. 1930.; túlnyomóan elégséges: Ferencz Péter róm. kat. 1925.; többől elégtelen: Hölczér János róm. kat. 1927.

III. oszt. Jörendű: Ambrus Árpád róm. kat. 1928.; elégségesrendű: Xántusz Géza róm. kat. 1925.; egyből elégtelen: Sántha Tamás róm. kat. 1926.; többől elégtelen: Bene László róm. kat. 1926., Pál Zoltán róm. kat. 1916.

IV. oszt. Elégségesrendű: Petres Károly róm. kat. 1925., Popescu Mária róm. kat. 1928.; túlnyomóan elégséges: Gyenge Kálmán róm. kat. 1908., Kotsis Zoltán róm. kat. 1926., Szöcs András róm. kat. 1892.; egyből elégtelen: Gondos Albert róm. kat. 1924., Károly Árpád róm. kat. 1924., Veress Erna róm. kat. 1928.; többől elégtelen: Bajkó Aladár róm. kat. 1926., Sántha Tamás róm. kat. 1926.

V. oszt. Jörendű: Popescu Magdolna róm. kat. 1927.; elégségesrendű: Bartha Sarolta róm. kat. 1928., Bángi Mária róm. kat. 1927., Biró Ferenc róm. kat. 1926., Borcsa Juliánna róm. kat. 1926., Kádár Irén róm. kat. 1924.; túlnyomóan elégséges: Gyimesi Ferenc róm. kat. 1916., János Irén róm. kat. 1922., Tamás Paula róm. kat. 1924.; egyből elégtelen: Kovács Erzsébet róm. kat. 1925., Osztrovszky Irma róm. kat. 1906.; többől elégtelen: Farkas Pál róm. kat. 1923., Gondos Albert róm. kat. 1924.

VI. oszt. Többől elégtelen: Gyimesi Ferenc róm. kat. 1916., Osztrovszky Irma róm. kat. 1906.

VII. oszt. Kifünörendű: Márton Erzsébet róm. kat. 1924.; jörendű: Beniske Ágnes róm. kat. 1926.; túlnyomóan elégséges: Kapui Gyula róm. kat. 1922.

VIII. oszt. Egyből elégtelen: Demény Lajos róm. kat. 1915., Kulcsár Rudolf róm. kat. 1900.; többől elégtelen: Kapui Gyula róm. kat. 1922.

Érettségi vizsgálatok.

A május-június havi érettségire 15 nyilvános és 1 ismétlőre utasított tanuló jelentkezett. A vizsgálatokon *vitéz dr. Boga Alajos pápai prelátus-kanonok*, előadó elnökölt. Kormányépviselőnek a VKM *Papp János* tanügyi tanácsos, szakelőadót küldte ki. A vizsgálatok írásbeli része május hó 17—18—19. napjain volt. — A betérjesztett tételekből főhatóságunk a következőket jelölte ki:

a) A magyar nyelv és irodalomból: „Az irodalom jelentősége egyetemes és nemzeti szempontból.“ A természettanból: „És mégis mozog a föld“. Valamennyi jelölt az irodalmi tételt dolgozta ki.

Eredmény: 5 jeles, 5 jó, 6 elégséges.

b) A latin nyelv és irodalomból: Vergilius Acneisének IV. könyvéből a 642—666 sor.

Eredmény: 1 jeles, 5 jó, 7 elégséges, 3 elégtelen.

c) A német nyelv és irodalomból: Jókai Mór. 30 soros magyar szöveg németre fordítása. Öt jelölt választotta a német nyelvet.

Eredmény: 2 jeles, 1 jó, 1 elégséges, 1 elégtelen.

d) A román nyelv és irodalomból: „A magyar huszár és az orosz herceg“ c. elbeszélés román nyelvre való fordítása. Tizenegy jelölt választotta a román nyelvet.

Eredmény: 2 jeles, 3 jó, 6 elégséges.

A szóbeli vizsgálatokat június hó 1—2 napjain tartottuk meg. Kitüntetéssel érett 1: Farkas Tibor. Jelesen érett 1: Kanabé Pál. Jól érett 3: Farkas Pál, Lovics Árpád, Máthé József. Érett 8: Fodor I. Zoltán, Mczei Zoltán, Miklós R. Róbert, Pap Andor, Rácz Béla, Skovrán Aladár, Szabados Győző és Zsarnóczky Tibor. Javító vizsgálatot tehet 2 Benedek László a latin nyelvből és Darvas Béla a latin nyelvből. A teljes vizsgálat megisméltésére utasított 1: Orbán V. Tibor.

A vizsgálat eredményét az elnök buzdító beszéd keretében hirdette ki a jelölteknek.

Az érettségizettek pályaválasztása. Az 1943. június havában sikeres érettségi vizsgálatot tett 13 tanuló pályaválasztása: 4 mérnöki, 2 orvosi, 2 katonai, 1 papi, 1 tanári, 1 közigazgatási, 2 mezőgazdasági.

Szegélyezés, jutalmazás.

Szegélyezés. Intézetünk szegénysorsu tanulóinak a főhatóság egészen vagy részben elengedte a tandíjat. Az Egyházmegyei Tanács és az Igazgatótanács alkalmazottainak gyermekei teljes tandíjmentességben részesültek. Tandíjmentességet élvezett 149 szegénysorsu, 6 egyházmegyei alkalmazott gyermeke és 5 tanár fia, összesen 160 tanuló 8660 P. összegben.

Jutalmazás. A 200 P-ös Horthy Miklós ösztöndíjat Farkas Tibor VIII. oszt. tanuló kapta meg.

Az intézet tanári testülete hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik példás viseletű és jó előmenetelű tanulóink megjutalmazá-

sához anyagilag is hozzájárultak. A beküldött adományokat a következőképpen osztottuk ki :

A *Püspök Ur* 100 P-ös adományát kapták : Xántusz Antal IV. b. a magyar nyelvben elért szép eredményéért és Tamás András II. b. a latin nyelvben felmutatott szorgalmáért.

Dr. Kovács Károly főispán 30 P-ös (1941—42. tanévről fennmaradt) jutalmát kapta jó előmeneteléért Máthé Imre II. a. o. t.

Bartha Balázs p. ü. főtanácsos egy jellemes ifjú jutalmazására beküldött 40 pengőjét kapta Ambrus Zoltán VII. o. t.

farczádi Sándor László dr. a székesfőváros ny. főkapitányának 300 P-ös jutalmát kapták : Farkas Tibor VIII., Máthé Jakab V. és Gajjary Aladár IV. a. oszt. tanulók a német nyelv tanulásában felmutatott szorgalmukért ; Kercsó Zoltán VI. és Császár Sándor V. oszt. tanulók a francia nyelvben elért eredményükért, valamint Dima József III. b. oszt. tan. a román nyelvben elért eredményéért.

Ozv. Albert Odönné 100 P-ös jutalmát a magyar történelemben és irodalomban elért jeles eredményükért Kanabé Pál VIII. o. t. (50 P.) és Albert Pál VII. o. t. (50 P.) kapták.

Dr. Szacsvey József ügyvéd 50 P-ös adományából 30 P-t kapott Gál Ignác III. b. o. t. a történelemben felmutatott előmeneteléért és Botos Lőrinc II. b. o. t. a magyar nyelvben elért szép eredményéért.

Az Iskolaszövetkezetek Központja által kitűzött pályázaton III. díjat nyert Császár Sándor V. o. t. (20 P.).

Dr. Csipak Lajos finevelő intézeti régens 50—50 P. jutalmat adott a sekrestyében végzett munkájukért Antal Gergely és Tóth József VI. o. tanulóknak.

A Csíki Magánjavak 400 P-ös jutalmát a következő tanulók kapták : Ambrus Zoltán VII. o. t., Sárosi Bálint VII. o. t., Darvas Lajos V. o. t., Miklós Gergely V. o. t. 50—50 P., Veress László IV. b. o. t., Veress Péter IV. a. o. t., Kovács Imre III. b. o. t., Kánya Lajos III. a. o. t., Imets Dénes II. b. o. t., Szakáts István II. a. o. t., Endes János I. b. o. t. és Orbán Gábor I. b. o. t. 25—25 P.

Jutalmazásra adakoztak még :

*Hargitaváralja jelképes község vasmegyei társközségének előjárósága, Szombathely 100 P., M. kir. állami Kisfaludy Sándor gimn. Sümeg 50 P., Nemzeti Bank csíkszeredai fiókja 90 P., Dr. Veress Dezső 30 P., Szvoboda Miklós 50 P., Czell „Szentgyörgy“ sörgyár 100 P., Marosvásárhelyi Takarékpénztár helyi fiókja 100 P., Transsylvania Bank 60 P., Dr. Kolumbán József 50 P., Fejér Béla 50 P., Dr. Eröss Péter 50 P., Dóczy András és János 50 P., Gáspár

Gábor 50 P., Eröss Vilmos 50 P., Dr. Kovács Károly 50 P., Dr. Székely Gyula 50 P., Dr. Vitályos Géza 50 P., Dr. Daradics Félix 40 P., Vákár Lajos 40 P., Transsylvania Bank tisztviselői kara 40 P., Ajvász Árpád 40 P., Szopos Lajos 40 P., Biró Ferenc 30 P., Fénke Ferenc 30 P., Domokos Sándor 25 P., Tusnády János 20 P., Löffler Marcel 20 P., Dr. Balássy Kálmán 20 P., Dr. Verzár Móric 20 P., Dr. Máthé László 20 P., Borbély Samu 20 P., Farkas Pál 20 P., Szőke Mihály 20 P., Karda Ákos 20 P., Szatmári József 20 P., Dr. Balló János 20 P., Dr. Pitner Árpád 20 P., Dr. Részegh Tamás 20 P., Dr. Csedő János 20 P., Dr. Karda István 20 P., Karácsony János 20 P., Botár Dávid 20 P., Dr. Élthes Endre 20 P., Gondos Gyárfás 20 P., Szász Gergely 20 P., Dr. Balás Kálmán 10 P., Töke Béni 10 P., Solymosi István 10 P., Karda Odön 10 P., Kovács Jenő 10 P., Helwig Vilmos 10 P., és Dobos Áron 10 P.

Könyvjutalmat küldtek: Székelyföldi Tanítók Szövetkezetének könyvesboltja 8 drb., Dr. Kolumbán József 8 drb., Péter Ferenc 6 drb., Özv. Vákár Lajosné 6 drb., Elekes Zoltán 5 drb., Dr. Szacsavay József 3 drb., Szabó Ilona 3 drb. és Iskolaszöv. Központja 2 drb.

A beküldött adományokból jutalmat kaptak még: Földes Jenő 30 P. Ráduly Zoltán 20 P. Mardirosz Vilmos 20 P. I. a., Csernus J. Alán 20 P. Szabó Lajos 20 P. I. b., Máthé Imre 30 P. Antalka Jakab 20 P. Dobra István 20 P. II. a., Botos Lőrinc 20 P. Takács István 20 P. II. b., Frenkó József 30 P. Orbán László 30 P. Gál Álmos 20 P. Helwig Vilmos 20 P. III. a., Buszek Károly 30 P. Kiss Elemér 30 P. Kovács Imre 20 P. Varga Alajos 20 P. III. b., Gajary Aladár 20 P. IV. a., Szabó Sándor 15 P. IV. b., Császár Sándor 20 P. Máthé Jakab 20 P. V., Farkas Tibor 20 P. és Kanabé Pál 20 P. VIII. oszt. tanulók.

Az egycs tantárgyakból különtek: Rafain Gábor V. és Bálint Lajos III. a. 20—20 P. (hittan), Élthes Ferenc VII. és Kuhn János VI. 20 és 25 P. (számтан), Lux István II. a. 20 P. (földrajz), Szervátiusz Arnold II. a. és Kovács József III. b. 20—20 P. (rajz).

A kottaolvasási versenyen díjat nyertek: Fénke Ferenc IV. a. 20 P. Jakab Lajos III. b. 20 P. Dima József III. b. 10 P. Veress Péter IV. a. 5 P. és Sárosi Bálint VII. 5 P. Az ifjúsági könyvtárban végzett munkájáért jutalomban részesült Pál András VI. 25 P.

Önképzőköri munkásságukért jutalmat kaptak: Farkas Tibor VIII. 30 P. Skovrán Aladár VIII., Kanabé Pál VIII., Ambrus Zoltán VII. és Sárosi Bálint VII. 20—20 P. Pályadíjat nyertek: Farkas Tibor VIII. 10 P., Farkas Pál VIII. 15 P. és Albert Pál VII. 15 P.

A még fennmaradó összeget a tanári testület pályaművek jutalmazására fordítja. A szünetidőre a következő pályaműveket tűztük ki: 1. A karácsonyi, húsvéti, pünkösd-i ünnepkör szokásai nálunk. 2. A születéssel, házassággal és halállal kapcsolatos népi szokások. — 3. Gyűjtsd össze pontosan falud határának neveit kiejtés szerint. — 4. Népi gyógy módok. 5. A székely ház és környéke.

Könyvjutalomban részesültek:

I. a. Berek Ferenc, Fekete Károly, Hajdu Zoltán, Kertész Gábor, Kopacz Ferdinánd, Némedi István, Ráduly Zoltán, Zonda István.

I. b. Bartalis Árpád, Bencze István, Búzás János, Csiki Miklós, Jakab Ince, Cijáry László, Tőke Benjamin, Virág János.

II. a. Antalka Jakab, Balázs István, Bardócz György, Csedő Károly, Ferencz András, Hajdu Zoltán, Kocsis Mihály, Pál Gábor, Szervátiusz Tibor.

II. b. Botos Lőrinc, Both Emil, Imets Dénes, Tersztyánszky Sándor.

III. a. Bara Béla, Gál József, Helwig Vilmos, Orbán László, Ugron Béla.

III. b. Antal Dénes, Buszek Károly, Dima József, Gál Ferenc, Gál Ignác, Györffy András, Kiss Elemér, Kovács Imre, Kovács József, Tamás Zoltán, Varga Alajos.

IV. b. Ambrus Árpád, András Imre, Mezei Zoltán, Szabó Sándor, Veress László, Xántusz Antal.

V. Darvas Lajos, Császár Sándor, Ferencz András, Ferencz Attila, Máthé Jakab, Miklós Gergely, Fodor Sándor, László János, Rafain Gábor, Schuster Zoltán.

VI. Antal Gergely, Burda Zoltán, Kercsó Zoltán, Kuhn János, Szabó Dezső.

VII. Albert Pál, Ambrus Zoltán, Baky Ferenc, Darvas István, Élthes Ferenc, Sárosi Bálint.

VIII. Farkas Pál, Farkas Tibor, Kanabé Pál, Lovics Árpád, Máthé József.

IX.

Statisztika.

A tanulók száma és fontosabb adatai.

		I. a., b.	II. a., b.	III. a., b.	IV. a., b.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.
		osztály										
a)	Beírt nyilvános tanuló	124	120	108	64	416	27	12	26	16	81	497
	Beírt magántanuló											
	fiú	14	5	5	8	32	4	2	1	3	10	42
	leány	3	1	—	2	6	12	1	2	—	15	21
	Osztályozott nyilv. tanuló	122	118	107	63	410	26	12	25	16	79	489
	Osztályozott magántan.											
fiú	14	3	5	8	30	4	1	1	3	9	39	
leány	3	1	—	2	6	9	1	2	—	12	18	
Osztályozott összes tanuló	139	122	112	73	446	39	14	28	19	100	546	
Ezek közül ismétlő	4	3	3	4	14	1	—	—	1	2	16	
Az osztályozott tanulók	b)											
	nyilvános tanulók életkor szerint											
	1932-ben született	8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	8
	1931-ben «	54	2	—	—	56	—	—	—	—	—	56
	1930-ban «	40	44	2	—	86	—	—	—	—	—	86
	1929-ben «	19	50	35	2	106	—	—	—	—	—	106
	1928-ban «	1	19	39	21	80	3	—	—	—	3	83
	1927-ben «	—	2	19	29	50	11	2	—	—	13	63
	1926-ban »	—	1	11	9	21	7	7	1	—	15	36
	1925-ben «	—	—	1	2	3	4	2	13	1	20	23
	1924-ben «	—	—	—	—	—	1	1	7	9	18	18
	1923-ban »	—	—	—	—	—	—	—	2	4	6	6
	1922-ben «	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
	1921-ben «	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	2
	1920-ban «	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1919-ben »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
1919 előtt született	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
magántanulók életkor szerint	b)											
	1932											
	fiú	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	leány	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
	1931											
	fiú	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	leány	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
	1930											
fiú	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	
leány	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
1929												
fiú	6	—	—	—	6	—	—	—	—	—	6	
leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1928												
fiú	2	—	1	—	3	7	—	—	—	—	3	
leány	—	—	—	2	2	1	—	—	—	1	3	
1927												
fiú	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
leány	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	

		I. a, b.	II. a, b.	III. a, b.	IV. a, b.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V.-VIII.	I-VIII.	
		osztály					osztály						
Az osztályozott tanulók	b) magántanulók életkor szerinti	1926	fiú	—	—	2	3	5	1	—	—	1	6
		1926	leány	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2
		1925	fiú	1	1	1	1	4	—	—	—	—	4
		1925	leány	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
		1924	fiú	—	—	—	2	2	1	—	—	1	3
		1924	leány	—	—	—	—	—	2	—	1	3	3
		1923	fiú	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
		1923	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1922	fiú	—	1	—	—	1	—	—	1	2	3
		1922	leány	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
		1916	fiú	—	—	1	—	1	1	1	—	—	3
		1916	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
		1915	fiú	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
		1915	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1909	fiú	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
	1909	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1908	fiú	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	
	1908	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1906	fiú	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	
	1906	leány	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	
	1900	fiú	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1900	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1892	fiú	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	
	1892	leány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) vallás szerinti	róm. kat.	118	114	104	61	397	26	12	24	16	78	475	
	református	4	2	2	2	10	—	—	—	—	1	11	
	ág. ev.	—	2	1	—	3	—	—	—	—	—	3	
d) anyanyelv, nyelvismerete	magyar anyanyelvű	122	118	107	63	410	26	12	25	16	79	489	
	csak magyarul beszél	106	102	69	34	311	1	2	3	—	6	317	
	magyarul és németül is tud	—	—	—	1	1	—	1	1	1	3	4	
	magyarul és románul	16	16	38	28	98	24	9	21	14	68	116	
	magyarul, németül és rom.	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	2	
e) szülők foglalkozása szerint	középbirtokos, középbérlő	2	—	1	—	3	—	—	—	—	—	3	
	kisbirtokos, kisbérlő	67	59	42	17	185	10	2	7	2	21	206	
	kisbirtokos, napszámos	1	4	—	—	5	1	—	—	—	1	6	
	gazdasági tisztviselő	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	2	
	nagyiparos	3	—	1	—	4	—	—	1	—	1	5	
	kisiparos	17	11	15	12	55	4	2	5	2	13	68	
	ipari tisztviselő	1	—	3	—	4	—	1	—	—	1	5	
	ipari segédszemélyzet	1	3	1	3	8	—	—	—	—	—	8	
	nagykereskedő	1	—	—	—	1	—	—	—	2	2	3	

		I. a, b.	II. a, b.	III. a, b.	IV. a, b.	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V.-VIII.	I-VIII.	
		osztály					osztály						
Az osztályozott tanulók	szülei foglalkozása szerint	e) kiskereskedő	7	6	8	4	25	1	—	1	1	3	28
	kereskedelmi fiztviselő	—	2	2	2	6	—	—	2	—	2	8	
	közlekedési kisvállalkozó	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
	közlekedési fiztviselő	5	3	6	4	18	2	—	1	—	3	21	
	egyéb közlekedési segédsz.	1	7	3	1	12	—	—	—	—	—	12	
	közlekedési napszámos	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
	köztisztviselő	10	7	11	8	36	4	4	7	1	16	52	
	pap, tanár, tanító	1	2	4	3	10	—	2	1	3	6	16	
	más értelmiségi	3	—	—	2	5	1	—	—	—	1	6	
	alkalmazott, fiztviselő, írnök	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	2	
	közhivatali v. más ért. altiszt.	1	2	3	—	6	—	1	—	—	1	7	
	katonai vagy csendőrtiszt	—	—	3	—	3	—	—	—	—	1	4	
	katonai vagy csendőrtiszt	—	—	1	—	1	1	—	—	1	2	3	
	nyugdíjas köztisztviselő	—	2	1	3	6	2	—	—	1	3	9	
	egyéb nyugdíjas tisztviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
	nyugdíjas altiszt	—	2	—	2	4	—	—	—	—	—	4	
	lővész, járadékos, háztulajd.	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	2	
egyéb ismeretlen foglalk.	—	5	1	—	6	—	—	—	—	—	6		
közül a magánmulók foglalkozás szerint	e) kisbirtokos	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
	kisiparos	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
	közlekedési alkalmazott	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	
	hivatalnok	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	3	
	írnök	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	
	katonai tanuló	16	4	5	8	33	12	1	—	2	14	47	
	egyéb foglalkozásu	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	2	
szülei lakhelye szerint	f) Az iskola székhelyén lakik	26	21	26	18	91	7	4	11	3	25	116	
	A vármegyében lakik	85	83	75	38	281	19	4	9	7	39	320	
	Háromszékvármegy. lakik	9	10	4	4	27	—	1	1	4	6	33	
	Údvarhely	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
	Marostorda	1	1	1	1	4	—	—	1	—	1	5	
	Beszterce	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	
	Pest-Pilis-Solt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
	Heves	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1	
	Kolozs	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	4	
	Budapest székesfővárosban	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	
A megszállott ter. Dél-Erd. l.	1	2	—	1	4	—	—	1	1	2	6		
g)	1. Vasuton jár be:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Madéfalváról	2	2	2	—	6	—	—	—	—	—	6	
	Csikszentdomokosról	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2	

		I. a, b,	II. a, b,	III. a, b,	IV. a, b,	I-IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	V-VIII.	I-VIII.	
		osztály				osztály							
Az osztályozott tanulók	g) 2. Gyalog jár be : közül bejártók												
	Csikksomoritánból	1	3	==	1	5	1	==	==	==	1	6	
	Csikmindszentről	==	==	2	—	2	—	==	==	—	==	2	
	Csiksomlyóról	8	5	8	2	23	5	==	==	2	7	30	
	Csikszentlélekről	1	2	2	1	6	==	==	==	==	==	6	
	Csiktaplocáról	8	2	11	9	40	8	1	3	1	13	53	
	Csobotfalváról	==	11	1	—	2	==	==	==	—	==	2	
	Pálfalváról	3	==	1	1	5	==	==	==	—	==	5	
	h) lakás szerinti												
	1. szülőinél lakik	50	47	53	32	182	16	5	11	4	36	218	
2. kosztadónál lakik	12	11	1	2	26	1	—	2	3	6	32		
3. az internátusban lakik	60	60	53	29	202	9	7	12	9	37	239		
i) óramur las-ísa													
30 óránál kevesebbet mul. igazoltan mul. órák sz.	62	54	47	25	188	17	6	11	5	39	227		
igazolatlanul mul. órák sz.	3227	2547	3314	3080	12168	576	483	1042	678	2779	14947		
j) általános elemenele													
kitünő	3	1	5	1	10	2	==	1	==	3	13		
jeles	4	4	5	1	14	1	==	==	2	3	17		
jó	27	19	17	9	72	7	5	5	3	20	92		
elégéses	17	24	11	14	66	3	2	2	4	11	77		
tulnyomóan elégéses	42	37	39	21	139	4	5	7	6	22	161		
elégtelen egy tárgyból	19	24	26	11	80	6	==	6	1	13	93		
elégtelen két tárgyból	2	2	1	==	5	1	==	==	==	1	6		
elégtelen 3—4 tárgyból	8	7	3	6	24	1	==	4	==	5	29		
elégtelen több „	==	==	==	==	==	1	==	==	==	1	1		
k) kövül a megtanulót elemenele													
kitünő	==	==	==	==	==	==	==	1	==	1	1		
jó	4	1	1	==	6	1	==	1	==	2	8		
elégéses	4	1	1	2	8	5	==	==	==	5	13		
tulnyomóan elégéses	6	1	==	3	10	3	==	1	==	4	14		
elégtelen egy tárgyból	2	1	1	3	7	2	==	==	2	4	11		
elégtelen 3—4 „	1	==	2	2	5	2	2	==	1	5	10		
k) rendk. tanul													
vívást	1	==	==	3	4	2	==	1	==	3	7		
l) kövül tandíjmentes, tandíjjal fizet													
tandíjmentes	1	6	4	5	16	2	1	3	6	12	28		
20 P.t fizet	2	6	2	4	14	3	1	3	==	7	21		
40 P.t fizet	==	4	9	6	19	3	1	==	1	5	24		
60 P.t	5	17	18	8	48	4	2	2	==	8	56		
80 P.t „	8	9	6	5	28	==	1	1	1	3	31		
100 P.t fizet	106	76	68	35	285	14	6	16	8	44	329		

Kimutatás a gímnázium helyiségeiről.

A tantermek száma: 12. Elhelyezésük és alapterületük a következő:

Földszinten: I/A—69, I/B—69, II/A—67, II/B—69, V—69 m².

I. emeleten: III/A—69, III/B—69, IV/A—71, IV/B—71, VI—69, VII—69, VIII—46 m².

Egyéb helyiségek. *Földszinten:* Tanári tanácsterem 58, fogadószoba 19, várószoba 13, titkári iroda 49, igazgatói iroda 45, kapus szobája 13, tanári könyvtár 44, 21, 35, igazgatói lakás 192, torna-terem 225, öltöző 58, tornatanár szobája 13, karzat 58, iskolaszövetkezet 18, cserkészszobán 10, zeneterem 27 m².

I. emeleten: Kápolna 186, természettani szertár és a hozzá tartozó helyiségek az előadóteremmel 48, 25, 24, 69, orvosi szoba 20 m².

II. emeleten: Rajzterem 122, rajzszertár és tanári szoba 17, 22, ifjúsági könyvtár 43, történet-földrajzi szertár 23, filológiai muzeum 47, természettajzi szertár 47, 71, természettajzi előadó 69, laboratórium és raktár 25, 24, 20 m².

Alagsorban: Két altiszti lakás egyenként 55 m²

Kimutatás a finevelő intézet helyiségeiről. *Földszinten:* Ebédlő 160, tanári ebédlő 50, tállaló 17, kapusszoba 27, igazgatói lakás 103, betegszobák 44, 22, nővérek ebédlője 10, 3 kamra 10, 18, 19, aligazgatói lakás 87, kamra 10 m².

I. emeleten: Tanuló termek 69, 63, 69, 69, 69, 69, 63, 69, háló 44, 2 aligazgatói lakás 82, 56, szolgálakás 11, 11, raktárak 11, 11, 20, 20, vendégszoba 15, 26, kápolna 69 m².

II. emeleten: Hálók 69, 93, 95, 30, 69—69, 61, 75, 49, 69, 64, 69, mosdók 19, 19, 19, 19, 29, 19, aligazgatói lakás 53, klauzúra 133 m².

Alagsorban: Gazdasági helyiségek 160, konyha 60, tállaló 25, fürdő 96, kádfürdő 18, öltöző 20, fászinca 67, 67 m².

Közös udvar: 5 kat. hold gazdasági épülettel.

Park és beépített terület: 4·5 kat. hold.

Jelentősebb javítási és átalakítási munkálatokat hajtottunk végre az 1942—43.-ik tanév folyamán, amennyiben tornatermünket újra festettük és padlóztattuk. Az intézet épülete mögött vezető utat újjáépítve az épület alapjait fenyegető, az udvarról lefolyó víz elvezetése is megoldást nyert. Egyházi Fenntartó Hatóságunk a VKM. támogatásával 31.000 pengőnyi összeget áldozott ezen munkálatokra.

TANULMÁNYI

Tantárgyak	Osztályok												Nyilvános tanulók											
	I./A				I./B.				II./A				II./B				III./A				III./B			
	62				60				60				58				56				51			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Magaviselet	40	20	2	—	46	14	—	—	40	19	1	—	41	17	—	—	34	21	1	—	27	24	—	—
Hitán	24	17	21	—	21	26	13	—	35	17	8	—	23	21	14	—	36	12	8	—	27	11	18	—
Magyar nyelv	7	21	28	6	6	16	37	1	8	20	32	—	2	18	32	6	6	9	12	32	3	11	13	25
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	4	2	2	11	18	22
Honvédelmi ism.	7	19	36	—	10	18	32	—	5	28	27	—	4	25	29	—	13	29	14	—	10	26	15	—
Gazdasági és társ. ism.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Földrajz	5	19	36	2	8	13	37	2	6	16	38	—	4	12	41	1	5	7	44	—	9	12	29	1
Latin nyelv	6	12	33	11	3	10	37	10	8	13	34	5	4	9	38	7	4	8	39	5	5	9	28	9
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11	33	—	6	5	11	31
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Román nyelv	7	21	34	—	6	17	36	1	5	30	24	1	6	21	30	1	8	29	19	—	8	21	22	—
Bölcsészlet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettud.	9	22	29	2	10	22	27	1	10	27	22	1	6	25	26	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természetf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	22	29	—	10	18	23	—
Mennyiségtan	20	21	18	3	5	10	35	10	2	10	37	11	1	8	33	16	4	18	31	3	7	5	32	7
Rajz és mű. alk. ism.	18	26	18	—	16	23	21	—	29	19	12	—	17	28	12	—	14	22	20	—	18	22	11	—
Rajzból felmentve													1											

AZ ISKOLA NÉPESSÉGE

Tanév	Osztályozott nyilvános tanulók																Össz.		Összesen nyilv. tan.
	O s z t á l y																		
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		fiú	leány	
	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.			
1920—21	73	2	64	—	60	—	64	—	31	2	22	6	35	2	45	—	394	12	406
1921—22	63	3	57	3	54	5	47	8	37	7	15	2	21	6	27	1	302	35	356
1922—23	72	—	54	—	48	—	46	—	22	—	26	—	18	—	16	—	321	—	302
1923—24	58	—	58	—	39	—	46	—	23	—	24	—	23	—	19	—	290	—	290
1924—25	43	—	54	—	46	—	37	—	21	—	26	—	20	—	21	—	268	—	268
1925—26	51	—	36	—	36	—	39	—	12	—	25	—	21	—	18	—	238	—	238
1926—27	58	—	51	—	30	—	35	—	16	—	13	—	20	—	22	—	245	—	245
1927—28	40	—	53	—	38	—	31	—	24	—	14	—	16	—	18	—	234	—	234
1928—29	37	—	41	—	41	—	33	—	20	—	22	—	14	—	—	—	212	—	212
1929—30	34	—	36	—	35	—	23	—	18	—	20	—	23	—	—	—	189	—	189
1930—31	50	—	37	—	34	—	17	—	23	—	19	—	20	—	—	—	200	—	200
1931—32	41	—	47	—	29	—	21	—	19	—	36	—	34	—	—	—	227	—	227
1932—33	30	—	40	—	41	—	23	—	21	—	19	—	34	—	—	—	208	—	208
1933—34	56	—	30	—	32	—	36	—	18	—	16	—	21	—	—	—	209	—	209
1934—35	54	—	46	—	28	—	29	—	19	—	18	—	15	—	—	—	209	—	209
1935—36	37	—	45	—	38	—	22	—	17	—	17	—	16	—	15	—	207	—	207
1936—37	48	—	33	—	31	—	35	—	20	—	21	—	21	—	15	—	224	—	224
1937—38	38	—	40	—	29	—	28	—	22	—	19	—	26	—	20	—	222	—	222
1938—39	44	—	38	—	32	—	32	—	17	—	22	—	23	—	22	—	230	—	230
1939—40	50	—	46	—	33	—	32	—	27	—	21	—	21	—	25	—	255	—	255
1940—41	110	—	60	—	46	—	33	—	37	—	20	—	22	—	21	—	349	—	349
1941—42	118	—	108	—	63	—	33	—	15	—	29	—	16	—	18	—	400	—	400
1942—43	122	—	118	—	107	—	63	—	26	—	12	—	25	—	16	—	489	—	489

EREDMÉNY.

száma. — Érdemjegyek																								Összesen 489			
IV./A 29				IV./B. 34				V. 26				VI. 12				VII. 25				VIII. 16							
1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
12	15	2	—	20	13	1	—	11	14	1	—	8	4	—	—	13	9	2	—	13	3	—	—	305	173	10	1
9	13	7	—	13	16	5	—	11	6	7	2	7	2	3	—	10	11	4	—	12	4	—	—	288	156	103	2
4	8	14	3	5	6	19	4	4	7	15	—	4	3	5	—	4	7	11	3	4	6	6	—	68	137	256	28
2	6	21	—	5	7	21	1	3	9	13	1	2	2	8	—	3	6	15	1	4	5	7	—	36	59	149	5
2	16	11	—	4	20	10	—	10	11	5	—	4	6	2	—	8	10	7	—	6	6	4	—	83	214	192	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	5	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10	12	—	—	—	—	—	40	89	237	6
3	5	17	4	3	8	18	5	4	8	8	6	2	4	6	—	3	5	13	4	2	6	8	—	47	97	279	66
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
2	5	16	6	3	7	23	1	3	5	13	5	1	3	8	—	1	5	16	3	2	3	11	—	23	50	151	25
—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	11	—	3	5	4	—	4	5	13	3	1	8	6	—	16	25	34	3
2	5	22	—	2	5	27	—	6	9	9	2	4	6	2	—	10	9	6	—	5	4	7	—	69	176	239	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	1	—
4	8	16	1	5	7	21	1	8	10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	121	149	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	16	3	4	4	7	1	23	46	75	4
1	5	18	5	1	8	24	1	5	4	16	1	2	4	6	—	3	5	14	3	2	5	9	—	53	103	273	60
7	14	7	1	1	13	16	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	10	—	4	7	5	—	140	188	122	1
																								1			

AZ 1920—21. TANÉVTŐL.

Oszályozott magántanulók																Összesen magántanuló		Együttelbírált nyilvános és magántanuló
O s z t á l y																		
I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		fiú	leány	
f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.	f.	l.			
1	1	2	1	2	—	—	—	1	1	1	1	3	1	1	1	11	6	423
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	2	1	8	1	365
1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6	8	8	316
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	268
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	238
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	245
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	234
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	212
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	189
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	227
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	208
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	209
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	209
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	207
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	224
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	222
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	230
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	255
1	1	—	—	1	—	—	—	1	3	5	—	—	—	—	—	6	7	362
18	1	10	1	7	2	—	—	2	1	3	3	3	2	—	1	44	12	456
14	3	3	1	5	—	8	—	2	4	9	1	1	1	2	3	39	18	546

Iskolai felszerelések értéke.

Tételek	Gyarapodás				Állomány		
	Vétel	Ajándék	Érték		Darab	Érték	
	darab		P.	f.		P.	f.
Bútorok, nazi berendezés	—	—	—	—	—	Lehárzás folyam.	—
Tanári könyvtár	15	312	883	—	7489	39.389	—*
Ifjúsági könyvtár	—	—	—	—	4752	17.500	—*
Természettani szertár	8	—	710	—	259	4.484	50
Vegyteni szertár	4	—	36	—	74	638	—
Természetrajzi szertár	16	44	112	—	15786	14.098	07*
Földrajz-történelmi szertár	63	—	2600	—	81	3.152	—
Tornaszertár	51	—	822	—	—	Lehárzás folyam.	—
Rajzszerár	1	—	30	—	308	305	—
Ének- és zeneszerár	1	—	20	—	118	2.820	—
Filológiai (régiségtár és művészeti) gyűjtemény	—	28	25	—	2027	498	—

*) Az értékelés hozzávetőleges becslés alapján történt.

X.

Finevelő intézet.

a) *Az intézet.* A most működő finevelő intézet két intézet (internátus és szeminárium) összeolvadásából keletkezett. Megteremtése *Lukács Mihály* apostoli főjegyző, kozmási plebános nevéhez fűződik; ezért az intézet teljes címe: »Szent Mihályról nevezett finevelőintézet«. Alapítási évének 1727-et fogadjuk el. Ebben, századokon át, áldozatos egyházi és világi katolikusok által létesített alapítványokon jórészt ingyen nyertek a növendékek ellátást. — A főgimnázium tanulóinak nagyrésze azonban szállásokon volt elhelyezve. — Mivel pedig Csik-somlyón, az intézet eredeti székhelyén megfelelő szállásokról gondoskodni nem tudtak, azért létesült 1887-ben az internátus. Amikor az intézetek Somlyóról 1911-ben Csikszeredába költöztek, külön épület létesült a finevelő és az internátus számára. A főgimnáziumhoz arányosan épült két szárny közül a jobb szárnyban nyert elhelyezést a finevelő intézet és a bal szárnyban az internátus. — Így működött külön a két intézet a világháború befejezéséig. Akkor a növendékek megcsappant létszáma miatt csak a szemináriumi szárnyat lehetett megnyitni. Az internátusi szárnyban a róm. kat. Tanítóképző nyert 1923-tól elhelyezést. 1931. szeptember 1-vel a Tanítóképző Kézdivásárhelyre költözött át és az internátusi szárny visszatartott eredeti rendeltetésének, de már nem mint külön intézmény, hanem pedagóg-

giai és takarékosági szempontból egységes vezetés alatt olyanformán, hogy az egyik szárnyban a nagyobb, a másik szárnyban a kisebb növendékek voltak elhelyezve, de mindenben közös volt a napirendjük.

A világháború alatt és után mindkét épületszárny, de különösen az internátus sokat szenvedett. Az internátust tetemes költséggel kellett kijavítani, amikor 1923-ban a Tanítóképző beköltözött és amikor 1931-ben kiköltözvén, azt ismét az internátus céljaira átvettük. 1941. ősze ismét új helyzetet és nehézséget hozott az intézet számára. — A gimnázium növendékeinek megszorodásával osztálytermeket kellett a gimnáziumnak átengednünk. Így az internátus és fűvelő I. emeleti csatlakozó helyiségeit osztálytermekké alakítottuk át.

A somlyói szárnyon az 1941—42. tanévben a Majláth Tanítóképző kapott otthont. Ma mindkét szárny a bennlakás céljait szolgálja, de az internátusi szárny földszintje felét a terjeszkedő gimnázium, a másik felét a r. k. elemi iskola használja.

b.) **Az intézet megnyitása.** A tanév elején sok tanuló jelentkezett úgy, hogy föbbet vissza kellett utasítanunk. Teljesen megtelt az intézet. 244-re emelkedett a bennlakó növendékek száma, felszerelésünk kiegészítéséről kellett gondoskodnunk.

c) **Előjáróság.** Az intézet régense: *Dr. Csipak Lajos* tb. kanonok, országgyűlési képviselő, gimn. tanár, aki 1913. szeptember 1. óta áll az intézet élén. A felügyelői és nevelői teendőket 4 subrégens-tanár látja el és pedig: *Székely László* hittanár, *Pálffy Ferenc*, *Hunyadi Mátyás* és *Nagy Rezső* tanárok. Helyettesként működött *Martin Béla* tanár is. Közülük kettő a déli fűvelői, kettő pedig az északi internátusi szárnyban teljesít szolgálatot.

d) **Alapítványok.** Évszázadok folyamán sok nemes lélek, különösen pap főrekedett arra, hogy szorgalmuk gyümölcéséből alapítványokat létesítsenek és ezzel szegény fiuknak lehetőségessé tegyék a tanulást. Ezek azonban idők folyamán az értékpapírok, pénz, stb. elértéktelenedésével annyira semmivé váltak, hogy az Egyházmegyei Tanács kénytelen volt ezeket összevoni, úgy azonban, hogy az alapítványtevők nevét az alapítványok továbbra is megőrizték. Intézetünk-nél így összesen 36 alapítvány van, jórészt mind családi alapítvány.

Csikszépvízi Biró Antal és neje végrendeletileg tekintélyes birótokot hagyományozott alapítvány céljaira. Ennek rendezése most van folyamatban.

Alapítványos növendékek az 1942—43. tanévben.

Sorszám	Alapítványos neve	Osztály	Alapítvány címe	Kapott alapítv. segély Pengő
5	Farkas Pál	VIII.	Közalapítvány	180
	Kanabé Pál	VII.	Fogarassy Mihály	
	Ámbrus Zoltán		Balogh Ignác	
	Balogh Árpád	»	Sz. Darvas János	
	Csergő Győző	»	T. Darvas János	
10	Élthes Ferenc	VI.	Szöcs Ignácné	
	Sárosy Bálint		Biró Antal	
	Burda Zoltán	Keresztes János		
	Kercsó Zoltán	V.	Dienes Imre	
	Császár Sándor	»	Molnár József	
15	Darvas Lajos	»	T. Kovács Miklós	
	Ferencz András	«	Lukács Mihály	
	László János	»	Sántha Ferenc	
	Máthé Jakab	»	Kovács Mihály	
	Miklós Gergely	»	Bors Barnabás	
20	Rafain Gyábor	IV.	Orosz Mihály	
	Ámbrus Árpád		Bálint—Bors	
	Balogh Ernő	Cyergyői Bank		
	Bartalis József	Közalapítvány		
	Biró László	»		
25	János Zoltán	»	Szekeres János	
	Kassay Zoltán	»	Jakab István	
	Szekeres Levente	«	Bálint Lajos	
	Veress László	III.	Balló János	
	Veress Péter	«	Balogh Ferenc	
30	Balogh Elemér	»	Salamon Andrásné	
	Balogh Imre	«	Közalapítvány	
	Erdély András	II.	Fülöp Alajos	
	Frenkó József	»	Tankó Mátyas	
	Boga Mihály	»	Kovács Péter	
35	Imets Dénes	»	Fodor Antal	papnövendék
	Máthé Imre	»	Kedves Zsuzsa	
	Skovrán Anila	»	Csomortány Lajos	
	Tamás László	»		
	Madarász Ferenc	»		
	Székely Gergely	»		

e) *Növendékek.* Az év végén az összes osztályozott növendékek száma 239. Ebből jeles: 20, jó: 53, elégséges: 119, javítóvizsgálatot tehet: 39, ismételt: 8. Nem felelt meg a követelményeknek: 47, ami a létszámnak 19.66%⁰-a.

f) *Ellátás, tartásdíj.* Az évi tartásdíj: 500 P. volt. Ezért a növendékek a mosáson kívül teljes ellátást, ingyen orvosi kezelést kaptak. Az ellátás az élmezési nehézségek dacára is, zavartalan volt.

g) *Segélyezés.* 1. Valamennyi alapítványos növendék az Egyházmegyei Tanácstól 180 P. rendkívüli segélyt kapott.

2. Az erdélyi püspök a Fogarassy-alap terhére intézetünkhöz

két tanulót vett fel, akik a papi pályára éreznek különös hivatást. E két ifjú: Albert Antal és Kovács Imre III. o. t. Ezek számára 750 P. segélyt utalt ki.

3. csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Mihály, felsőházi tag, szigetvári nagybirtokos, székelyföldi kapcsolatainak felvételére nagyobb alapítványt szándékozik létesíteni. Ennek megvalósításáig az igazgatóság javaslatára 400—400 P. segélyt utalt 5 növendéknek és pedig: Ambrus Z., Sárosi B. VII., Császár S. V., Veress P. IV. és Kristó E. II. o. t.-nak.

4. 12 ösztöndíjas tanuló teljes ellátási díjkezdvezményt kapott összesen 6000 P. értékben.

5. A Püspöki Helytartóság egyenként 100—100 P. segélyt juttatott kat. tanítók gyermekeinek és pedig: Pap A. VIII., Bartalis B. III. és Balogh G. I. o. t.-nak.

6. Dr. Búzás Márton iskolaorvos, Ferencz V. III. o. t. tanító-gyermekeknek 100 P.-öt adott.

7. Az intézet 16 tanulónak összesen 1865 P. segélyt adott. A növendékeknek juttatott segélyek végösszege: 17135 P.

h) Tudnivalók az 1943—44. tanévre. 1. A jövő tanévi tartásdíj 600 P. Ehhez járul 5 P. orvosi díj és 2 P. óvadék.

2. A jelentkezéskor 7 P. beíratási díj és egy félhavi díj, összesen 37 P. fizetendő. Csak az számíthat felvételre, aki ezt a 37 P.-t belizette. Aki felvételt nyert és a díjat befizette, amennyiben időközben visszalép, e díjakat nem kapja vissza.

3. Az évi díj 4 részletben fizetendő: szept., nov., febr. és április 1-én. Az igazgatóság fenntartja magának azt a jogot, hogy nagymérvű drágulás esetén a díjakat a Főhatóság jóváhagyásával felemelhesse.

4. A növendékek hozzanak magukkal ágyneműt (szalmazsákokat is), ruhaneműt tetszés szerint, de annyit, hogy a tisztaság követelhető legyen. Mosásról mindenki maga gondoskodik.

5. Mivel még nem lehet tudni, milyen élelmezési nehézségek állanak elő, az igazgatóság már most kéri a szülőket, hogy bizonyos cladó készleteikkel álljanak az igazgatóság rendelkezésére.

6. Minden tanuló intézze el otthon hazamenetelkor rendőrségi bejelentését s szeptemberben hozza magával a rendőrségi kijelentését, valamint az élelmezési lapját, mert e nélkül egy napig se lehet az intézetben.

XI.

Tankönyvjegyzék az 1943—44. tanévre.

I. oszt.

Hittan : Nagyobb katekizmus. **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar olv. Alszegehy—Sik—Tschert : Magyar nyelvtan. **Latin** : Jirka : Latin olvasók. I. oszt. Jámbor—Kemenes : Latin nyelvt. **Földrajz** : Bodnár—Kalmár : Magyarország. föld- és néprajza. **Honvédelmi ismeretek** : I—II. oszt. *Egyet. Ny.* — **Mennyiségtan** : Gidró—Holenda : Mennyiségtan. **Természettan** : Kerékgyártó—Mohay : A ház és kert termrajza : *Szent István kiad.* **Ének** : Kerényi—Rajeczki : Énekes ábécé. *Magyar Kórus.* A magyar helyesírás szabályai. *Magy. Tud. Akad.*

II. oszt.

Hittan : Aubermann : Ószövetségi biblia. II. o. *Élet kiad.* **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar olv. II. oszt. Alszegehy—Sik—Tschert : Magyar nyelvtan. **Latin** : Jirka : Latin olvasó II. oszt. Jámbor—Kemenes : Latin nyelvt. **Földrajz** : Bodnár—Kalmár : A világrészek földr. II. o. **Honvédelmi ismeretek** : I—II. oszt. *Egyet. Ny.* **Mennyiségtan** : Gidró—Holenda : Mennyiségtan. II. oszt. **Természettan** : Kerékgyártó—Mohay : A ház és kert. term. II. oszt. *Szent István kiad.* **Ének** : Kerényi—Rajeczki : Énekes ábécé. *Magyar Kórus.* A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tud. Akad.*

III. oszt.

Hittan : Aubermann : Újszövetségi biblia. III. o. *Élet kiadása.* **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar olv. III. oszt. Alszegehy—Sik—Tschert : Magyar nyelvtan III. oszt. **Történelem** : Balanyi—Balogh : Magyarország történelme. **Földrajz** : Bodnár—Kalmár : Általános földrajz III. oszt. **Latin** : Jirka. Latin olvasó II.—III. oszt. *Szent István kiad.* Reibner M. Latin alaktan és mondattan. *Egyet. Nyomd.* **Német** : Bitter—Pühr : Német nyelvkönyv III. oszt. **Honvédelmi ismeretek** : III.—IV. oszt. *Egyet. Ny.* **Mennyiségtan** : Borosay—Holenda : Mennyiségtan III. oszt. **Természettan** : Öveges : Kis fizika. **Rajz** : Biró : Művészeti alkotások III.—IV. oszt. *Szent István kiad.* **Ének** : Kerényi—Rajeczki : Énekes ábécé. *Magyar Kórus.* A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tud. Akad.*

IV. oszt.

Hittan : Aubermann : Szertartástan. IV. o. *Élet kiad.* **Magyar** : Alszegehy—Sik—Brisits : Magyar irod., olv. Alszegehy—Sik—Tschert : Magyar nyelvtan. *Szent István kiad.* Nagy—Péterffy : Toldi. *Franklin.* **Történelem** : Marczell—Szegedi : Az antik világ és a ker. Európa. **Latin** : Jirka : Latin olvasó III.—IV. oszt. *Szent István kiad.* Reibner M. : Latin alaktan és mondattan. *Egyet. Nyomda.* **Német** : Bitter—

Puhr: Német nyelvkönyv IV. oszt. **Honvédelmi ismeretek**: III.—IV. o. *Egyet. Ny. Mennyiségtan*: Borosay—Holenda—Korányi: Mennyiségtan IV. oszt. **Természetrajz**: Kerékgyártó—Somogyi: Ásványtan és földtan. **Egészségtan**: Melly—Párdányi—Mohay: **Egészségtan. Rajz**: Biró: Művészeti alkotások III.—IV. oszt. A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tud. Akad.*

V. oszt.

Hittan: Dr. Schütz: Hittan. **Magyar**: Alszegehy—Sik—Brisits: Magyar irod. olv. Alszegehy—Sik—Techert: Magyar ny. olvasó. **Történelem**: Marczell—Szegedi: Közép és újkor. **Latin**: Márkus J.: Szemelvények T. Livius munkáiból. Vézner K.: Lirai szemelvények V. oszt. Jámbor—Kemenes: Latin nyelvtan. **Német**: Bitter—Puhr: Német nyelvkönyv V. oszt. Bitter—Teveli: Rendszeres német nyelvtan. **Francia**: Birkás: Francia nyelvkönyv V. oszt. **Honvédelmi ismeretek**: V.—VI. oszt. *Egyet. Ny. Mennyiségtan*: Borosay—Holenda—Korányi: Mennyiségtan V. oszt. **Természetrajz**: Kerékgyártó—Mohay: Az élőlények term. *Szent István kiad.* A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tud. Akad.* Vézner: Latin—magyar szótár. Vézner: Magyar—Latin szótár. Bitter—Puhr: Német—Magyar szótár. Bitter—Puhr: Magyar—Német szótár. Jámbor—Kemenes: Római régiségek. (Segédkönyv). *Szent István kiad.*

Ajánlja a tanári testület az V.—VIII. osztály számára: Barthos—Kurucz: Magyarország történelmi atlasza. Barthos—Kurucz: Egyetemes történelmi atlasz. *Kókai kiad.* Huszti J.: Chrestomatia V.—VIII. Birkás G.: Rendszeres francia nyelvtan. *Szent István kiad.*

VI. oszt.

Hittan: Dr. Schütz: Erkölcstan. **Magyar**: Alszegehy—Sik—Brisits: Magyar irod. olv. Alszegehy—Sik—Techert: Magyar ny. olvasó V.—VI. oszt. Prónai L.: Drámai olvasmányok. **Történelem**: Marczell—Szegedi: A legújabb kor. tört. **Latin**: Márkus: Szemelvények P. Vergilius M. Aeneiséből. Kuzmics: Szemelvények Cicero beszédeiből. Jámbor—Kemenes: Latin nyelvtan. **Német**: Bitter—Mayer—Puhr; Német nyelvkönyv VI. oszt. Bitter—Teveli: Rendszeres német nyelvtan. **Francia**: Birkás—Petrich: Francia nyelvkönyv VI. o. **Honvédelmi ismeretek**: V.—VI. o. *E. Ny. Mennyiségtan*: Borosay—Holenda—Korányi: Mennyiségtan VI. oszt. Horváth—Simon: Négyjegyű logaritmustábla. **Vegytan**: Somogyi K.: Vegyatan VI. oszt. **Gazdasági ism.**: Csóka—Zibolen: Gazdasági és társ. ism. *Szent István kiad.* A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tudományos Akadémia.*

VII. oszt.

Hittan: Scheffler J.: Egyháztörténet. **Minerva. Magyar**: Alszegehy—Sik—Brisits: Magyar irod. tört. VII. oszt. Techert J.: Magyar nyelvkönyv VII.—VIII. oszt. **Történelem**: Szegedi: A ma

gyar nemzet története. VII. oszt. *Szent István kiad. Földrajz*: Karl —v. Temesy: Hazánk részletes földrajza. *Franklin. Latin*: Márkus: Szemelvények P. Virgilius M. Aeneiséből. Kovács Péter: Szemelvények Ciceró lev.éből. Jámbor—Kemenes: Latin nyelvtan. *Német*: Bitter—Mayer—Puhr: Német irod. olvasó VII. oszt. Bitter—Teveli: Rendszeres német nyelvtan. *Francia*: Birkás—Petrich: Francia nyelv könyv VII. osztály. *Honvédelmi ismeretek*: VII.—VIII. o. *Egyet. Ny. Mennyiségtan*: Borosay—Holenda—Korányi: Mennyiségtan VII. oszt. *Természettan*: Uveges: Természettan VII. oszt. *Rajz*: Biró: Művészeti alkotások VII.—VIII. oszt. *Szent István kiad.* — A magyar helyesírás szabályai. *Magyar Tud. Akad.*

VIII. oszt.

Hittan: Dr. Schütz: Hitvédelem. *Magyar*: Alszegehy—Brisits Sik: Magy. irod. tört. VIII. oszt. Techert J.: Magyar nyelvkönyv VIII. oszt. *Történelem*: Szegedi T.: A magyar nemzet története VIII. oszt. *Bölcsélet*: Bognár: Lélektan és gondolkodástan VIII. o. *Latin*: Balogh—Oszvald: Szemelvények Tacitus műveiből. Huszti J.: Ifj. Plinius levelei. Vékei K.: Szemelvények Horatiusból. Jámbor—Kemenes: Latin nyelvtan. *Német*: Mayer—Puhr: Német irodalmi olvasó VII. oszt. Bitter—Teveli: Rendszeres német nyelvtan. *Francia*: Birkás—Petrich: Francia irod. olv. VIII. o. *Honvédelmi ismeretek*: VII.—VIII. o. *E. Ny. Mennyiségtan*: Borosay—Holenda—Korányi: Mennyiségtan VIII. o. *Természettan*: Uveges: Fizika VIII. oszt. *Rajz*: Biró: Művészeti alkotások VII.—VIII. o. *Egészségtan*: Melly—Párdányi: Egészségtan VIII. oszt.

Az V. osztály tankönyveinél megjelölt segédkönyvek, szótárak és térképek a VI., VII. és VIII. osztályban is kötelezők.

Tájékoztató az 1943—44. tanévre.

Beírás: június 12. és 15. Pótbeírás: szeptember 6—7. *Beírás*hoz szükséges *okmányok*: előző évi iskolai bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, keresztlevél, újravizsgálási bizonyítvány és a keresztény származást igazoló iratok,

Beíráskor fizetendő díjak:

Beírási és mellékdíjak: 43 P.

Tandíj 140 P. — A tandíj hét részletben fizetendő. A beíráskor az első részlet esedékes.

Az ismétlő tanulók a rendes díjakon felül 30 P.-t fizetnek.

A javítóvizsgálatra bocsátott tanulók a vizsgálat alkalmával 12 P.-t fizetnek.

A postán beküldött díjak után kérjük a kézbesítési díjat feladáskor leróni.

Javítóvizsgálatok: szeptember 1.—2. napjain.

Különbözeti és magánvizsgálatok: szeptember 3.—4. napjain.

Veni Sancte: szeptember 8-án 9 órakor.

A tanítás kezdete: szeptember 9-én.

Érettségi találkozó.

Megható jeleneteknek volt a színhelyc intézetünk folyó évi június 29-én, mikor az 1912—13. iskolai évben érettségizett növendékei gyűltek össze harminc éves találkozóra. A 25 érettségizett növendék közül 13-an tértek vissza ez alkalommal az Alma Mater falai közé, hogy a mult emlékein elmerengve hitet tegyenek az ősi intézet iránti ragaszkodásukról, forró szeretetükről és erőt merítsenek a jövőre.

Az öregdiákok, kiknek szemén és arcán a mélységes megindulás jelei mutatkoztak hozátartozóikkal, tanáraikkal *Ferencz Gyulával* és *vitéz Antal Áronnal* d. e. 9 óra tájban gyülekeztek a gimnázium bejárata előtt, ahonnan testületileg Csiksomlyóra vonultak. Itt a kegytemplomban *Darvas Albert* plehános, öregdiák ünnepélyes szent misét celebrált, amely alatt a visszatérő öregdiákok könnyes szemekkel néztek fel a csodatevő Istenanya szépséges szobrára, az új ruhába öltöztetett istenházára s áhítatos lélekkel hallgattak az Istent a hangok csodálatos harmoniáján dicsérő orgonára. Tekintetük sokszor végig járta a csodaszép templomnak minden zegét-zugát, ahonnan hangosan szólt hozzájuk a hosszú gyermeki mult s egy nagy darab magyar történelem.

Mise végén elfogódott lélekkel és meghatódott hangon mondotta el a miséző pap egyházi beszédét, amelyben mélységes hittel és meggyőződéssel szegezte le az örök, nagy és megmásíthatatlan igazságot, hogy tér és idő felett Ur az Isten és az ő egyszülött fia Krisztus.

A felsemlő egyházi szertartás után a Kicsi Somlyó alá, a borvizhez vonult a társaság, ahol felelevenítették a régi csiksomlyói diákélet ezerszinü emlékeit, az iskolai és internátusi életnek oly sok ízét és savát. Megszóltak az öreg falak, beszélt a szép nagy füves tornakert, a Kicsi Somlyó, a Nagy Somlyó, a Fitódra vezető út, a kálvária, a barátok kertje, az ambitus, az erdő, a székútja és a rét...

Csiksomlyóról még a délelőtt visszatért a társaság Csikszeredába, közben azonban betért volt osztályfőnökének *Borcza Gergelynek* székútja melletti lakásába, hogy tiszteletét, ragaszkodását tolmácsolja volt tanárának, aki gyenge egészségi állapota miatt nem vett részt a találkozón. *Borcza Gergely* meghatottan szemlélte a régenlátott arcokat, mélyen nézett a szemébe minden öreg tanítványának s bámulatos,

hogy mindenkit megismert, még azokat is, akiket harminc éve nem látott.

Visszatérve a Seytő Mária gimnáziumba a tanári szobában a családtagok jelenlétében kezdetét vette egy kedves kis családi ünnepség, amelyen az emlékezés mellett gyakorlati természetű kérdések is megnyugtató megoldást nyertek. Az ünnepség a Magyar Hiszekegy elmondásával kezdődött, amelynek elhangzása után *dr. Ábrahám Ambrus* öregdiák, premontrei kanonok, a Horthy Miklós Tudományegyetem nyilvános rendes tanára emelkedett szólásra és meleg szavakkal emlékezett meg a harmincéves multról.

A beszédet, amelyben filmszerűleg pergett le az elmúlt diákéletnek sok-sok édes és fájdalmas emléke, mélységes megindulással és könnyes szemekkel hallgatták végig a jelenlévők.

Ezután *Pataki József* a gimnázium igazgatója üdvözölte az öregdiákokat, majd megkapó szavakkal ecsetelte az iskola szellemének változatlanóságát, folytatólagosságát, hangsúlyozva azt, hogy a mai tanári kar is szívvel-lelélekkel törekszik arra, hogy a ma láncszemeként kapcsolja egybe a multat és az örök magyar jövőt.

Az igazgató lelkes és hangulatos beszéde után *dr. Ábrahám Ambrus* felvetette azt a gondolatot, amiről már a meghívókon, illetőleg tájékoztatón is szó volt, amely szerint illő volna, hogy a szép számban jelen lévő öregdiákok találkozásuk alkalmából valamiféle emléket létesítsenek, amely példaképpül szolgálhat az eljövendő csapatoknak, nevelő szellemével emeli a diákság kulturális színvonalát és segítséget nyújt a tanulni vágyó csiki falusi gyermekeknek. Hangsúlyozta, hogy nézete szerint legjobb volna, ha az egybegyűlt öregdiákok vállalnák valamely tehetséges és szegénysorsu csiki falusi gyermeknek hosszabb-rövidebb ideig tartó neveltetését. Szükséges volna, hogy az iskola hősi halottainak nevét megörökítő emléktábla felállításához is tehetségükhöz mértén hozzájáruljanak.

Dr. Ábrahám Ambrus indítványát hosszabb eszmecsere követte, amelynek eredménye képen fenti nemes és általánosan helyeselt céloknak megvalósítása érdekében az öregdiákok pillanatok alatt 1300 pengőt adtak össze, amelynek hovatfordítására vonatkozólag határozatot hoztak.

A határozat értelmében az összeg a következőképpen használandó fel: 1. Neveltessék az 1943–44. tanév folyamán egy csiki szegény falusi székely gyermek a csikszeredei gimnáziumban. 2. 160 P-t kapjon tan- és vizsgadíjra Szöcs Béla dánfalvi magántanuló. 3. A megmaradó összeg és a még utólag befolyó pénz szolgáljon a

gimnázium hősihalottainak szánt emléktábla felállítására. 4. A végrehajtással kapcsolatos kérdésekben a gimnázium igazgatója, *vitéz Antal Áron* és *vitéz Albert Vilmos* tanárok alkotta háromtagú bizottság dönt.

Ezzel a hivatalos találkozó véget is ért. A társaság az igazgató irodájába vonult, az öregdiákok nevüket beírták az intézet emlékönyvébe, majd megtekintették a folyosón levő régi tablókat, az intézet kápolnáját, a második emeleten az egykori VIII. osztályt, amelyben ma az ásványtani, földtani és őslénytani gyűjtemény van elhelyezve, az állattani gyűjteményt, a természetrajzi előkészítőt és előadót. Elidőztek a régi, kedves folyósókon, ahonnan visszahangzott a múlt s beszélt, a törekvő, haladó és bizó gyermeki lélek.

Ide s tova volt két óra, amikor a tanárok, tanítványok és családtagok az „Otthon” étterembe tértek, ahol a legjobb hangulatban együtt ebédeltek. Ebéd közben dr. Ábrahám Ambrus az őszinte tisztelet, ragaszkodás és szeretet hangján köszöntötte Ferencz Gyula és *vitéz Antal Áron* jelenlevő tanátokat és szeretettel emlékezett meg a távol lévő Borcsa Gergelyről is. — Az üdvözlésre *vitéz Antal Áron* tanár válaszolt. Hangsúlyozta, hogy az a ragaszkodás és szeretet, mely mindenfelől feléje árad, számára különös öröm és bőséges elégtétel azokért a fővisekért, amelyeket az élet a tanár lelkébe szúr. A társaság hölgy tagjait Fejér Manó dr., karcfalvi körorvos, a gimnázium igazgatóját dr. Szöcs József az OTI központi igazgatója köszöntötte. Helwig Vilmos könnyekig meghatottan olvasta fel az akadályoztatása miatt távol lévő Fejér Károly, Székely Károly és Albert István leveleit, amelyek tele voltak a harminc év előtti múlt szívével és színével, s amelyek a legnagyobb szeretet és legőszintébb hála hangján emlékeztek meg az egymás szomszédságában lévő csodaszép Alma Materekről, a bennük szerzett életre szóló értékekről, a tájról az időről. — Ugyancsak Helwig Vilmos olvasta fel dr. Csiky János kórházigazgató főorvos táviratát, aki távolmaradását kimentette és a többség elfogadta nemes cél megvalósítására 200 P. ajánlott fel. Székely Károly p. ü. tanácsos és Blénessy Sándor 100—100 P.-öt küldött be postán.

A társaság a legigazibb családi hangulatban a késő esti órákig maradt együtt, amikor is szemükben csillogó könnyekkel s egy minden tekintetben szép napnak emlékével váltak el egymástól ők, az öreg diákok, akik egymást önzetlenül, igazán szeretik.

A találkozáson résztvettek: András Gyárfás, dr. Ábrahám Ambrus, *vitéz Balogh Elek*, Bencze Béla, Darvas Albert, dr. Fejér Manó, Helwig Vilmos, Kertész Béla, *vitéz László Károly*, Molnár János, Székely Rezső, dr. Szöcs József és Xántusz Dávid.

Dr. Ábrahám Ambrus.

Húszéves találkozó.

Július 10-én az intézet 1923-ban érettségizett növendékei gyűltek össze húszéves érettségi találkozóra. Dél előtt 9 órakor az intézet kápolnájában volt osztályfőnökük *dr. Csipak Lajos* mondott ünnepélyes szentmisét a szép számmal összegyűlt öregdiákok és hozzátartozóik jelenlétében. A szentmise alatt valamennyi öregdiák a szentáldozáshoz járult. A szentbeszédet *Dóczy Gábor* plebános, öregdiák mondta rámutatva arra, hogy az Isten és az ember közti legrövidebb utat Jézus vonta meg és mindnyájunknak ezen kell haladnunk, hogy célba érjünk. A szentmise után az egybegyűltek a tanári szobába mentek, ahol bejegyezték nevüket az intézet emlékkönyvébe, majd *Szász Gergely* polgármester, öregdiák üdvözölte az Alma Matert és volt tanárait. Kiemelte, hogy mindnyájan különösen hálásak azért a nevelésért, amely a legnehezebb időkben is biztosította fajukhoz való hűségüket. Az intézet nevében *Pataki József* igazgató, a régi tanárok nevében pedig *dr. Csipak Lajos* volt osztályfőnök üdvözölte az egybegyűlt öregdiákokat.

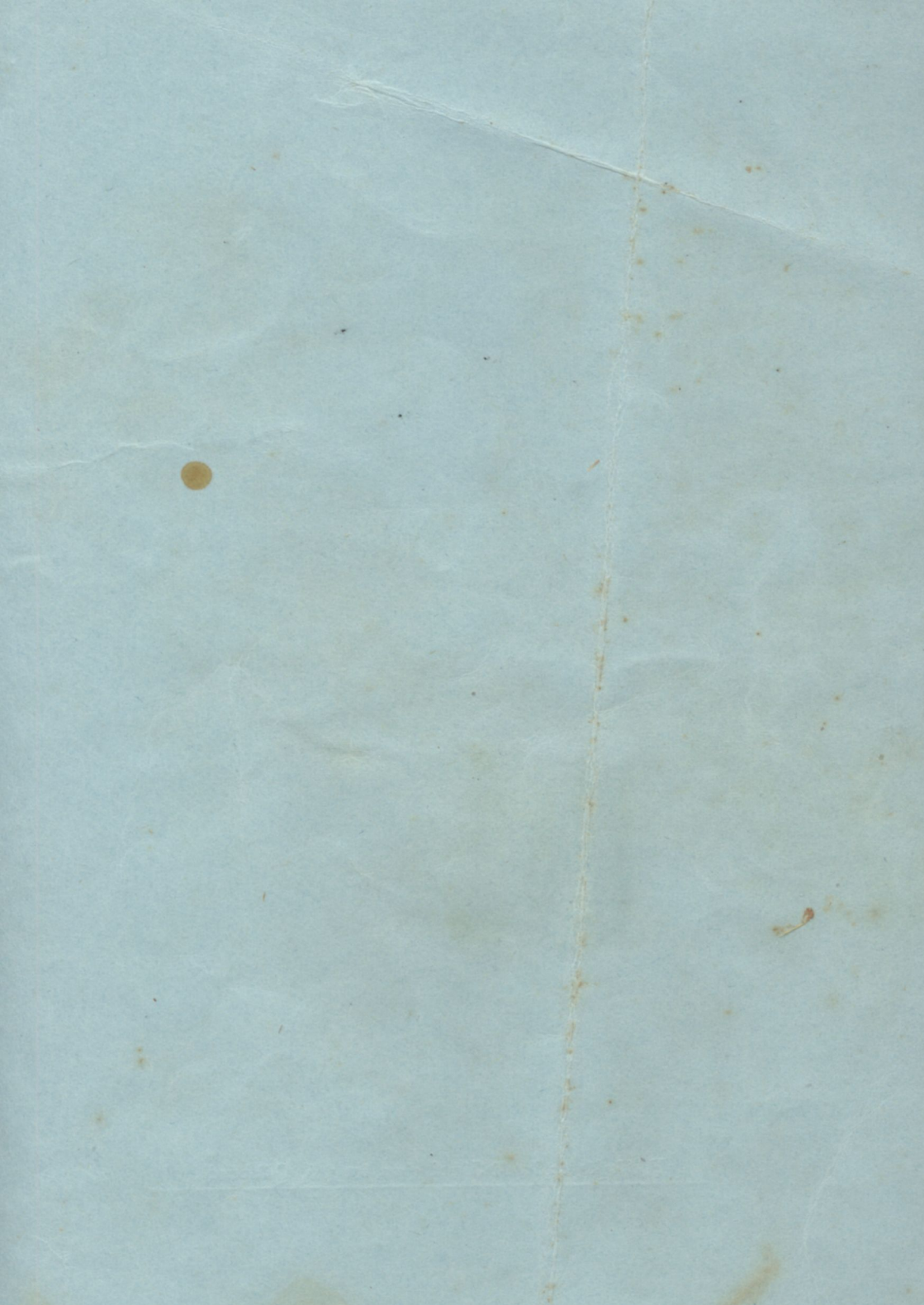
Este közös vacsora volt az Otthon étteremben. A legmelegebb hangulatban a késő esti órákig maradt együtt a társaság. Az öregdiákok elhatározták, hogy egy jótehetségű szegény székely gyermeket fognak taníttatni az 1943–44. tanévben. — Ezenkívül tehetségükhöz mértén hozzájárulnak a hősi emlékmű költségeinek fedezéséhez.

A találkozón részt vettek: Balázs Ilona, Biró Ilona, Bálint Magda, Asztalos József, Bakcsi Károly, Dóczy Gábor, Gál Antal, dr. Nagy András, Szakács Géza, Szász Gergely és Vitos Rezső.

TARTALOM:

	Oldal
Az iskolai fegyelem és a fegyelmezés kérdése	3
Az énekkoktatás helyzete középiskoláinkban .	9
I. Az iskola multja	12
II. Intézetünk az 1942—43. tanévben	13
III. Iskolánk felettes hatóságai	24
IV. A tanárok társadalmi és irodalmi működése	28
V. Könyvtárak, szertárak	29
VI. Ifjúsági egyesületek	31
VII. Rendkívüli tárgyak	41
VIII. A tanulók névjegyzéke és érdemsorozata	42
IX. Statisztika	65
X. Finevelő intézet	72
XI. Tankönyvjegyzék az 1943—44. tanévre	76
Tájékoztató az 1943—44. tanévre	78
Érettségi találkozó	79

3900/418

Felelős kiadó: Pataki József, gimn. igazgató, Csíkszereda.
